

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΑ' – ΤΕΥΧΟΣ 9 – ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἰω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251

<http://www.ecclesia.gr>

e-mail: contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Ἰπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων

τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς

Ἰπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων

Ἀρχιμ. **Χρυσόστομος Σκληφας**

Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ἀρχισυντάκτης

Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμήμα Συντάξεως

Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμῶν

Δρ. Χρήστος Γ. Καραγιάννης

Φωτογραφίες

Χρήστος Μπόνης

Προεκτυπωτικὲς ἐργασίες

Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕΕ

Σόλωνος 98 – 106 80 Ἀθήνα

Τηλ.: 210-36.61.200. Fax 210-36.17.791

<http://www.livanis.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν, Δημοσίας Διοικήσεως καὶ Ἀποκεντρώσεως	715
Πρὸς τὸν Μακαριωτάτον Πατριάρχην Βουλγαρίας Πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν περὶ τῆς Κλωνοποιήσεως Ἀνθρωπίνων Ὄντων	718
Πρὸς τὴν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων	720
Πρὸς τὴν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων	723

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, Δήλωσις μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεοδώρου	725
--	-----

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, Περὶ τῆς χρήσεως ὑψηλῆς τεχνολογίας διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ταυτότητος τῶν πολιτῶν	726
Ἀρχιμ. Τιμοθέου Ἀθῆν. Ἐκθεσις Πεπραγμένων Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας	728
Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, Τὸ ΣΤ' Πανελλήνιον Λειτουργικὸν Συμπόσιον Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων	730

ΟΜΙΛΙΑΙ

Σεβ. Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως κ. Διονυσίου, Ἐπικηδεὺς εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Πέτρον Ζ'	733
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, «Μοναχὸς ἔστι βία φύσεως διηνεκῆς καὶ φυλακῆ αἰσθήσεων ἀνελλιπῆς»	735
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, «Ἡ κοινωνικὴ διάστασις τῆς δωρεᾶς ὀργάνων γιὰ μεταμόσχευση»	739

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδοῦλου Τριάντα χρόνια ἀρχιερωσύνης	743
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ε.Ε.

Ἐπιστολὴ Ἀρχιεπισκόπου Canterbury πρὸς τὸν Μακαριωτάτον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλον σχετικῆ μετὰ τὴν χριστιανικὴν κληρονομίαν τῆς Εὐρώπης	745
--	-----

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Αἱ ἐργασίαι τῆς Τακτικῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος	746
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου, Προσφώνησις ἐνώπιον τῆς ΙΣΙ	750
Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος, Ἡ πορεία τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων σήμερα	754
Σεβ. Μητροπολίτου Ἀοτῆς κ. Ἰγνατίου, Περὶ Ἱερατικῶν Κλίσεων	756
Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου, Ὁ ρόλος τῶν γυναικῶν εἰς τὸν ὄλον Ὄργανισμόν τῆς Ἐκκλησίας.	757
Ἀναβίωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν Διακονισσῶν	759
Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἀλεξ/πόλεως κ. Ἀνθίμου Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα	760

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ

κ. Κωνσταντίνου Χολέβα, Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου Δ' εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος	761
--	-----

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

κ. Παναγιώτου Ἰ. Μπούμπι, Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀπὸ 30-4-2004 Πατριαρχικῆς Πράξεως	769
--	-----

ΜΕΛΕΤΑΙ

Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σεραφεῖμ Καλογερόπουλου, «Μαρτυρία Πίστεως καὶ ἐν Χριστῷ Ζωῆς»	773
--	-----

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

	776
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

	779
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

	789
--	-----

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2921
 Ἀριθμ. Διεκπ. 1699

Ἀθήνησι τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου 2004

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ
 ΥΠΟΥΡΓΟΝ
 ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
 ΔΗΜΟΣΙΑΣ
 ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ
 ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ**

Πρὸς
 Τὸν Ἐξοχώτατον
 κ. Προκόπιον Παυλόπουλον,
 Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν,
 Δημοσίας Διοικήσεως καὶ Ἀποκεντρώσεως.
 Ἐν τ α ὕ θ α .

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Κανονισμοῦ 8/1979 (Φ.Ε.Κ. Α' 1/1980) «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν», ἥτις ρυθμίζει θέματα ἀφορῶντα εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν τῶν ὑπὸ τῶν Δήμων τελούντων Ἱερῶν Ναῶν τῶν Κοιμητηρίων, προβλέπει τὰ ὡς κάτωθι:

«3. α) Οἱ ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν τῶν Δήμων τελοῦντες Ἱεροὶ Ναοὶ τῶν Κοιμητηρίων διοικοῦνται ὑπὸ πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ναοῦ ἢ ἐπὶ πλείονων Ἐφημερίων ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ὀριζομένου, ὡς Προέδρου καὶ τεσσάρων λαϊκῶν μελῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἐν διορίζεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, τὰ δὲ ἕτερα τρία ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τριετῇ θητεία.

β) Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, καλουμένη «Κοσμητεία τοῦ Ναοῦ» ἐπιμελεῖται τῆς εὐκοσμίας καὶ εὐτρεπείας αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ.

γ) Τὰ ἔσοδα τῶν Ναῶν τούτων, τῶν ὁποίων ἡ διαχείρισις γίνεται κατὰ τὰς περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς περιουσίας κειμένας διατάξεις, διατίθενται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν διατήρησιν τοῦ Ναοῦ καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὑπάρχουσι περισσεύματα, ταῦτα διατίθενται ὑπὲρ Δημοτικῶν ἢ Ἐκκλησιαστικῶν Εὐαγῶν Ἰδρυμάτων τῆς περιφερείας τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος, τοιούτων δὲ μὴ ὑπαρχόντων ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος, διατίθενται ὑπὲρ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως».

Αἱ διατάξεις τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ, ἀποβλέπουν εἰς τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν Κοιμητηρίων, τὴν εὐκοσμίαν καὶ συντήρησιν αὐτῶν, ἐν ἀγαστῇ συνεργασίᾳ τῶν Δήμων μετὰ τῶν οἰκείων Ἱερῶν Μητροπόλεων. Ἡ κατάστασις ὁμῶς ἐνίων Κοιμητηριακῶν Ἱερῶν Ναῶν δὲν εἶναι ἡ πρέπουσα, καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων περὶ συγκροτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς διοικήσεως τῶν ὡς ἄνω Ἱερῶν Ναῶν, ἥτις καλεῖται «Κοσμητεία τοῦ Ναοῦ» καὶ τὴν διάθεσιν τῶν ἀπαραιτήτων ἐσόδων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν Κοιμητηριακῶν Ἱερῶν Ναῶν, ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῶν Δήμων, τῶν ἐχόντων τὴν μέριμναν τῶν Κοιμητηρίων.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, τῆς 3ης ὀδεύοντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ.ε., διεξῆλθεν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἤχθη

εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅπως ἐντείλησθε ταῖς ὑφ' ὑμᾶς ἀρμοδίαις ὑπηρεσίαις τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἵνα τηρῶσι τὰς ὡς εἴρηται διατάξεις τοῦ προμνησθέντος Κανονισμοῦ καὶ συνεργάζωνται ἀρμονικῶς μετὰ τῶν οἰκείων Μητροπόλεων, εἰς θέματα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῶν Κοιμητηριακῶν Ἱερῶν Ναῶν.

Ἐχοντες πείραν, Ἐξοχώτατε, τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ ὑμῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ὄντες βέβαιοι διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ὡς ἄνω ἱερᾶς ἐπιθυμίας ἡμῶν ἐπικαλούμεθα δαψιλῆ τὴν Εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις ὑμῶν καὶ διατελοῦμεν μετ' Εὐχῶν καὶ Τιμῆς.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2902
 Ἀριθμ. Διεκπ. 1730

Ἀθήνησι τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 2004

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ
 ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΝ
 ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ
 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ**

Πρὸς
 Τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην
 Σόφιας καὶ Πατριάρχην πάσης Βουλγαρίας
 κ. Μάξιμον

Μακαριώτατε Μητροπολίτα Σόφιας καὶ Πατριάρχα πάσης Βουλγαρίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Μάξιμε, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστοι προσαγορεύομεν.

Κάτοχοι γενόμενοι τῶν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 990 καὶ ἀπὸ 3ης ὑπερμεσοῦντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. Τιμίων Γραμμάτων τῆς Ὑμετέρας σεβασμοποθήτου Μακαριότητος, μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιᾶσεως ἀνέγνωμεν ὅσα ἀναφέρετε ἡμῖν περὶ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κανονικῆς ἐν Βουλγαρία ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῶν στασιασάντων καὶ ἐν σχίσματι εὐρεθέντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν πλανηθέντων, καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν Μέγαν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν τὸ μεσότειχον τῆς ἔχθρας καθελόντα καὶ τὰ πρὶν διεστῶτα συνάψαντα καὶ εἰς ἓνα ἄρρηκτον σύνδεσμον εἰρήνης καὶ ἐνότητος ἐνώσαντα. Ὡσαύτως ἠσθάνθημεν μεγίστην ἱκανοποίησιν μαθόντες περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Ἀρχῶν τῆς Βουλγαρίας ἐπιστροφῆς εἰς τὴν Κανονικὴν Ἐκκλησίαν τῶν ὑπὸ τῶν σχισματικῶν βιαίως ἀρπαγέντων Ἱερῶν Ναῶν καὶ Μονῶν.

Ὁλοφύχως μετέχοντες εἰς τὴν χαρὰν τῆς Ὑμετέρας πεφιλημένης Μακαριότητος καὶ τῆς ἐν Βουλγαρία Ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, δεόμεθα τοῦ Θείου Δομήτορος Αὐτῆς, ὅπως διαφυλάττη ἀσινῆ τὴν Ὑμετέραν πεπνυμένην Μακαριότητα εἰς ἔτη πολλὰ ἐν ὑγιείᾳ κατ' ἄμφω ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κατ' Αὐτὴν Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὐθις κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν φίλην Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ διατελοῦμεν,

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 3300
Διεκπ. 1819

Ἀθήνησι τῆ 6ῃ Ὀκτωβρίου 2004

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΚΛΩΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΟΝΤΩΝ**

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν,
Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.
Ἐν τὰ ὑθα.

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε,

Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ συγκεκριμένα στίς 21 καὶ 22 Ὀκτωβρίου 2004, πρόκειται νὰ συζητηθῆ στὴ Γενικὴ Συνέλευση τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν μία πρόταση ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναπαραγωγικῆς κλωνοποιήσεως ἀνθρωπίνων ὄντων, προκειμένου νὰ ληφθῆ ὀριστικὴ ἀπόφαση.

Ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι ἄκρως ἐνδιαφέρον καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ παρελθὸν ἐξέδωσε Δελτία Τύπου (17.8.2000, 25.1.2003) ἀφορῶντα στὴν κλωνοποίηση ἐμβρυϊκῶν βλαστοκυττάρων, ὅπως καὶ στὴν ἔρευνα ἐπὶ τῶν in vitro ἐμβρύων.

Προκειμένου νὰ διαμορφώσετε ἀντίληψη ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ ἀναλόγως νὰ προβῆτε στὴν ἀξιολόγησή τους ἐν ὄψει καὶ τῆς τοποθετήσεως τῆς Κυβερνήσεως, σᾶς παραθέτομε ἐν συνεχείᾳ τὶς βασικὰς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

α) Ἡ Ἐκκλησία μας, ποὺ μεταξὺ τῶν ἄλλων καθημερινῶς ζεῖ τὸ δράμα τῆς ἀσθένειας καὶ τὴν ἀνάγκη γιὰ υγεία καὶ ζωὴ τόσων ἀνθρώπων, σκεπάζεται μὲ ὅλη τῆς τὴν Φιλανθρωπία καὶ ἀγάπη κάθε ἐπιστημονικὴ προσπάθεια ποὺ προάγει τὴν υγεία καὶ χαρίζει ἐλπίδα ζωῆς.

β) Ἐκφράζει ὁμως καὶ τὴν εὐαισθησία τῆς στὴν παράλληλη ἀνάγκη περιφρουρήσεως τῶν αἰώνιων ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιῶν. Ὁ ἄνθρωπος ὡς πρόσωπο ἔχει μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ τὴν βιολογικὴ ζωὴ. Ἀναγνωρίζομε ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ἀντισταθῆ κανεὶς στὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης ποὺ λειτουργοῦν ὡς τετελεσμένα γενικευμένης πρακτικῆς. Ἴσως ὁμως ἀποδειχθῆ ὀλέθριο νὰ παραδοθοῦμε ἀμαχητί.

γ) Ἡ Ἐκκλησία μας ἐκφράζει τὴν κατηγορηματικὴ ἀντίθεσή της στὴν διεξαγωγὴ πειραμάτων σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυϊκὰ κύτταρα. Αὐτὸ ποὺ ἔτσι ὀνομάζεται ἐξυπονοεῖ τὴν καταστροφὴ ὄχι ἐμβρυϊκῶν κυττάρων ἀλλὰ ἀνθρωπίνων ἐμβρύων.

δ) Ἡ ἄποψη ὅτι τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο ἀρχίζει νὰ διαμορφώνεται ἀπὸ τὴν 14ῃ μέρα τῆς συλλήψεως προσφέρει μὲν ἄλλοθι σὲ ὅσους θέλουν νὰ προωθήσουν τὴν ἔρευνα, ἀλλὰ ἔχοντας σχολαστικὴ προέλευση καὶ ὄχι ἐπιστημονικὴ βάση ἀποτελεῖ ὑποκειμενικὴ πίστη καὶ αὐθαίρετη δοξασία. Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ χριστιανικὴ συνείδηση δέχονται τὸν ἄνθρωπο ὡς πρόσωπο μὲ αἰώνια καὶ ἀθάνατη προοπτικὴ ἀπὸ τὴν στιγμή τῆς συλλήψεώς του.

Ὡς Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ θεωροῦμε ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ ἀρχίζει «ἐξ ἄκρας συλλήψεως» καὶ μάλιστα ὅσο περισσότερο ἀδύναμη καὶ κεκρυμμένη εἶναι τόσο

περισσότερο χρήζει τῆς δικῆς μας φροντίδας καὶ τῆς προστασίας τοῦ νομοθέτη. Τὸ ἔμβρυο, εἴτε ὡς γονιμοποιημένο ὠάριο εἴτε ὡς ζυγώτης εἴτε ὡς βλαστοκύστη εἶναι τέλειος ἄνθρωπος κατὰ τὴν ταυτότητα καὶ διαρκῶς τελειούμενος κατὰ τὴν φαινοτυπικὴ ἔκφραση καὶ ὀργάνωση. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ κάθε τεχνικὴ, ὅσα κι ἂν ὑπόσχεται γιὰ τὴν πρόοδο τῆς υγείας καὶ τῆς ἰατρικῆς, ἐφόσον συνεπάγεται καταστροφὴ ἔμβρυων, μᾶς εὐρίσκει ἀντιθέτους καὶ τὴν θεωροῦμε ἠθικῶς μὴ ἀποδεκτὴ.

ε) Οἱ διακρίσεις ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ὄλο καὶ περισσότερο αὐξάνουν. Ὅλα δείχνουν πὼς ἡ πορεία τῶν κοινωνιῶν μας εἶναι καθαρὰ πλέον «εὐγονικὴ» καὶ ρατσιστικὴ. Ἡ προσπάθεια ὁμως βελτιώσεως τῆς ζωῆς δὲν μπορεῖ νὰ περνᾷ ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ἑκατομμυρίων ἀνθρωπίνων υπάρξεων ἐμβρυϊκῆς ἡλικίας.

στ) Οἱ γνώσεις μας σχετικὰ μὲ τὶς συνέπειες τῆς κλωνοποιήσεως εἶναι ἐλάχιστες καὶ οἱ δυνατότητες προεκτιμήσεως τῶν ἐνεργειῶν μας μικρότερες. Γιὰ τὸν λόγο αὐτόν, κάθε ἀπόφαση σχετικὴ μὲ τὶς ἐφαρμογές καὶ τὰ πειράματα τῆς κλωνοποιήσεως πρέπει νὰ γίνεται μὲ πολλὴ περισκεψή, κοινὴ συμφωνία καὶ μεγάλο σεβασμὸ στὶς ἀνθρώπινες ἀξίες. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀντικειμενοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς χρήσεώς του ὡς ὑλικοῦ εἶναι πλέον ὁρατός.

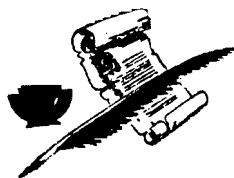
ζ) Ἀκόμη, ἡ κλωνοποίησις θὰ ἦταν δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ σὲ οἰκονομικὴ ἢ ὑποκείμενη σὲ ἀνεξέλεγκτα συμφέροντα καὶ προγραμματισμοὺς θεώρησις τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ μποροῦσε ἐπίσης νὰ παραδώσῃ τὴν ἀνθρώπινη τύχη, τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὸ μέλλον στὰ χεῖρα κυβερνήσεων ἢ ἐταιρειῶν μὲ ἀνήθικους καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἢ ἀσύνητη καὶ ἐπιπόλαιη χρῆσις.

η) Μιὰ κοινωνία ποὺ –εἶναι νόμος πλέον– νομιμοποιεῖ σήμερον ὅ,τι ἀπηγόρευε χθές, ποιὸς μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι δὲν θὰ νομιμοποιήσῃ αὔριον ὅ,τι ἀπαγορεύει σήμερον; Ποιὸς, λοιπόν, μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον νὰ ἀποτελέσῃ ἡ λεγόμενη «θεραπευτικὴ» κλωνοποίησις τὸ ἐνδιάμεσο σκαλοπάτι γιὰ τὴν «ἀναπαραγωγικὴ» κλωνοποίησις τοῦ ἀνθρώπου;

θ) Ἴσως ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔρευνα στὰ ἐμβρυϊκὰ βλαστοκύτταρα, ποὺ φαίνεται νὰ ὑπόσχεται πολλὰ, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ στρέψουμε τὴ σκέψῃ μας πρὸς ἄλλες θεραπευτικὲς πηγές ἢ μεθόδους ἠθικὰ καθαρές, ποὺ εἴτε δὲν ὑποψιαζόμαστε τώρα εἴτε δὲν ἔχουμε ἀκόμη ἀξιολογήσει σωστά (π.χ. ἐνήλικα βλαστοκύτταρα, ποὺ πρόσφατα ἐπισημονικὰ δεδομένα θεωροῦν πὼς ἴσως καὶ νὰ παρουσιάσουν ἀκόμη καὶ πλεονεκτήματα ἐναντι τῶν ἐμβρυϊκῶν). Συνήθως ἡ τάσις μας γιὰ ὑπερβολὴ μεγενθύνει τὶς δυνατότητες καὶ περιορίζει τὶς ἐναλλακτικὲς λύσεις.

Θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑνωμένων Ἑθνῶν, ποὺ ἔχει καὶ τὸν τελικὸ λόγο, τελικὰ δὲν θὰ ἐγκρίνῃ τὴν χρηματοδότησις τῶν προγραμμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἀνθρώπινη κλωνοποίησις. Μιὰ τέτοια πράξις δὲν θὰ ἀποτελοῦσε παρεμπόδιση τῆς ἔρευνας, ἀλλὰ κατοχύρωσις τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ στὴν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐχοντες πείρα, Ἐξοχώτατε, ὅτι τείνετε εὐήκοον οὖς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησία καὶ ἐπικαλούμενοι δαψιλῆ τὴν Εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις Ὑμῶν, διατελοῦμεν μετ' Εὐχῶν καὶ Τιμῆς.

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 3245
Διεκπ. 1892

Ἀθήνησι τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 2004

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΝ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Πρὸς
Τὴν Ἐξοχωτάτην
κ. Μαριέτταν Γιαννάκου,
Ἐπιβουλευτὴν Ἐθνικῆς Παιδείας
καὶ Θρησκευμάτων.
Ἐν τὰ ὕθαι.

Ἐξοχωτάτη κυρία Ἐπιβουλεύε,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀδιαπτώτου μερίμνης Αὐτῆς, παρακολουθεῖ μετ' ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος καὶ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Ἱερόν Κλήρον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Οἱ Κληρικοί τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας εἶναι οἱ λειτουργοὶ τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, οἱ διάκονοι τοῦ πιστοῦ λαοῦ, οἱ ἔμπυχοι φορεῖς τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεως τοῦ Ἔθνους ἡμῶν. Ἐξαίρετον θέσιν ἐν αὐτοῖς κατέχουν οἱ πολύτεκνοι Ἱερεῖς ἡμῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς οἰκογενειακῆς αὐτῶν εὐλογίας συμβάλλουν σημαντικῶς καὶ εὐεργετικῶς διὰ τὴν Χώραν ἡμῶν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος αὐτῆς.

Ὅθεν, μεθ' ἱκανοποιήσεως μεγάλης, ἐπληροφορήθημεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως (Ν. 3255/2004, ἄρθρον 6, παρ. 3), κατὰ τὴν ὁποίαν «Ἀπὸ τὴν ἔναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 2004-2005 καὶ ἐφεξῆς οἱ πολύτεκνοι ἐκπαιδευτικοὶ μὲ τέκνα, τὰ ὅποια εἶναι ἀνήλικα ἢ ὑπηρετοῦν τὴ στρατιωτικὴν θητεία ἢ σπουδάζουν ἐγγράφονται μέχρι 30 Ἰουλίου κάθε ἔτους σὲ εἰδικὸ πῖνακα καὶ διορίζονται σὲ θέσεις ἐκπαιδευτικῶν τῶν Κλάδων ΠΕ πρωτοβαθμίας καὶ δευτεροβαθμίας ἐκπαίδευσης ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ τους σὲ διαγωνισμό τοῦ Α.Σ.Ε.Π. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ συνιστῶνται οἱ ἀναγκαῖες θέσεις ἐκπαιδευτικῶν. Μὲ κοινὴ ἀπόφασιν τῶν Ἐπιβουλεύων Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν διοριζομένων ἐκπαιδευτικῶν κατὰ τίς διατάξεις τῆς παρούσας παραγράφου κατὰ κλάδο καὶ εἰδικότητα. Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Ἐπιβουλεύου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθορίζονται τὰ εἰδικότερα κριτήρια τῆς σειρᾶς διορισμοῦ τῶν ὑποψηφίων», ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι «Οἱ διατάξεις τῆς παρούσας παραγράφου δὲν ἐφαρμόζονται γιὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς ποὺ ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου στὸν εὐρύτερο δημόσιον τομέα ὡς μόνιμοι ὑπάλληλοι ἢ μὲ σχέση ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καθὼς καὶ στὴν ἰδιωτικὴν ἐκπαίδευσιν μὲ σχέση ἐργασίας ἀορίστου χρόνου».

Παρὰ ταῦτα καὶ παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐξαγγελίας τῆς Ἐντίμου Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνεκτιμῆτου προσφορᾶς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου εἰς τὸ Ἔθνος ἀφ' ἑτέρου, διεπιστώσαμεν μετὰ θλίψεως ὅτι αἱ Διευθύνσεις Δευτεροβαθμίου Ἐκπαίδευσεως ἠρνήθησαν νὰ δεχθοῦν αἰτήσεις διορισμοῦ τῶν πολυτέκνων Ἐφημερίων Ἐκπαιδευτικῶν μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι καὶ οὗτοι ἀποτελοῦν ὑπαλλήλους τοῦ εὐρύτερου δημοσίου τομέως.

Τὸ ὡς εἴρηται γεγονός διεξήλθεν ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Συνεδρία Αὐτῆς τῆς 11ης ὁδεύοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως ἀπευθυνθῆ τῇ ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι καὶ γνωρίσῃ αὐτῇ τὰ ὡς κάτωθι:

Οἱ Ἐφημέριοι Ἐκπαιδευτικοὶ δὲν ἀνήκουν εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, διότι οὔτε ὑπάλληλοι εἶναι, οὔτε ὑπηρετοῦν εἰς τὸν εὐρύτερον δημόσιον τομέα. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1256/1982, κατὰ τὸν ὅποιον εἰς τὸν δημόσιον τομέα «...περιλαμβάνονται ὅλοι οἱ ΚΡΑΤΙΚΟΙ φορεῖς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ καθεστὼς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἢ μικτοῦ δικαίου πού τοὺς διέπει, ἦτοι: α) οἱ Κρατικὲς ἢ Δημόσιες ὑπηρεσίαι, ὅπως ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ τὸ νομικὸ πρόσωπο τοῦ Δημοσίου, β) οἱ Κρατικοὶ ἢ Δημόσιοι Ὄργανισμοὶ σὰν κρατικὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, γ) οἱ Κρατικὲς ἢ Δημόσιες καὶ παραχωρηθεῖσες ἐπιχειρήσεις ὅπως ἡ Δημόσια Ἐπιχείρηση Ἡλεκτρισμοῦ, ὁ Ὄργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, ἡ Ἑλληνικὴ Ραδιοφωνία - Τηλεόραση κ.λπ., δ) τὰ Κοινωνικὰ Ἰδρύματα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα πού περιῆλθαν στὸ Δημόσιο καὶ χρηματοδοτοῦνται ἢ ἐπιχορηγοῦνται ἀπ' αὐτό, ε) οἱ Τραπεζικὲς καὶ ἄλλες ἀνώνυμες ἐταιρεῖαι, στίς ὁποῖαι εἴτε τὰ κατὰ τίς προηγούμενες περιπτώσεις νομικὰ πρόσωπα ἔχουν τὸ σύνολο ἢ τὴν πλειοψηφία τῶν μετοχῶν τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου, εἴτε ἔχουν κρατικὸ προνόμιο ἢ κρατικὴ ἐπιχορήγηση, ὅπως ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα, ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα, ἡ Ἑλληνικὴ Τράπεζα Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως κ.ἄ., στ) τὰ κρατικὰ νομικὰ πρόσωπα πού ἔχουν χαρακτηρισθεῖ ἀπὸ τὸ νόμο ἢ τὰ δικαστήρια ὡς νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅπως ὁ Ὄργανισμὸς Συγκοινωνιῶν Ἑλλάδος, ὁ Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὄργανισμὸς κ.ἄ. πού χρηματοδοτοῦνται ἢ ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ ὁποιοδήποτε τῶν προαναφερομένων νομικῶν προσώπων, ζ) οἱ θυγατρικὲς ἀνώνυμες ἐταιρεῖαι τῶν πρὸ ἄνω Νομικῶν Προσώπων τῶν ἐδαφίων α'-στ' αὐτῆς τῆς παραγράφου πού ἐλέγχονται ἅμεσα ἢ ἔμμεσα ἀπὸ αὐτά».

Ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, διαλαμβανούσης περὶ «κρατικῶν φορέων» καὶ περὶ «κρατικῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου» συνάγεται ἀνεκδοκίμως ὅτι εἰς τὸν τομέα αὐτὸν δὲν περιλαμβάνεται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, διότι Αὐτὴ χαρακτηρίζεται μὲν ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 1 παράγρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977) ὡς νομικὸν πρό-

σωπον δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ὅμως δὲν εἶναι «κρατικὸν νομικὸν πρόσωπον», δηλαδή δὲν ἀσκεῖ κατὰ παραχώρησιν τοῦ Κράτους ἐξουσίαν κρατικὴν, δηλονότι ἐξουσίαν τὴν ὁποῖαν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε τὸ νομικὸν αὐτὸ πρόσωπον, θὰ ἴσκει τὸ Κράτος.

Ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 6 τοῦ Ν. 1256/1982 ἐτροποποιήθη ἐν μέρει μὲ τὸ ἄρθρον 51 παρ. 1 τοῦ Ν. 1892/1990, τῆς τροποποιήσεως αὐτῆς συνισταμένης μόνον εἰς περιορισμὸν τῆς ἐκτάσεως τοῦ δημοσίου τομέα, διότι δι' αὐτῆς ὀρίζεται ὅτι: «Ὁ κατὰ τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 6 τοῦ Ν. 1256/1982 δημόσιος τομέας περιλαμβάνει ΜΟΝΟ: α) Τίς κάθε εἶδους δημοσίαις ὑπηρεσίαις, πού ὑπάγονται στὸ νομικὸ πρόσωπο τοῦ Δημοσίου καὶ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ αὐτό, β) τὰ κάθε εἶδους ν.π.δ.δ., ἐξαιρουμένων τῶν Χρηματιστηρίων Ἀξιών, εἴτε αὐτὰ ἀποτελοῦν ὀργανισμοὺς κατὰ τόπο, εἴτε καθ' ὕλην αὐτοδιοίκησης, γ) τίς κάθε εἶδους κρατικὲς ἢ δημοσίαις καὶ παραχωρηθεῖσες ἐπιχειρήσεις καὶ ὀργανισμοὺς, δ) τίς τράπεζαις πού ἀνήκουν στὸ νομικὸ πρόσωπο τοῦ Δημοσίου, εἴτε στὸ σύνολό τους, εἴτε κατὰ πλειοψηφία καὶ ε) τίς κάθε εἶδους θυγατρικὲς ἐταιρεῖαι τῶν νομικῶν προσώπων πού ἀναφέρονται στίς περιπτώσεις β' καὶ γ' αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου, ἐκτὸς ἀπὸ τίς ἐπιχειρήσεις τῶν Ο.Τ.Α.».

Συνεπῶς ἡ βασικὴ ἀρχὴ ἢ ὁποῖα τίθεται μὲ τὸ ἄρθρον 1 παρ. 6 τοῦ Ν. 1256/1982 ὅτι δηλαδή εἰς τὸν δημόσιον τομέα περιλαμβάνονται ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ οὐδὲν ἔθιγη.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐκκλησία δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸν «δημόσιον τομέα» διότι δὲν εἶναι «κρατικὸ νομικὸ πρόσωπο δημοσίου δικαίου» ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν. Καὶ εἰς μὲν τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Ν. 1892/1990 ὀρίζεται (περίπτωσης β') ὅτι εἰς τὸν δημόσιον τομέα περιλαμβάνονται καὶ «τὰ κάθε εἶδους ν.π.δ.δ.», τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι περιλαμβάνεται εἰς αὐτὸν καὶ ἡ Ἐκκλησία, διότι ἡ ἔκφρασις «κάθε εἶδους» νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου συνοδεύεται ἀπὸ τὴν διευκρίνησιν «εἴτε αὐτὰ ἀποτελοῦν ὀργανισμοὺς κατὰ τόπο, εἴτε καθ' ὕλην αὐτοδιοίκησης», τοιαύτην δὲ αὐτοδιοίκησιν κρατικοῦ χαρακτῆρος δὲν ἀσκεῖ ἡ Ἐκκλησία.

Ἄλλωστε ἡ διάταξις αὐτὴ πρέπει νὰ ἐρμηνευθῆ εἰς τὸ πλαίσιον τῆς μὴ θιγείσης, κατὰ τοῦτο, ἀρχῆς τὴν ὁποῖαν θέτει τὸ ἄρθρον 1 παρ. 6 τοῦ Ν. 1256/1982 διὰ τοῦ ὁποῖου ὀρίζεται ὅτι εἰς τὸν δημόσιον τομέα περιλαμβάνονται

«ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ» ἢ δὲ Ἐκκλησία δὲν εἶναι «ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΥΣ», δὲν εἶναι Κράτος.

Ὅθεν, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς νὰ ἐπιληφθῆτε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νομίμων διατάξεων, προκειμένου νὰ ἀποφευχθοῦν ἐνδεχόμενα ἐνστάσεις καὶ δικαστικαὶ προσφυγαί. Γνωρίζομεν τὴν εὐαισθησίαν ὑμῶν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα καὶ εὐελπιστοῦμεν εἰς τὴν ἄμεσον ἀνταπόκρισιν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀνακύψαντος προβλήματος μὲ τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτήσεων διορισμοῦ τῶν πολυτέκνων ἐκπαιδευτικῶν Κληρικῶν. Διὰ τὴν παραμικρὰν ἐνδεχομένην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ὀρθότητος

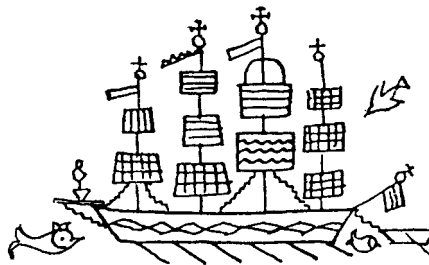
τῶν νομικῶν ἡμῶν ἰσχυρισμῶν, παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ ζητηθῆ γνώμοδοτήσεις ἀπὸ τοὺς Νομικοὺς τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς δαυιλῆ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, εὐχόμεθα, ὅπως ὁ Δοτὴρ παντὸς ἀγαθοῦ κρατύνῃ καὶ ἐνισχύῃ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐν πᾶσι καὶ διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3420
 Ἀριθμ. Διεκπ. 1893

Ἀθήνησι τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 2004

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
 ΠΡΟΣ ΤΗΝ
 ΥΠΟΥΡΓΟΝ
 ΕΘΝΙΚΗΣ
 ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
 ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Πρὸς
 Τὴν Ἐξοχωτάτην
 κ. Μαριέτταν Γιαννάκου,
 Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας
 καὶ Θρησκευμάτων.
 Ἐν τὰ ὕθ α.

Ἐξοχωτάτη κυρία Ὑπουργέ,

Ὡς τυγχάνει γνωστὸν εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸ κήρυγμα τοῦ Θείου Λόγου ἀνήκει εἰς τοὺς Ἐπισκόπους, ὡς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων καὶ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας «*πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει*» (Μάρκον, ιστ', 15). Εἰς τὴν ὑφίστην ταύτην διακονίαν οἱ Ἐπίσκοποι ἐπικουροῦνται ὑπὸ τῶν Ἱεροκηρύκων (Στ' Οἶκ. Γ', Σχολ. Βαλσαμῶνος). Ἔργον τοῦ Ἱεροκήρυκος εἶναι τὸ περιοδεῦν τὰς πόλεις, κωμοπόλεις, χωρία καὶ κώμας τῆς Μητροπόλεως, ἔνθα ἕκαστος αὐτῶν τυγχάνει διωρισμένος, τὸ λειτουργεῖν, κηρύττειν καὶ διδάσκειν τοὺς Χριστιανοὺς κατὰ πᾶσας τὰς Κυριακάς, τὰς ἑορτάς, τὰς πανηγύρεις τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ὡς καὶ ἡ καθιέρωσις ἀπογευματινῶν ἢ ἑσπερινῶν σειρῶν κηρυγμάτων. Ἰδιαιτέρως καθῆκον τοῦ Ἱεροκήρυκος εἶναι ἡ, ἐντολῇ τοῦ Μητροπολίτου, περιοδεία εἰς εὐπαθεῖς Ἐνορίας τῆς Ἐπαρχίας, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναζωπυρήσεως τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἀποκρούσεως καὶ ἀχρηστεύσεως πάσης προσηλυτιστικῆς δράσεως τῶν ἑτεροδόξων καὶ αἰρετικῶν (πρβλ. ὑπ' ἀριθμ. 13/1970 Κανονισμὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Φ.Ε.Κ. 242/τ. Α'/12.11.1970).

Τὸ θεοφιλὲς ἔργον τοῦτο τοῦ προγράμματος τῆς Ἱεραποστολικῆς Διακονίας ἀπαιτεῖ ἰκανὴν δαπάνην διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν Ἱεροκηρύκων, ἰδίᾳ τῶν Ἐπαρχιῶν, εἰς τινὰς τῶν ὁποίων δέον ὅπως ὁ Ἱεροκήρυξ διανύῃ λίαν μακρὰς ἀποστάσεις πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς φιλοχρίστου διακονίας αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο καθωρίσθη μηνιαῖον ἐπίδομα ὁδοιπορικῶν ἐξόδων χορηγούμενον τόσον διὰ τοὺς Ἱεροκήρυκας τοῦ Ν. 817/1978, ὅσον καὶ δι' ἐκείνους τοῦ Ν. 1811/1988. Ἐχει, ὁμως, διαπιστωθῆ ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν παρ. 1, ἐδάφ. στ, τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 2470/1997 ἅπαντα τὰ χορηγούμενα ἐξόδα κινήσεως διετηρήθησαν εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος ὡς εἶχον διαμορφωθῆ ἕως τὴν 31.12.1996. Βάσει τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τὸ μηνιαῖον ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ὁδοιπορικῶν τῶν Ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει περιορισθῆ εἰς τὸ ἀπαγορευτικὸν διὰ πᾶσαν μετακίνησιν ποσὸν τῶν δέκα ἐπτὰ ΕΥΡΩ καὶ ἐξήκοντα λεπτῶν (17,60 €).

Ὅθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διεξεληθοῦσα μετὰ τῆς προσηκούσης ποιμαντικῆς μερίμνης Αὐτῆς ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 11ης ὁδεύοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. τὸ ἐν τοῖς ὑπερθεν διαλαμβανόμενον θέμα καὶ ἐνωτισθεῖσα τῶν δεικνυομένων αἰτήσεων τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, ἰδίᾳ

τῶν πτωχῶν καὶ ἀκριτικῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἤχθη εἰς τὴν ὁμόφωνον Ἀπόφασιν ἵνα παρακαλέσῃ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅπως ἐν τῷ ἐγνωσμένῳ σεβασμῷ αὐτῆς ὑπὲρ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας προβῆ εἰς πᾶσαν δέουσαν ἐνέργειαν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀξιοπρεποῦς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ὡς εἴρηται ἐπιδόματος διὰ κοινῆς ἀποφάσεως ὑμῶν μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2685/1999.

Πεποιθότες, ὅτι μετὰ τῆς αἰεὶ διακρινούσης ὑμᾶς ἐπιθυμίας ἵνα ἔρρησθε ἀρωγὸς εἰς τὴν ἱερὴν διακονίαν τῆς

Ἐκκλησίας ἡμῶν, πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ συνδρομὴν τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος καὶ διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων καὶ τιμῆς ἐξειδικιασμένης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**ΔΗΛΩΣΙΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΑΠΑ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΑΦΡΙΚΗΣ
κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

(9/10/2004)

«Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Πάπα & Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας & πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου αἰσθήματα χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης κατέκλυσαν τὴν ψυχὴ μας, καθὼς ὁ προσφάτως χηρεύσας 2ος θρόνος τῆς Ὁρθοδοξίας κατελήφθη, ἀπὸ νέον, συνετόν, πρᾶον, γνώστην τῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου καὶ ἀγαπητόν εἰς ὄλους μας Ποιμενάρχη. Ὁ Πατριάρχης Θεόδωρος συγκεντρώνει ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρίσματα καὶ τὰ προσόντα ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ μεγαλεπήβολου καὶ ὑφ' ὄλων ἀναγνωρισμένου ἔργου τοῦ Μακαριστοῦ προκατόχου του Πέτρου στὴν Ἀφρικῆ, ἐνῶ φέρει ἐπάνω του τὶς ἐλπίδες, τὶς προσδοκίες καὶ τοὺς ὄραματισμοὺς τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐγὼ προσωπικῶς συγχαίρουμε καὶ ἐπαινοῦμε, δηλώνουμε δὲ ὅτι θὰ εἴμεθα κοντά του, ἀρωγοὶ καὶ συμπαραστάτες στὴ διεξαγωγὴ τοῦ ποιμαντικοῦ, ἱεραποστολικοῦ καὶ κοινωνικοῦ του ἔργου».

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ἀριθμ. Πρωτ. 10

Ἀθήνησι τῆ 28ῃ Ἰουνίου 2004

**ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ
ΥΨΗΛΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟΝ
ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

Πρὸς
Τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἐν τὰ ὕθθα

Μακαριώτατε,

Διὰ τοῦ παρόντος εὐσεβάστως προαγόμεθα, ἵνα γνωρίσωμεν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 15ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἠσχολήθη μὲ «Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1171/762/22-4-2004, μετὰ τῶν συνημμένων αὐτῶ, Συνοδικὸν ἔγγραφον περὶ τῆς μελέτης δημοσιεύματος τῆς ἰστοσελίδος www.Europolitix.com ἀναφερομένου εἰς τὴν χρῆσιν συγχρόνου ὑψηλῆς τεχνολογίας ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ταυτότητος τῶν πολιτῶν».

Ἐν τῇ Συνεδρίᾳ ταύτῃ ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἤκουσε τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ.κ. Ἀναστασίου Μαρίνου καὶ Γεωργίου Κρίππα ἐχούσας οὕτω:

«Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκτάκτου Συνόδου τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης τῶν Κρατῶν Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἐκρίθη ὅτι εἶναι θέμα ὑψίστης προτεραιότητος ἡ δημιουργία βάσεως δεδομένων μὲ τὰ στοιχεῖα τῶν ταυτοτήτων, αἱ ὁποῖαι θὰ συντάσσονται μὲ «βιομετρικὴν» τεχνολογίαν, θὰ ἔχουν δηλαδὴ “ψηφιοποιημένας” φωτογραφίας καὶ δακτυλικά ἀποτυπώματα (βλ. ἰστοσελίδα www.Europolitix.com).

»Ἡ δημιουργία τοιαύτης βάσεως προσωπικῶν δεδομένων καὶ ἡ ἐπεξεργασία τούτων δημιουργεῖ ἐρωτηματικὰ ὡς πρὸς τὴν νομιμότητά των ἐξ ἐπόψεως σεβασμοῦ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς, ἡ προστασία τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἐπιταγὴν τόσο τῶν ἐθνικῶν δικαίων ὅσον καὶ διεθνῶς. Ἐν ὄψει τούτων εἶναι δεδικοιολογημένη ἡ ἀνησυχία τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ὁποία προεκλήθη ἐκ τῆς ὡς ἄνω πληροφορίας καὶ ὀρθῶς παραπέμπεται τὸ θέμα εἰς τὴν Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ θέματος προϋποθέτει τὴν προηγουμένην παράθεσιν τῶν σχετικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος διατάξεων τοῦ κειμένου δικαίου, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ ἑξῆς:

1. Ἡ ἀπὸ 28.1.1981 Σύμβασις ἡ καταρτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Κρατῶν-Μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ μετατραπεῖσα ἐν Ἑλλάδι εἰς ἐσωτερικὸν δίκαιον διὰ τοῦ Ν. 2068/29.7.1992 (ΦΕΚ Α118).

Τὸ ἄρθρον 6 τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως, ἀναφερόμενον εἰς τὰ λεγόμενα “εὐαίσθητα προσωπικά δεδομένα” (*donnees sensibles*) τουτέστιν δεδομένα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν φυλετικὴν καταγωγὴν, τὰς πολιτικὰς, θρησκευτικὰς ἢ ἄλλας πεποιθήσεις τοῦ προσώπου, τὴν ὑγίαν, τὴν ἐρωτικὴν ζωὴν αὐτοῦ ὡς καὶ τὰς ποι-

νικᾶς καταδίκας τὰς ὁποίας ἔχει ὑποστῆ, ὀρίζει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τύχουν ἐπεξεργασίας, ἄρα οὔτε καὶ νὰ καταχωρηθοῦν εἰς ἀρχεῖον, διότι κατ' ἄρθρον 2 περιπτ. 6 τῆς Συμβάσεως καὶ ἡ καταχώρησις συνιστᾷ ἐπεξεργασίαν, ἐὰν τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον τῶν Κρατῶν-Μελῶν δὲν προβλέπει τὰς καταλλήλους ἐγγυήσεις. Ἐξ ἄλλου μὲ τὸ ἄρθρον 9 τῆς Συμβάσεως θεσπίζεται μὲν ἀπαγόρευσις ἐξαιρέσεων ἀπὸ τὸ ἄρθρον 6 παρ. 1, παρέχεται ὁμως (βλ. παρ. 2 περιπτ. α') δυνατότητα ἐξαιρέσεων καὶ δυνατότητα ἐπεξεργασίας τοιούτων εὐαίσθητων δεδομένων ὅταν ἡ ἐπεξεργασία αὕτη ἀποβλέπη εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους ἢ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

2. Ἡ αὕτη ρύθμισις θεσπίζεται καὶ μὲ τὸν Ν. 2472/97 ὁ ὁποῖος ἐξεδόθη εἰς συμμόρφωσιν πρὸς τὴν ὡς ἄνω Σύμβασιν (ΦΕΚ Α) καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασία δεδομένων προσωπικοῦ χαρακτήρος.

Οὕτω μὲ τὸ ἄρθρο 2 περιπτ. β' τοῦ ὡς ἄνω Νόμου “εὐαίσθητα δεδομένα” εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν φυλετικὴν ἢ ἐθνικὴν καταγωγὴν, τὰ πολιτικὰ φρονήματα, τὰς θρησκευτικὰς ἢ φιλοσοφικὰς πεποιθήσεις, τὴν συμμετοχὴν εἰς ἔνωσιν, σωματεῖον καὶ συνδικαλιστικὴν ὀργάνωσιν, τὴν υγείαν, τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν καὶ τὴν ἐρωτικὴν ζωὴν, καθὼς καὶ τὰ σχετικὰ μὲ ποινικὰς διώξεις ἢ καταδίκας. Καὶ ἐνῶ μὲ τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ἀπαγορεύεται κατ' ἀρχὴν ἡ ἐπεξεργασία εὐαίσθητων προσωπικῶν δεδομένων ἐν τούτοις ἐπιτρέπεται ἡ ἐπεξεργασία κατ' ἐξαιρέσιν κατόπιν ἀδείας τῆς εἰδικῆς Ἀρχῆς καὶ εἰς ὁρισμένας ὑπὸ τῆς αὐτῆς διατάξεως προβλεπομένας περιπτώσεις ὅπως, ὅταν ἡ ἐπεξεργασία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐθνικῆς ἀσφαλείας, τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐγκληματολογικῆς ἢ σωφρονιστικῆς πολιτικῆς, τὴν διακρίβωσιν ὑπὸ δημοσίας Ἀρχῆς ἐγκλημάτων ἢ ὅταν ἀφορᾷ ποινικὰς καταδίκας καὶ μέτρα ἀσφαλείας.

Ὑπὸ τὰ ὡς ἄνω δεδομένα ἡ δημιουργία ἀρχείου προσωπικῶν δεδομένων “βιομετρικῆς” τεχνολογίας καὶ δὴ “ψηφιακῶν φωτογραφιῶν” (*digitalised photographs*) καὶ “δακτυλικῶν ἀποτυπωμάτων” (*fingerprints*) οὔτε ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Διεθνούς Συμβάσεως, οὔτε ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἑλληνικοῦ νόμου φαίνεται νὰ ἀπαγορευῆται διότι ἡ ψηφιακὴ φωτογραφία καὶ τὰ δακτυλικά ἀποτυπώματα δὲν ἀπο-

τελοῦν “εὐαίσθητα” προσωπικὰ δεδομένα, ἀλλὰ εἶναι ἀπλῶς (μὴ εὐαίσθητα) προσωπικὰ δεδομένα προσδιοριστικὰ τῆς ταυτότητος τοῦ προσώπου καὶ ἡ ἐπεξεργασία τούτων, ἄρα καὶ ἡ καταχώρησις τῶν εἰς ἀρχεῖον οὔτε ὑπὸ τῆς Διεθνούς Συμβάσεως, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ νόμου ἀπαγορεύεται, ἀρκεῖ βεβαίως νὰ τηρῶνται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ἑλληνικοῦ Νόμου, τὰ ὁποῖα ὀρίζουν ὑπὸ ποίας προϋποθέσεως ἐπιτρέπεται ἡ ἐπεξεργασία μὴ εὐαίσθητων προσωπικῶν δεδομένων.

Ἄλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι τὰ ὡς ἄνω προσωπικὰ δεδομένα (ψηφιακαὶ φωτογραφία καὶ δακτυλικά ἀποτυπώματα) ἀποτελοῦν “εὐαίσθητα προσωπικὰ δεδομένα” καὶ πάλι δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν Διεθνή Σύμβασιν καὶ τὸν ἑλληνικὸν Νόμον ἡ ἐπεξεργασία τῶν διὰ τῆς δημιουργίας ἠλεκτρονικοῦ ἀρχείου, διότι σκοπὸς τοῦ ἀρχείου αὐτοῦ εἶναι ἡ πρόληψις καὶ ἡ καταπολέμησις τῆς τρομοκρατίας τουτέστιν ἡ προστασία τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους ἢ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

Ἄλλωστε ὡς πρὸς τὴν φωτογραφίαν, κατ' οὐσίαν, δὲν ὑπάρχει διαφοροποίησις ἀπὸ τὰ ἰσχύοντα ἐν Ἑλλάδι. Σήμερον ἡ φωτογραφία προσκομίζεται ὑπὸ τοῦ αἰτούντος καὶ ἐπικολλᾶται ἐπὶ τοῦ δελτίου ταυτότητος ἢ τοῦ διαβατηρίου, ὁπότε ὑπάρχει ὁ κίνδυνος τῆς πλαστότητος. Διὰ τοῦ νέου συστήματος τοῦτο καθίσταται ἀδύνατον, διότι ἡ φωτογραφία πλέον δὲν θὰ ἐπικολλᾶται, ἀλλὰ θὰ ἐνσωματοῦται εἰς τὸ δελτίον ταυτότητος ἢ τὸ διαβατήριον, ἤτοι ἀπλῶς μεταβάλλεται ἡ τεχνολογία.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ συγκεκριμένου ἀρχείου “ἀστυνομεύεται” καὶ παρακολουθεῖται τὸ ἄτομον ἐξ ἀποστάσεως τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας του, πλὴν ἡ συνέπεια αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἠλεκτρονικῆς τεχνολογίας τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι δυνατόν, οὔτε καὶ λογικὸν νὰ ἀποκρούσωμεν διότι ἡ ἐκ μέρους τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀπόκρουσις τῆς ἠλεκτρονικῆς τεχνολογίας θὰ ἐσήμαινε τραγικὴν ὀπισθοδρομήσιν καὶ τότε θὰ ἀπεκρούαμεν κάθε προσπάθειαν προόδου».

Ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς

† Ὁ Ἀττικῆς Παντελεήμων

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΠΟΪΑΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

(ἀπὸ Ὀκτώβριον 2003 ἕως καὶ
Αὐγούστον 2004))

Αἱ δύο πραγματοποιηθεῖσαι Συνεδρίαί ἐγένοντο τὴν 25ην Μαΐου καὶ τὴν 28ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. κατόπιν τῶν ἀποσταλέντων Προσκλήσεων ἐκ τῆς Γραμματείας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς. Παρόντες ἦσαν ἅπαντα τὰ Μέλη, ἧτοι: 1. ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος, 2. ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος, Συνοδικὸς Σύνδεσμος, 3. ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος, 4. ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος, 5. ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Ἀντώνιος Παπαντωνίου, 6. ἡ Ἐλλογιμωτάτη κ. Χριστίνα Βάγια, 7. ὁ Ἀξιότιμος κ. Δημήτριος Φουρλεμάδης καὶ 8. ὁ Γραμματεὺς Ἀρχιμ. Τιμόθεος Ἄνθης.

Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη μὲ τὰ θέματα τῶν ἡμερησίων διατάξεων, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

1. Τὸ Κέντρον Ἐπαγγελματικῆς Καταρτίσεως (Κ.Ε.Κ.) τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Φροντίδος ἐξήγγειλε τὴν πραγματοποίησιν Ἐπιμορφωτικῶν Προγραμμάτων δι' ἐπιμόρφωσιν στελεχῶν διαφόρων φορέων ἀσχολουμένων μὲ τὴν Κοινωνικὴν Φροντίδα.

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον μετέχει ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποΐας, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Συνεδριάσεως ζήτησε τὴν χορήγησιν δύο Ἐπιμορφωτικῶν Προγραμμάτων πρὸς ἐπιμόρφωσιν ὑπευθύνων Προνοιακῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Τὰ Προγράμματα εἶναι:

α) Ὁργάνωσις καὶ Διοίκησις Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Φροντίδος καὶ

β) Οἰκονομικὴ Διαχείρισις Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Φροντίδος,

τὰ ὁποῖα θὰ ὑλοποιηθοῦν ὑπὸ τοῦ Κ.Ε.Κ. τοῦ ἀνωτέρω Συμβουλίου τῆ συνεργασίᾳ καὶ ὑποδείξει τῆς ἡμετέρας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει τὴν ἀναγκαιότητα ἐπιμορφώσεως τῶν στελεχῶν Αὐτῆς, Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν, ἐξειδικευμένων εἰς τὰς συγχρόνους ποιμαντικὰς ἀνάγκας, ἐντὸς ἐνὸς κόσμου συνεχῶς ἐξελισσομένου, μάλιστα δὲ ἐντὸς τῶν διανοιγομένων νέων ὀριζόντων εἰς τὰ πλαίσια τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης.

Ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ὑπευθύνων στελεχῶν - Διευθυντῶν τῶν διαφόρων Προνοιακῶν Ἰδρυμάτων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν θὰ βοηθήσῃ τὰ μάλα εἰς τὴν σωστὴν Ὁργάνωσιν, Διοίκησιν, ἀλλὰ καὶ Οἰκονομικὴν Διαχείρισιν αὐτῶν. Τὰ δύο ἀνωτέρω Ἐπιμορφωτικὰ Προγράμματα εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ πρὸς τοῦτο ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ Συνεδρίᾳ αὐτῆς, τῆς 25ης Μαΐου ἐ.ἔ. κατόπιν συζητήσεως ὁμοφώνως ἀποφάσισεν, ὅπως εὐσεβάτως εἰσηγηθῆ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω δύο Ἐπιμορφωτικῶν Προγραμμάτων ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς συνεργαζομένης μετὰ τοῦ Κέντρον Ἐπαγγελματικῆς Καταρτίσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Φροντίδος καὶ λαμβάνοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀκόλουθα:

1. Θὰ συμμετάσχωσιν 25 πρόσωπα, ὑπεύθυνοι Προνοιακῶν Ἰδρυμάτων, ὑπο-

δειχθησόμενα ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῶν λειτουργούντων ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν τοιαῦτα Ἰδρύματα.

2. Ἡ διαμονὴ καὶ ἡ σίτισις καλυφθήσεται ὑπὸ τοῦ Προγράμματος, ἡ δὲ μετάβασις καὶ ἐπιστροφή εἰς τὰ ἴδια ὑπὸ τῶν συμμετεχόντων, ἢ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

3. Ἡ ἐκπόνησις τῶν αἰτήσεων καθὼς καὶ τῆς ὑλοποιήσεως τῶν Προγραμμάτων θὰ ἀνατεθῆ εἰς τὴν κ. Δέσποιναν Κομπότη, Κοινωνικὴν Λειτουργόν, ὡς Ἐπισημονικὴν Ὑπεύθυνον αὐτῶν, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Γραμματέως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

4. Ἀπαιτεῖται ἡ ἐξεύρεσις ἐκπαιδευτῶν διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπιμέρους θεματολογίας τῶν δύο Προγραμμάτων καθὼς καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν στελεχῶν. Αἰ δαπάναι αὗται καλυφθήσονται ὑπὸ τῶν Προϋπολογισμῶν τῶν Προγραμμάτων.

Διὰ τὸ Πρόγραμμα «*Ὁργάνωσις καὶ Διοικήσις Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Φροντίδος*», προτείνονται ὡς Ἐκπαιδευταί:

- α) Ὁ κ. Πέτρος Σταθόπουλος.
- β) Ἡ κ. Χριστίνα Βάγια.
- γ) Ὁ κ. Δημήτριος Φουρλεμάδης.
- δ) Ἡ κ. Εὐαγγελία Προσνικλῆ.

Διὰ τὸ Πρόγραμμα «*Οἰκονομικὴ Διαχείρισις Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Φροντίδος*», προτείνονται ὡς Ἐκπαιδευταί:

- α) Ὁ κ. Εὐάγγελος Μάρης.
- β) Ὁ κ. Φώτιος Δρούμπαλης.

Ὁ ὑπόλοιπος ἀριθμὸς τῶν ἐκπαιδευτῶν θέλει καλυφθῆ τῇ συνεργασίᾳ τῶν ὑπευθύνων τοῦ Κ.Ε.Κ. διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν θεματικῶν ἐνοτήτων πρὸς ὄφελος τῶν ἐκπαιδευομένων.

Ὅθεν εὐσεβᾶστως παρεκλήθη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διὰ τὴν Σεπτῆν Αὐτῆς Ἐγκρισιν, διὰ νὰ χωρήσωμεν εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐνεργείας πρὸς ὑποβολὴν τῶν αἰτήσεων καθ' ὅτι ὑποχρεούμεθα ἕως τὴν 21ην Ἰουνίου νὰ καταθέσωμεν αὐτάς, διὰ τὴν ὑλοποίησιν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων Ἐπιμορφωτικῶν Προγραμμάτων.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 2ας Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἐνέκρινε τὴν ὡς ἄνω πρότασιν.

2. Τὰ Μέλη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς μελέτησαν διεξοδικῶς τὸν ὑπ' ἀριθμ. 160/2004 Κανονισμὸν περὶ τῆς Λειτουργίας τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἤχθησαν

εἰς τὰς κάτωθι ἀποφάσεις:

α) Ὅπως εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν ἡ ἀτμόσφαιρα ἐξ αἰτίας τῆς παρεμβατικότητος τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ὑποστῆ ἀλλοιώσεις καὶ μετατροπαὶ διάφοραι ἔχουν διασαλεύσει τὴν ἀκεραιότητα τῆς Δημιουργίας τοῦ Κυρίου.

Συχνάκις ὑφίστανται διάφοροι καταστροφαι ἐκ πλημμυρῶν, σεισμῶν καὶ πυρκαϊῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτῶν διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω καταστροφῶν πασχόντων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Ἐν μέτρον διὰ τὴν ὑλοποίησιν ἀμέσου βοηθείας εἰς τοιαύτας περιπτώσεις εἶναι ἡ ἐξεύρεσις εἰδικῶν χώρων διὰ τὴν ἀποθήκευσιν εἰς αὐτοὺς σκηνῶν, κλινῶν, κλινοσκεπασμάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοιούτων καταστάσεων.

Ἡ ἡμετέρα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 28ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἀπεφάσισεν ὅπως, εὐσεβᾶστως παρακαλέσῃ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἵνα ἀποσταλῇ Ἐγκύκλιον Σημειῶμα πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἵνα γνωρίσωσιν εἰς ἡμᾶς τὴν ὑπαρξίν ἀποθηκευτικῶν χώρων πρὸς διαφύλαξιν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης ὡς ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω, διὰ τὴν λυσιτελεστέραν συμπαράστασιν εἰς φυσικὰς καταστροφὰς ἢ καὶ προερχομένας ὑπὸ τῆς ἀπροσεξίας τῶν ἀνθρώπων.

Αἱ ἀπαντήσεις αὗται θὰ ἀποτελέσωσι ἐνημερωτικὸν κατάλογον ὁ ὁποῖος θέλει χρησιμεύσει, τῇ συνεργασίᾳ τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων, διὰ τὴν διοργάνωσιν συγκεκριμένου προγράμματος ἀμέσου βοηθείας εἰς περίπτωσιν καταστροφῶν.

β) Ἀνετέθη εἰς τὸ Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Δημήτριον Φουρλεμάδην ἡ ἐτοιμασία εἰσηγήσεως με θέμα: «*Τρόποι προβολῆς τοῦ Φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας*».

γ) Εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνετέθη ἡ ἐτοιμασία ἐνημερωτικοῦ σημειώματος διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Τόμου τῆς Φιλανθρωπίας εἰς Ὑπουργοὺς καὶ Διοικητικούς Παράγοντας τῶν Ὑπουργείων πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῶν μετὰ καὶ τὴν ἀνάδειξιν τῆς νέας Κυβερνήσεως.

3. Τέλος κατηρτίσθη ὁ Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 2005, τῆς ἡμετέρας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπεβλήθη τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν παρόντα χρόνον συμμετείχε εἰς δεκαπέντε Συνεδριάσεις

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21ῃ Σεπτεμβρίου 2004

**ΤΟ
ΣΤ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΝ
ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ
ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΙΕΡΩΝ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ**

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυρίου Χριστοδοῦλου καὶ μετὰ τὴν συμμετοχὴν 140 ἐκπροσώπων ἀπὸ ἑβδομήντα Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἄρχισε στίς 20 Σεπτεμβρίου ἔ.ἔ., στὸ Ἴδρυμα Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ στὴν Ἱερὰ Νῆσο τῆς Τήνου τὶς ἐργασίες τοῦ τὸ ΣΤ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμπόσιου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, μετὰ θέμα: «*Χριστιανικὴ Λατρεία καὶ Εἰδωλολατρία*» «*Οὐκ ἐλάτρευσαν τὴν κτίσει οἱ θεόφρονες παρὰ τὸν κτίσαντα*».

Στὴν ἀρχὴ ἀναγνώσθηκε μῆνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας, Μήλου κ. Δωρόθεος μετὰ τὴν τέλεση τοῦ Ἀγιασμοῦ χαιρέτησε τὰ μέλη τοῦ Συμποσίου καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν παρουσία τόσων Συνέδρων στὴν Ἱερὰ Νῆσο Τήνο καὶ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ΣΤ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου ὑπογραμμίζοντας ὅτι «*τὰ σύγχρονα εἰδῶλα προκαλοῦν τὸν κόσμον καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκαῖο εἶναι νὰ ἐνθυμούμεθα τὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου “τεκνία φυλάσσετε αὐτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων”*». Εὐχαρίστησε ἐπίσης τὴν ἀξιέπαινη προσπάθεια τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, εὐχίθηκε τὴν ἐκ τῆς Παναγίας μας εὐλογία πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ Συμποσίου.

Στὴ συνέχεια, ὁ Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ, χαιρέτησε τὰ μέλη τοῦ Συμποσίου καὶ τόνισε ὅτι στὴ διάρκειά του θὰ διερευνηθοῦν ἡ σχέση τῆς ἀρχαιοελληνικῆς θρησκείας – τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαίων εἰδωλολατρικῶν θρησκειῶν, μετὰ τὴν χριστιανικὴν λατρείαν τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ ἀπαντηθοῦν τὰ ἐρωτήματα ποὺ προκύπτουν.

Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ θέματος ὀφείλεται στὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τῆς θεολογικῆς Ἐπιστήμης, τῶν θεολογικῶν σπουδαστηρίων, γιὰ τὴν διαμόρφωσιν τῶν μορφῶν καὶ τῶν στοιχείων τῆς θείας λατρείας, ἀλλὰ καὶ στὸ ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια γίνεται ἀπόπειρα ἀπὸ πολλοὺς νὰ ἀναβιώσῃ ἡ ἀρχαιοελληνικὴ θρησκεία καὶ διατυποῦνται οἱ γνωστὲς ἀνέριστες συκοφαντικὲς ἀπόψεις σὲ βάρος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς θεολογίας καὶ τῆς λατρείας τῆς.

Χαιρετισμοὺς ἀπηύθυναν στοὺς συνέδρους: ὁ Δήμαρχος Τήνου κ. Κωνσταντῖνος Ἀθηναῖος, ὁ Ἐπαρχος Τήνου κ. Ραφαὴλ Μωραΐτης, ὁ Δήμαρχος Ἐξωμβούργου Τήνου κ. Παναγιώτης Κρονητῆς, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ἰδρυματος Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρυματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, κ. Ἀντώνιος Ἀλβέρτης.

Στὴ συνέχεια εἰσηγήσεις πραγματοποιήσαν οἱ:

Ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἐλλογιμώτατος κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου σὲ εἰσαγωγικὴ ὁμιλία ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Θεός, κόσμος, ἄνθρωπος*».

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος πλαισιούμενος ἀπὸ τοὺς συνέδρους τοῦ ΣΤ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου.

πος στὴν Ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ τὸν Χριστιανισμό». Παρουσίασε, κατ' ἀρχὴν, τὰ θεολογικά, κοσμολογικά καὶ ἀνθρωπολογικά στοιχεῖα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλοσοφίας πὺν συναρτῶνται θετικὰ ἢ ἀρνητικὰ πρὸς τὸν χριστιανισμό. Σκιαγράφησε στὴ συνέχεια τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία γιὰ τὰ ἀναφερόμενα στοιχεῖα καὶ κατέξειδε ὅτι αὐτὴ ὑπερακοντίζει σὲ πολλὰ οὐσιώδη σημεῖα τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ σκέψη μέσα σὲ θεανθρώπινα πλαίσια. Κατέληξε ὅτι ὁ θεανθρώπινος χριστιανισμὸς δὲν εἶναι μόνον τὸ τελικὸ αἶτιον τῆς ἰουδαϊκῆς μεσσιανικῆς παραδόσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτοέκφραση ὄχι ἐκφυλισμένους καὶ ὑποβαθμισμένους ἀλλὰ γνήσιου, ὕγιους, ρωμαλέου καὶ ἀναβαθμισμένου Ἑλληνισμοῦ πὺν δὲν εἶναι νοητὸν νὰ στραφεῖ στὴ νεοειδωλολατρία.

Ὁ κ. Κωνσταντῖνος Γανωτῆς, Ἐπίτιμος Λυκειάρχης, εἰσηγήθηκε τὸ θέμα «Ἡ ὑπέροβαση τῆς εἰδωλολατρίας διὰ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας». Ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρθηκε τόσο στὴν ἀκαδημαϊκὴ φιλοσοφία, ὅσο καὶ στὴ λαϊκὴ φιλοσοφία τῆς πρὸ Χριστοῦ ἐποχῆς, στὸ χῶρον τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Κάνοντας στὴ συνέχεια ἀναφορὰ στοὺς

καταξιωμένους φιλοσόφους, οἱ ὁποῖοι, κατέκριναν τὰ χονδροειδῆ μυθεύματα καὶ τὰ εἰδωλολατρικὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἀλλὰ καὶ διαισθητικῶς καὶ προφητικῶς ἐξέφραζαν τῖς πνευματικὲς καὶ ὑπερβατικὲς τοὺς θέσεις περὶ Θεοῦ. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ἀπαξίωσαν οἱ ἴδιοι τὴν κάθε μορφή εἰδωλολατρίας «ὑπομένοντας μαρτυρικὰ αὐτὴν».

Ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐλλογιμώτατος κ. Ἡλίας Οἰκονόμου, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἀπὸ τὴ νομικὴ λατρεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λατρεία τῆς Καινῆς Διαθήκης», καὶ ἔκανε ἀναφορὰ ἀναλυτικὴ, καταρχὴν στοὺς ὅρους τῆς εἰσηγήσεώς του, π.χ. νομικὴ λατρεία, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λατρεία, καὶ ἄλλες παρεμφερεῖς ἐννοιες. Στὴ συνέχεια, παρουσίασε συγκριτικὴ ἀναφορὰ τῶν σχέσεων νομικῆς καὶ Χριστιανικῆς λατρείας καὶ συνέδεσε τὴν ὅλη προβληματικὴ τοῦ θεματός του πρὸς τὸ γενικὸ θέμα τοῦ συμποσίου καὶ πρὸς τοὺς σκοποὺς, τῖς ἐπιδιώξεις καὶ τὸ ἔργον ἐν γένει τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγέννησης.

Τὴν Τρίτη 21 Σεπτεμβρίου 2004 οἱ ἐργασίες τοῦ Συμποσίου ἄρχισαν μὲ ὀμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν παρουσία του στὴν Τήνο καὶ γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ ΣΤ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου στὴν ἁγιασμένη αὐτὴ νῆσο. Εὐχαρίστησε στὴν συνέχεια τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωρόθεο καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ γιὰ τὴν ἀβραμαϊὰ φιλοξενία.

Ἐξετίμησε ὅτι αἰτία ἐπιλογῆς τοῦ γενικοῦ θέματος τοῦ Συμποσίου ἦταν ὁ ἐμφανιζόμενος σήμερα νεοπαγανισμός, ὁ ὁποῖος στοχεύει στὴν ἀναγέννηση τῆς ἀρχαίας λατρείας τῶν προγόνων μας, ἂν καὶ ἡ ἀναβίωση τοῦ δωδεκαθέου δὲν ἀπηγεῖ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια γιὰ τότε ποὺ ἐπιχειρήθηκε ἡ ἀναβίωση τῆς ἀρχαιοελληνικῆς λατρείας.

Ἡ Χριστιανικὴ λατρεία, παρατήρησε ὁ Μακαριώτατος, εἶναι λογικὴ καὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθεῖα λατρεία, εἶναι δηλαδὴ πνευματικὴ λατρεία ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴ λατρεία τῶν εἰδώλων, ἡ ὁποία εἶναι φυσιοκρατικὴ λατρεία, χωρὶς βάθος πνευματικόν. Ὑπάρχουν βέβαια κοινὰ φιλοσοφικὰ μέσα λατρευτικῆς ἐκφράσεως στὸ Χριστιανισμὸ καὶ τὴν εἰδωλολατρεία. Εἶναι ὁμως μέσα σὲ διαφορετικὸ περιεχόμενο καὶ συμβολισμό. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα εἶναι ἡ τιμὴ πρὸς τὰ λείψανα καὶ τὶς

ἅγιες εἰκόνες, ποὺ δὲν ἔχει καμία σχέση μὲ τὴν λατρεία αὐτῶν ὡς εἰδώλων ἀλλὰ μὲ τὴν τιμητικὴ προσκύνησίν των. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν τιμὴ πρὸς τὸν Τίμιο Σταυρὸ, τὸ ὄργανο τῆς σωτηρίας μας, ἔστω καὶ ἂν στὴν ὑμνολογία καὶ στίς εὐχὲς τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμφανίζεται Ἐκεῖνος ὡς προσωπικότητα, ποὺ ἀκούει τὴν προσευχὴ μας καὶ δίδει τὴ χάρη καὶ τὴ σωτηρία. Οἱ ὁμοιότητες ἐπομένως θείας Λατρείας καὶ εἰδωλολατρίας εἶναι φαινομενολογικῆς.

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴν ἀναβίωση τῶν λειτουργικῶν ἐκείνων στοιχείων στὴν Λατρεία καὶ τῇ θεῖα Λειτουργία, στοιχείων ποὺ περιέπεσαν σὲ ἠθελήμενη ἢ μὴ ἀχρησία, τὰ ὁποῖα ὁμως εἶναι οὐσιαστικὰ γιὰ τὴν κατανόηση καὶ βίωση τῶν τελουμένων. Ὅ,τι γίνεται καὶ ὅποια μέτρα λαμβάνονται δὲν εἶναι μέτρα ποὺ καταργοῦν τὸν πλοῦτο καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς λειτουργικῆς μας παραδόσεως, ἀλλὰ συντελοῦν στὴν ἀναβίωση ὅλων ἐκείνων ποὺ βοηθοῦν στὴ λειτουργικὴ καὶ ποιμαντικὴ ἀγωγή τῶν πιστῶν. Εἰδικότερα ἀνεφέρθηκε στὸ πρόβλημα τῶν νέων ἀνθρώπων, ποὺ σήμερα δὲν κατανοοῦν τὴ γλώσσα τῆς λατρείας καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς προσφέρουμε αὐτὴν τῇ διακονίᾳ, μὲ τὴν δοκιμαστικὴ παράλληλη ἀνάγνωση στὴ δημοτικὴ καθομιλουμένη γλώσσα τῶν Εὐαγγελικῶν καὶ Ἀποστολικῶν Ἀναγνωσμάτων μὲ σεβασμὸ στὴν παραδεδομένη λατρευτικὴ ἔκφραση.

**ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ
ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑ
ΤΟΥ
ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΠΕΤΡΟΥ Ζ'**

(Κάϊρον, 15/9/2004)

Τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου
Λεοντοπόλεως
κ. **Διονυσίου**

«Γίνου πιστός ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς» (Ἀποκάλυψις Β.10)

Μετὰ βαθυτάτης ψυχικῆς συντριβῆς καὶ ὀδύνης, βρισκόμεθα σήμερον μπροστά στὸ σεπτὸ σκῆνωμα τοῦ Μακαριστοῦ Προκαθημένου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, Πέτρου τοῦ Ζ', διὰ τὸν τοῦ ἀπευθύνωμεν τὸν ὑστατον ὀφειλόμενον χαιρετισμόν.

Θλιβερόν εἶναι τὸ χρέος τοῦ ὀμιλοῦντος σήμερον νὰ ἐκφωνῇ τὸν ἐπικήδειον λόγον εἰς τὸν ἀείμνηστον Ποιμενάρχη τῶν θρόνου τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

Εἶναι ὄντως θλιβερόν διότι ἐγνώρισεν αὐτὸν ὅταν ἦταν ἀκόμη σὲ νεαράν ἡλικίαν ὡς Διάκονος, τὸν ὁποῖον καὶ περιέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιτροπείας Καΐρου καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐν Πατρικῇ ἀγάπῃ καὶ ἐκτιμῆσει.

Ὁδυνηρόν εἶναι ἀλήθεια τὸ θλιβερόν αὐτὸ γεγονός τοῦ τραγικοῦ δυστυχήματος ποὺ μᾶς ἔλαχεν. Τί νὰ εἴπωμεν τώρα καὶ τί νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς; Τί νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς ποὺ ἰστάμεθα καὶ θρηνοῦμεν τὸν ἀδόκητον θάνατον τοῦ Πατριάρχου μας, τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν του; Τί ἄλλο μποροῦμε νὰ σκεφθοῦμε ἐν τῇ θλίψει ἡμῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι: ἀνεξιχνίαστοι εἶναι αἱ βουλαι τοῦ Ὑψίστου, Πενθηφόρε λαὸ τοῦ Κυρίου;

Ἡ ὑψίκορμος δρῦς τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ἐξάπλωσιν τῶν πνευματικῶν τῆς εὐσκιόφυλλων κλώνων τῆς ἀγάπης του καὶ τῶν Πατρικῶν του εὐλογιῶν δι' ὅλην τὴν Ἀφρικανικὴν Ἠπειρον, ἔπεσεν.

Θρηνεῖ καὶ ὀδύρεται ἡ Παλαίφατος Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ποιμενάρχου τῆς, διότι ἀφῆκεν κενὸ δυσαναπλήρωτον.

Σεπτὲ προκαθήμενε, θρηνοῦμε καὶ ἡμεῖς ἡ σεπτὴ χορεία τῶν Σεβαστῶν Ἱεραρχῶν καὶ λοιπῶν τιμίων κληρικῶν διὰ τὴν στέρησίν Σου, διότι Σὲ ἐγνωρίσαμε καὶ Σὲ ἐζήσαμε ἐκ τοῦ πλησίον ὡς ἕνα καλοκάγαθον Πατριάρχη, θρηνοῦν ἐπίσης ὅσοι Σὲ ἐγνώρισαν εἰς τὴν φιλότιμην ἡμῶν Ἑλλάδα καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἐχώριζες Μακαριστὲ Δέσποτα, διὰ τὴν ἀπλότητά Σου, διὰ τὴν σεμνότητά Σου.

Ἐχώριζες ἀείμνηστε Δέσποτα, διὰ τὴν καθαρὰ Σου Σκέψιν, τὴν διακριτικὴν Σου λεπτότητα καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Σου συνείδησιν.

Ἦσουν ἐστολισμένους μὲ πολλὰς ἀρετὰς καὶ πλούσια ψυχικὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα Σὲ καθιστοῦσαν ἀγαπητὸν καὶ ἄξιον σεβασμοῦ στοὺς πλησίον καὶ στοὺς μακράν.

Ἡ προσωπικότητά Σου περιέκλειε ἄνδρα τίμιον, εὐσυνείδητον, ζηλωτὴν, εὐγενῆ καὶ εἰλικρινῆ.

Τὸ ὑψηλό Σου αἶσθημα εὐθύνης καὶ ἡ συνεχῆς φροντίδα Σου καθὼς καὶ ἡ καθαρὰ σκέψις Σου, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἦταν κάτι τὸ ἀφάνταστο. Ἡ ἀσυνήθιστη καὶ παραδειγματικὴ Σου ἐνεργητικότητα διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Πατριαρχείου μας καθὼς καὶ ἡ συνεχῆς προβολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ Ἀφρικῇ, μᾶς συγκινοῦσε καὶ μᾶς ἐνέπνεε.

Συχνὰ Σοῦ ἐλέγαμε ἀείμνηστε Δέσποτα, ὅτι «τρέχεις πολὺ γρήγορα καὶ δὲν προφταίνουμε νὰ Σὲ προλαμβάνουμε», καὶ ἡ ἀπάντησή Σου ἦταν ἡ ἐξῆς: «Καὶ ὁ χρόνος τρέχει γρήγορα καὶ δὲν τὸν προλαμβάνουμε».

Ἡ σύντομη Πατριαρχική Σου ζωή, ὑπῆρξεν γόνιμη καὶ εὐλογημένη. Τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης Σου πολλά καὶ πλοῦσια. Ἡ πορεία Σου ὅμως δὲν ἦταν ἐξολοκλήρου ἀνθόσπαρτος, ἀλλὰ ἦταν καὶ γεμάτη ἀπὸ κόπους, μόχθους καὶ θυσίας. Πολλὰς φορὰς εἶχες νὰ ἀντιμετώπισεις δυσκολίας καὶ θύελλας. Πάντα ὅμως τὰ ἀντιμετώπιζες μὲ ψυχραιμία ἔχοντας πίστη καὶ ἐλπίδα στὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀντλοῦσες δύναμιν διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου Σου, ἀνοίγων ἔτσι νέους δρόμους εἰς τὸ Πατριαρχεῖο ἡμῶν.

Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμε μὲ εὐκρίνεια ὅτι μᾶς ἄφησες μίαν νέαν ἐποχὴν. Μᾶς ἔφερες νέα πνοή στὴν Ἐκκλησία τῶν Ἀλεξανδρέων. Ἀλήθεια στάθηκες παράδειγμα δι' ὅλους μας. Παράδειγμα ἀδαμαντίνου χαρακτῆρος καὶ ἀκεραίου συνειδήσεως.

Ἀφιέρωσες ὅλη τὴν δύναμιν τῆς νεότητός Σου στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου μας καὶ στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Νέος ἦσουν, σφριγηλὸς καὶ γεμάτος ἀπὸ μεγάλην ὀρεξιν γιὰ δράσιν. Ἔθετες τὸν ἑαυτόν Σου στὴν ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὸ καλὸν τοῦ Πατριαρχείου μας. Δὲν πρόλαβες ὅμως νὰ γευθῆς τοὺς ἀναμενομένους καρποὺς τῆς εὐλογημένης δραστηριότητος

ἀποστολῆς Σου. Ὅμως πρόκειται νὰ γευθῆς τὴν θεῖαν ἀνταμοιβὴν Σου στοὺς οὐρανοὺς, διότι ἐγένου πιστὸς μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς Σου.

Πορεύθητι λοιπὸν τώρα τὴν ὁδὸν τῶν Μακαρίων καὶ παράλαβε τὴν ἐξέχουσαν θέσιν ποῦ Σοῦ ἀρμόζει μετὰ τῶν ἀειμνήστων μεγάλων Πατριαρχῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ Ἱεραρχῶν τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ νὰ ἔχῃς καὶ Σὺ τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἀποδώσει Σοι ὁ Κύριος.

Τὸ πενθηφόρον ποιμνίό Σου θὰ ἔχῃ ἄσβεστον τὴν Ἱεράν μνήμην Σου ἀλλὰ καὶ θὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν του καθηκόντως μετὰ συνέσεως, προσευχῆς καὶ φόβου Θεοῦ εἰς ἀναζήτησιν ἀξίου διαδόχου Σου, ἰκανοῦ καὶ πιστοῦ ἀνδρός, μὲ ἀγωνιστικότητα καὶ ἀγωνία διὰ τὰ διάφορα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ὁ ὁποῖος θὰ δυνηθῆ νὰ ἀνέλθει τὰς δυσκόλους βαθμίδας τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας διὰ νὰ βαστάσῃ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον, συμφώνως τῶν σημερινῶν περιστάσεων καὶ συνθηκῶν.

Μακαριστὲ καὶ ἀείμνηστε Πατριάρχα, Σοῦ ὑποσχόμεθα ὅτι πάντες θὰ Σὲ ἐνθυμούμεθα μὲ πολλὴν ἀγάπην καὶ σεβασμόν.

Αἰωνία Σου ἡ μνήμη.

**«ΜΟΝΑΧΟΣ ΕΣΤΙ
ΒΙΑ ΦΥΣΕΩΣ
ΔΙΗΝΕΚΗΣ ΚΑΙ
ΦΥΛΑΚΗ
ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ
ΑΝΕΛΛΙΠΗΣ»**

Κλιμαξ Ἰωάννου Λόγος Α΄

(Ὁμιλία κατὰ τὸν ἑορτα-
σμόν τῶν 1000 χρόνων τῆς Ἱ.
Μονῆς Σταγιάδων Καλαμπά-
κας, 19/3/2004)

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ χαρακτηρίζει τὸν γνήσιο καὶ ἰδανικό μοναχὸ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης, συγγραφεὺς τοῦ νηπτικῶ βιβλίου ποῦ ὀνομάζεται «Κλιμαξ», γιατί περιγράφει τὰ διαδοχικὰ βήματα ποῦ πρέπει νὰ κάνει κάθε μοναχὸς ἀνεβαίνοντας τὴν κλίμακα τῶν ἀρετῶν μέχρις ὅτου φθάσει στὴν κατὰ Χριστὸν τελειότητα. Μοναχὸς –λέγει– εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὅποιος βιάζει καθημερινὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὶς φυσικὲς ὀρμὲς του, ὥστε νὰ μὴ κυριαρχήσουν ἐπάνω του καὶ νὰ μὴ τὸν καθυποτάξουν σὲ μία «ζωὴ βοσκηματώδη», ὅπως ὁ Μ. Βασίλειος ὀνομάζει τὴν χωρὶς πνεῦμα καὶ πνευματικὴ ἀνάταση βιολογικὴ καὶ μόνον ζωὴ. Καὶ ἐδῶ ἐπαναλαμβάνει τὸν ἀποκαλυπτικὸ λόγο τοῦ Κυρίου μας ποῦ εἶπεν ὅτι «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βιάζεται καὶ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν» ἐννοώντας ὡς βιαστὲς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποῦ παλεύουν καθημερινὰ νὰ ἀναρθοῦν πάνω ἀπὸ τὰ ὀρμέφυτὰ των, καὶ νὰ ἀναπνεύσουν τὸν ἀέρα τὸν ζεῖδωρο τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὰ ἁμαρτωλὰ πάθη ποῦ ὡσὰν βαρίδια καθηλώνουν τὸν ἄνθρωπο στὰ χαμηλὰ καὶ δὲν τὸν ἀφήνουν νὰ πετάξει στοὺς αἰθέρες. Καὶ ἀκόμη χαρακτηρίζει τὸν μοναχὸ ὡς τύπο τοῦ τελείου ἀνθρώπου ὁ Ἰωάννης καὶ ὡς ἔχοντα φυλακὴν τῶν πέντε αἰσθήσεων, δηλ. ὡς ἐλέγχοντα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὶς θυρίδες δηλ. τὰ σημεῖα ἐκεῖνα διὰ τῶν ὁποίων εἰσχωρεῖ μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου τὸ δέλεαρ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν αἰχμαλωτίζει καὶ τὴν κατακτᾷ καὶ τῆς ὑπαγορεύει τὰ ἀντίθετα ἐκείνων ποῦ ἀρέσκουν στὸν Θεό, παρασύροντάς τον στὴν ἀπώλεια. Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ μοναχοὶ εἶναι μὲν καὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι «σάρκα φοροῦντες καὶ τὸν κόσμον οἰκοῦντες» ἀλλ’ ὁμως φροντίζουν καθημερινὰ μὲ τὸν προσωπικὸν των ἀγῶνα νὰ γίνονται πρότυπον ζωῆς ἀνωτέρας καὶ ὑπερφυσικῆς γιὰ τοὺς κοινούς ἀνθρώπους. Γι’ αὐτὸ καὶ οἱ μὲν μοναχοὶ ἔχουν ὡς πρότυπά των τοὺς ἀγγέλους, οἱ δὲ πιστοὶ τοὺς μοναχοὺς. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ζωὴ τῶν μοναχῶν σύμφωνα μὲ ὅσα εἶπαμε δὲν εἶναι κατὰ φύσιν, οὔτε παρὰ φύσιν, ἀλλὰ ὑπὲρ φύσιν, ὑπερβαίνουσα τὰ ἀνθρώπινα μέτρα διὰ τῆς ἀσκήσεως, τῆς νήψεως, τῆς προσευχῆς, καὶ τῆς διαρκοῦς καὶ συνεχοῦς ἐπιφυλακῆς. Ἔτσι ἐξηγεῖται γιατί καὶ ὁ λαὸς μας παραδοσιακὰ τιμᾷ τὰ μοναστήρια καὶ τοὺς μοναχοὺς, ἐπισκέπτεται συχνὰ τὶς ἱ. Μονὲς καὶ προσεύχεται σ’ αὐτὲς καὶ αἰσθάνεται κάθε φορὰ ἀνανεωμένος ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ. Κτισμένους οἱ Μονὲς μας σὲ ὁμορφα μέρη, παλαιότερα δυσπρόσιτα καὶ ἀπομονωμένα, σήμερα ὁμως προσιτὰ μὲ τὸ αὐτοκίνητο, γίνονται κάθε φορὰ τόπος συνάξεως τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι καὶ τὶς συντηροῦν μὲ τὶς δωρεές των καὶ ἀφιερώνουν σ’ αὐτὲς ἀφιερῶματα καὶ ἀγαποῦν τοὺς μοναχοὺς καὶ τὶς μοναχές, ποῦ μὲ τὴν ἐργατικότητά των συχνὰ ἀνακαινίζουν, συντηροῦν καὶ ὁμορφαίνουν τὰ πεπαλαιωμένα καὶ ἐφθαρμένα ἀπὸ τὸ χρόνο οἰκοδομήματα, προσφέροντας ἔτσι στὴν ἐποχὴ μας πνεύμονες πνευματικῆς ἀναπνοῆς, καὶ κέντρα πολιτισμοῦ, ὅπως ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν οἱ Μονὲς μας. Καὶ ἡ Ἐπαρχία σας εἶναι στὸ σημεῖον τοῦτο ἰδιαίτερα εὐνοημένη ἀπὸ τὸ Θεό, ποῦ τὴν ἐπροίκισε μὲ μιὰ δέσμη περιωνύμων Μονῶν, ὅπως αὐτὲς τῆς βραχύπολης τῶν Μετεώρων, γνωστῆς σὲ ὀλόκληρο τὸν κόσμον, ποῦ προσελκύει κατ’ ἔτος χιλιάδες προσκυνητῶν ἀπὸ κάθε μέρος τῆς γῆς, ποῦ ἔρχονται ἄλλοι γιὰ νὰ θαυμάσουν τὸ μεγαλεῖο τῆς φύσεως, καὶ ἄλλοι νὰ προσκυνήσουν σὲ τόπο ἱερὸ ποῦ καθάγιασαν ἐπώνυμοι καὶ ἀνώνυμοι μοναχοί, μὲ τὴν ἀσκησὴ καὶ τὴν ἔμπονη προσπάθειάν των, ἀναδείξαντες τὰ μοναστήρια αὐτὰ κυρίως κέντρα ὀρθοδόξου πνευματικότητος, ἀπὸ πολὺ παλαιὰ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας καὶ δὴ ἀπὸ 40ετίας

ὄτε ἐπὶ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου ἀνελήφθη προσπάθεια προσελκύσεως νέων καὶ ζηλωτῶν μοναχῶν, πού ἐγκαινίασαν μιὰ νέα περίοδο ζωῆς τῶν μοναστηριῶν αὐτῶν, προσπάθεια πού μὲ ἀμείωτο ζήλο καὶ ἐνθουσιασμό συνέχισαν καὶ ὅλοι οἱ ἄξιοι διάδοχοί του πού ἐξασφάλισαν τὴν παραμονή στὶς Μονές τῶν Μετεώρων σημαντικῶν μικρῶν μοναστικῶν Ἀδελφοτήτων ἢ καὶ μεμονωμένων μοναχῶν, πού μὲ τὴν ἐνάρετη πολιτεία των, ἐξακολουθοῦν μέχρι σήμερα νὰ εἶναι φάροι ἀκτινοβολοῦντες τὸ ἰδεῶδες τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ καὶ διὰ τοῦτο νὰ ἔχουν ἐπισπάσει τὸν εἰλικρινῆ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ θρησκείωντος καὶ πιστοῦ λαοῦ μας, τῶν ἀρχόντων του καὶ ὅλης τῆς κοινω- νίας.

Στὴν κατηγορία αὐτὴ ἀνήκει καὶ ἡ ἱ. Μονὴ Σταγιάδων τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως, τῆς ὁποίας τὴν 1000ετηρίδα ἐορτάζουμε μὲ πᾶσαν ἐπισημότητα σήμερα. Καὶ δὲν εἶναι οὔτε μικρό, οὔτε λίγο τὸ διάστημα 1000 ὄλων ἐτῶν ζωῆς μιᾶς ὀρεινῆς Μονῆς, πού δὲν πέρασε ἀπαρατήρητη γιὰ τὸ ἔθνος καὶ τὸ λαὸ μας, ἀλλὰ ἄρδευσε πνευματικὰ τὸ γεώργιο τῆς ὀρθοδόξου Ἑλλάδος καὶ ἐπότισε τὶς ψυχές τῶν πιστῶν, διαφυλάξασα μέσα σ' αὐτὲς τὰ ζώπυρα τῆς πίστεως, τῆς ἐλευθερίας, τῆς γλώσσης καὶ ὄλων τῶν ὑπαρκτικῶν στοιχείων τῆς ὄντοτήτός μας. Διότι ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, μέσα στὰ μοναστήρια δὲν καλλιεργήθηκε μόνον ἡ ὀρθόδοξη πίστη καὶ εὐσέβεια, ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἐθνικῆς αὐτοσυνειδησίας μας, ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία στὸν τόπο μας ἐκένωσεν ἐαυτὴν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν μας ἐπιδιώξεων καὶ τὰ μοναστήρια μας προσέφεραν στοὺς ἐθνικούς μας ἀγῶνες ὄχι μόνον ὑλικά καὶ χρήματα, ἀλλὰ καὶ ἔμπνευχα πεπυρακτωμένα στελέχη, πού μὲ τὸ Σταυρὸ στὸ ἓνα χέρι καὶ τὸ καρποφίλι στὸ ἄλλο, ἐθυσίασαν καὶ τὴ ζωὴ τους ἀκόμη χάριν τῆς εὐημερίας καὶ ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ. Καὶ παράλληλα οἱ Μονές μας διεφύλαξαν τὴ γλώσσα μας, τὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοσή μας, τὴ γνώση καὶ τὶς ἐπιστῆμες μας, καὶ ἀνεδείχθησαν ὄντως τὰ κατ' ἐξοχὴν προπύργια μας ἔναντι τῶν πάσης φύσεως ἐπιβούλων τῆς ἀνεξαρτησίας μας. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ τὸ μένος ὄλων τῶν κατακτητῶν μας ὀθωμανῶν, φράγκων, γερμανῶν, βουλγάρων, ἰταλῶν καὶ ἄλλων, μὲ τὸ ὁποῖο κατέκαυσαν καὶ ἀνετίναξαν καὶ κατέστρεψαν τὶς περισσότερες μονές μας, ὅταν διεπίστωσαν ὅτι μέσα σ' αὐτὲς ἐκαλλιεργεῖτο τὸ ἐλεύθερο φρόνημα, ἀλλὰ καὶ ἐφυλλάσσοντο πολεμοφόδια καὶ ὑλικὸ πολέμου, ἐνῶ ἐκεῖ ἐκρύπτοντο καὶ καταδιωκόμενοι πατριῶτες καὶ φιλέλ-

ληνες γιὰ νὰ γλιτώσουν ἀπὸ τὴ μαγία τῶν εἰσβολέων.

Ποιὸς μπορεῖ τάχα νὰ ἐξαντλήσει σὲ μιὰ ἀπλή ἐπε- τειακὴ ὁμιλία τὴν ὅλη συμβολὴ τῶν Μονῶν καὶ τῶν μοναχῶν μας στὴ διαφύλαξη τῆς πίστεως ἀμόλυντης, καὶ τῆς πατρίδος ἐλευθερῆς; Κατηγοροῦμεθα ἐνίοτε ἀπὸ τοὺς Νεορθοδόξους τῶν ἡμερῶν μας ὅτι ὑπετάξαμε στὸ ἐθνικὸ συμφέρον τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ἐκκλησίας. Οὐδὲν τούτου ψευδέστερον. Ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε ξεπέρασε τὸ μέτρο καὶ οὐδέποτε ἐπέτρεψε τὸ ἀξιόχρεο ἐνδιαφέ- ρον τῆς διὰ τὴν «ἐνεγκοῦσαν καὶ θρῆψαμένην» δηλ. τὴν Πατρίδα, νὰ ὑπερβῇ καὶ νὰ ἐπικαλύψει τὴν ἀγάπη πού ὡς χριστιανοὶ ὀφείλομε πρὸς ὅλους καὶ νὰ ἐξελιχθῇ σὲ πα- θολογικὸ ἐθνικισμό, πού μισεῖ τὸν ἕτερο καὶ ἐπιζητεῖ τὴν ἐξόντωσή του. Οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία εὐλόγησε πολέμους ἐπιθετικούς καὶ ἀδίκους, εἰ μὴ μόνον ἐκείνους πού ἀπέ- βλεπαν στὴν ἀπελευθέρωση τῆς Πατρίδος μας. Καὶ οὐδέ- ποτε ἀνέχθηκε ἢ ἐδίδαξε τὰ παιδιά τῆς νὰ συμπεριφε- ροῦν καὶ πρὸς δεδηλωμένους ἀκόμη ἐχθροὺς μὲ σκληρό- τητα καὶ ἀπανθρωπιά. Ἐὰν δὲ στὴν ἱστορία μας εἶναι κα- ταγεγραμμένα περιστατικὰ μεγαλωσύνης, ἐπιείκειας καὶ συγγνώμης πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, αὐτὰ ἀσφαλῶς ὀφείλον- ται στὴν ἀγαθοποιὸ ἐπίδραση τῶν εὐαγγελικῶν κηρυ- γμάτων καὶ στὴ μακραίωνη πολιτισμικὴ παράδοσή μας. Εἴμεθα καὶ δικαιούμεθα νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι γιὰ τὴν πί- στη μας καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας, γιὰ τὴ φιλοσοφικὴ μας ἀγωγή καὶ παιδεία, γιὰ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἑλληνοχρι- στιανικοῦ μας πνεύματος. Καὶ δὲν χρειάζεται τίποτε ἀπὸ αὐτὰ νὰ ἀλλάξουμε, οὔτε νὰ μετακινήσουμε. Ἀντιθέτως σήμερα πού συντελοῦνται σὲ ὅλο τὸν κόσμον κοσμογο- νικὲς ἀλλαγές, οἱ λαοὶ στηρίζονται στὴν παράδοσή των καὶ στὶς ρίζες των. Τὸ ἴδιο ὀφείλομε κι ἐμεῖς νὰ πράξω- με, καὶ τὸ πράττομε, ἐὰν δὲν θέλουμε νὰ ἀφομοιωθοῦμε, νὰ ξεριζωθῶμε καὶ νὰ χαθοῦμε ἀπὸ τὸ προσκῆνιο τῆς ἱστορίας.

Καὶ αὐτὴ εἶναι κατὰ πρῶτον μὲν εὐθύνη τῶν κυβερ- νητῶν μας, οἱ ὁποῖοι χαράσσουν τὴν ἐκπαιδευτικὴ πο- λιτικὴ καὶ προσδιορίζουν τὸ περιεχόμενον τῆς μόρφωσης πού δίδεται στὰ σχολεῖα μας. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουν ἐπειγόντως διορθωτικὲς κινήσεις, ὥστε ἡ ἐκπαίδευση νὰ προσλάβει καὶ πάλιν ἐνισχυμένο τὸν ἀνθρωπιστικὸ τῆς χαρακτῆρα. Ἄλλ' εἶναι καὶ εὐθύνη τῆς οἰκογένειας, μέ- σα στὴν ὁποία ὁ κάθε νέος ἀνθρώπος προσλαμβάνει τὶς πρῶτες ἀρχές τῆς ζωῆς. Ὅλη ἡ κοινωνία πρέπει νὰ προ- σανατολισθῇ καὶ πάλιν πρὸς τὸν Αὐγερινὸ τῆς σωτηρίας, νὰ ἀντικρύσει μὲ ρεαλισμὸ τὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἀπο-

φασίσει νὰ στηρίξει τοὺς νέους μας, πού εἶν' ἀλήθεια ὅτι καὶ πιστεύουν καὶ ἐν πολλοῖς πλειοδοτοῦν στὴν ἐπιστροφή ὅλων μας στὶς πατρογονικὲς μας ρίζες, χωρὶς αὐτὸ νὰ ἐπηρεάζει τὴν πορεία μας πρὸς τὴν πρόοδο καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμό. Τέλος, μεγάλη εὐθύνη πέφτει στοὺς ὄμους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας, τῶν κληρικῶν καὶ τῶν μοναχῶν μας.

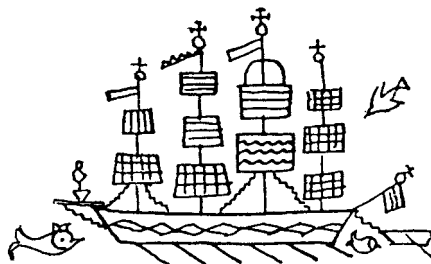
Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ἔδρασε μὲ σωτήριους τρόπους διασώζοντας ψυχὰς καὶ σώματα. Εἶναι τώρα καιρὸς καὶ πάλιν νὰ ξανοιχθοῦμε στὸν κόσμο, ἀποβάλλοντες τὶς φοβίες ἢ τοὺς θώρακες τῆς αὐτάρκειας. Ὁ κόσμος μᾶς ἔχει ἀνάγκη καὶ πρέπει νὰ ξανακάμουμε τὸ λόγο μας φερέγγυο καὶ ἀξιόπιστο. Τὰ ἀνοίγματα πού ἔχουμε ἐγκαινιάσει πρὸς τὴν Εὐρώπη καὶ πρὸς τὴν Ἀνατολή, δὲν εἶναι τυχαῖα. Θεωρῶ ὅτι εἶναι ἱστορικὴ ἐπιταγὴ τῶν καιρῶν. Δὲν εἶναι νοητὸ σὲ ἐποχὴ πού κρημνίζονται τὰ τεῖχη τῆς ἀπομόνωσης καὶ οἱ λαοὶ ἐπικοινωνοῦν ἐλεύθερα, ἐμεῖς ἐδῶ νὰ ἐπιμένουμε ἐν ὀνόματι τῆς παράδοσης νὰ μένουμε ἔξω καὶ μακριὰ ἀπὸ τὶς ἐξελίξεις, νὰ ὑψώνουμε τεῖχη γύρω μας καὶ νὰ διαλαλοῦμε τὴν αὐτάρκειά μας, ὅπως τὸ κάνουν δυστυχῶς ἐλάχιστοι αὐτοπροσδιοριζόμενοι ὡς δῆθεν φύλακες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ εἰσαγγελεῖς τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν τιμωρία τῶν ἁμαρτωλῶν. Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν θέτει ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ἢ διαπραγμάτευσιν τὰ δόγματα τῆς Πίστεως. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι γνωστὸν ὅτι συμμετέχουσα στοὺς κατὰ καιρὸν θεολογικοὺς διαλόγους ἐκπροσωπεῖ στὰ θέματα αὐτὰ τὴν παραδοσιακὴν γραμμὴν τῆς ἀκαινοτομήτου Ὁρθοδοξίας. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ μισοῦμε τὸν κόσμο πού δὲν συμφωνεῖ μαζί μας, ἢ ὅτι πρέπει νὰ μὴν ὀμιλοῦμε σὲ κανένα ἵνα μὴ μιανθῶμεν. Ὑπάρχουν θέματα στὰ ὁποῖα ἐπιδιώκουμε σήμερα τὴν συνεργασία μὲ ὅλες τὶς ἑτεροδόξες Ἐκκλησίες καὶ τὶς ἄλλες θρησκείες ὅπως εἶναι π.χ. τὰ θέματα τῆς εἰρήνης, τῆς οἰκολογίας, τῆς βιοηθικῆς κ.λπ. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμε στοὺς παρωπιδωμένους ὀρθοδόξους νὰ μᾶς παρασύρουν στὴν ἀπομόνωση, ἔστω κι ἂν γράφουν ἐναντίον μας ἢ μᾶς ὑβρίζουν. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι καὶ οἱ μοναχοὶ μας, πού εἶναι ἀκραιφνεῖς φύλακες τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν δογμάτων, συμφωνοῦν μὲ τὶς ἀπόψεις αὐτές. Καὶ λέγω τοῦτο διότι ἔχουν συκοφαντηθῆ ὅτι δῆθεν εἶναι μονόχρωτοι, μονόπλευροι, μονόφθαλμοι, μονομερεῖς καὶ φανατικοὶ καὶ δὲν θέλουν οὔτε τὴν Καλημέρα τοῦ Θεοῦ νὰ λέγουν πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους αἰρετικούς. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ καταθέσω μίαν εὐχάριστη ἐμπειρία πού εἶχα-

με πρὸ ὀλίγου καιροῦ, ὅταν ὑψηλόβαθμο στέλεχος τοῦ Βατικανοῦ, πού ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα, ἐξεδήλωσε ἐπιθυμία νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τὰ Μετέωρα γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του. Εἶχε βέβαια τὴν πληροφορίαν ὅτι ἐνδεχομένως θὰ συναντοῦσε κλίμα ἐχθρικό. Τὸν διαβεβαίωσαμε περὶ τοῦ ἀντιθέτου, ἀλλὰ γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ ἐνημερώσαμε καὶ τοὺς Ἡγουμένους τῶν Μονῶν πού θὰ ἐπεσκέπτετο τῇ συνοδείᾳ ἀντιπροσώπου μας. Οἱ Ἡγούμενοι ὄχι μόνον δὲν ἠρνήθησαν ἀλλ' ἀντιθέτως ἐξεδήλωσαν τὴ μεγάλη των χαρὰν γιὰ τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ πού ἔγινε μέσα σὲ ἀπρόσμενο κλίμα ἐγκαρδιότητος, φιλοξενίας ἀβραμαί-ας, καὶ ἐντυπωσιακῆς οἰκειότητος σὲ σημεῖο πού ὁ ξένος δὲν ἔπαυε μέχρι νὰ φύγει γιὰ τὴν χώρα του νὰ ἐκθειάζει τὸ εὐρὺ πνεῦμα τῶν ἐλλήνων μοναχῶν, γιὰ τὸ ὁποῖο ἄλλα εἶχε πληροφορηθῆ καὶ ἐπίστευε. Τὸ λέγω αὐτὸ γιὰ νὰ ὑπογραμμίσω πόσον οἱ ἄνθρωποι θέλουν τὶς ἐπαφές καὶ πόσον οἱ μοναχοὶ μας εἶναι ἄνθρωποι μὲ ἀνοικτοὺς ὀρίζοντες, πού δὲν ἐνστερνίζονται κηρύγματα μίσους καὶ φανατισμοῦ, πού εἶναι δείγματα ἀνασφάλειας καὶ ἠττοπάθειας, ἀλλ' εἶναι φιλότιμοι, καταδεκτικοὶ, ἀπλοὶ καὶ ἐντιμοὶ. Διαφορὲς γνώμης γιὰ τὰ θέματα πίστεως καὶ τάξεως μπορεῖ ὁ καθένας μας νὰ ἔχει. Ἄλλωστε στὴν Ὁρθοδοξία δὲν καταφάσκουμε τὴ διαφωνία, οὔτε τὴν ὀξύτητα, οὔτε τὴ διάσταση, οὔτε τὴ διάσπαση. Ἀρκεῖ ἡ διαφορὰ γνώμης νὰ μὴν κλυδωνίζει τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας, νὰ μὴν ψύχει τὴν ἀγάπη, νὰ μὴν ὀδηγεῖ σὲ ρήξη, νὰ γίνεται μὲ «*νοῦν Χριστοῦ*». Στὴν Ἐκκλησία μας ἰσχύει τὸ Συνοδικὸ σύστημα, πού ἐξασφαλίζει τὴν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι λήψη ἀποφάσεων καὶ κινεῖται μέσα στὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων παραδοσιακῶν Πατέρων. Αὐτὸ εἶναι ἐγγύηση ὀρθοφροσύνης καὶ ἐχέγγυο Ὁρθοδοξίας. Κληρὸς καὶ λαὸς καὶ μοναχοὶ καλοῦνται νὰ συσπειρώνωνται κάθε φορὰ στὴν πνευματικὴ τῶν ἡγεσία καὶ μὲ ἐμπιστοσύνη νὰ ἀποδέχωνται τὰ κριτήρια πού ἐκείνη ἐκάστοτε τάσσει γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς Παράδοσης καὶ τὴν καθοδήγηση τοῦ λαοῦ μας. Ἡ ὑπακοὴ σ' αὐτὴν εἶναι πηγὴ σωτηρίας καὶ ζωῆς, εἶναι δείγμα νομιμοφροσύνης, ὅρος σωτηρίας. Ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς ὁ σημερινὸς κόσμος ζητεῖ μιὰ θεολογικότερη διάσταση τῆς Θεολογίας, αὐτῆς πού εἶναι γραμμένη μὲ μιὰ ζωὴ πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης. Αὐτῆς πού ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴ σχολαστικὴ θεώρηση τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, πού μειώνει καὶ ἀποξηραίνει τὸ μυστήριο. Σήμερα ἀποκτοῦμε ἐντονη ἐμπειρία τῆς συνάντησης ὄχι μόνο πιστῶν μὲ αἰρετικούς καὶ ἀλλοπίστους, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀθέους καὶ ἀγνωστικιστές. Συνει-

δητοποιοῦμε τὸν πολιτιστικὸ καὶ θρησκευτικὸ πλουραλισμὸ, ποὺ μᾶς ἀναγκάζουν νὰ δείξουμε πόσο ἡ πίστη μας ἀγκαλιάζει σφιχτὰ ὅλη τὴ ζωὴ μας καὶ μπορεῖ νὰ ἀλλάξει τὶς κοινωνίες καὶ τὶς κουλτοῦρες, τὸν κόσμο. Στὸ ἔργο αὐτὸ πάντοτε οἱ μοναχοὶ εἶχαν ἀποφασιστικὴ μετοχὴ, εἴτε ἦσαν θεολόγοι, εἴτε ὄχι. Γιατὴ ἡ Θεολογία δὲν εἶναι μιὰ δουλειὰ γιὰ τοὺς εἰδικούς, εἶναι ἡ ἴδια ἡ πίστη ποὺ ζητᾶ νὰ κατανοηθῇ. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς χρειάζεται εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ ἡ ἀπέχθεια πρὸς τὴν ἁμαρτία. Ἔτσι ἦσαν ὅλοι οἱ Πατέρες. Μπορεῖ νὰ διαφωνοῦν μὲ τὰ πιστεύματα τῶν ἄλλων, τοὺς δέχονται ὁμως καὶ τοὺς φιλοξενοῦν μὲ παραδειγματικὴ ταπεινὴν καὶ βαθειὰ ἐσωτερικότητα. Τὸ παράδοξο ζῆσθι ζωὴ ἰδίως τῶν μοναχῶν, ὅπως τὸ περιγράφει ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Νεὸς Θεολόγος: «*ὦ, ξένου θαύματος καὶ ἀφράστου. Διὰ πλοῦτον ἄπειρον ὑπάρχω πένης καὶ μηδὲν ἔχειν, δοκῶ πολὺν κατέχων...*». Τὸ ἴδιο ἔγραφε γιὰ τὸν ἐαυτὸν του καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «*ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες*».

Τὰ 1000 χρόνια ζωῆς τῆς Μονῆς αὐτῆς μᾶς ἔδωσαν τὴν ἀφορμὴ νὰ ἀναφερθοῦμε σὲ πολὺ σημαντικὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας ποὺ διαπερνοῦν καὶ τὸ λαὸ μας καὶ τοὺς μοναχοὺς μας. Εἶμαι εὐτυχῆς διότι σήμερον προΐσταμαι τῆς ἐπετειακῆς τελετῆς ταύτης. Καὶ

περισσότερον ὑπερήφανος διότι εἶμαι Προκαθήμενος μιᾶς ζωντανῆς, δυναμικῆς ἐλεύθερης καὶ δημιουργικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ διαθέτει πλούσιο μοναστηριακὸ δυναμικὸ, ποὺ συνεχίζει τὴν πλούσια παράδοση τῶν παλαιῶν μοναχῶν. Συγγαίρω τὸν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη Μητροπολίτη Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ καὶ ἐπαινῶ τοὺς Ἡγουμένους, τὶς Γερόντισσες, τοὺς μοναχοὺς καὶ τὶς μοναχές, ὅλο αὐτὸ τὸ δυναμικὸ παρατάξεως Κυρίου. Ὁραματίζομαι τὴν προσέλευση στὸν μοναχισμό καὶ ἄλλων νέων ἀνθρώπων μὲ τὸν πόθο τῆς ἀφιερώσεως, ὥστε νὰ ἀποκτήσουν ὅλες οἱ μονῆς μας συγκροτημένες Ἀδελφότητες ποὺ θὰ καλλιεργοῦν τὴν πνευματικότητα καὶ θὰ κατευθύνουν σωστὰ τὸ λαὸ μας ὑπὸ τὴν εὐθύνῃ βέβαια καὶ τὶς ὁδηγίες τῶν ἐκασταχοῦ ἀρμοδίων Ποιμεναρχῶν ποὺ ἔχουν ἀπὸ Θεοῦ τὴν εὐθύνῃ γιὰ τὴν ποιμαντικὴ διακονία. Εὐχομαι ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Κυρίας Θεοτόκου νὰ περισκέπει καὶ νὰ διαφυλάττει μονῆς καὶ μοναχοὺς μας ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἄγρυπνους φρουροὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας μας, πελταστῆς στοὺς ἀγῶνες γιὰ ποιότητα ζωῆς, φῶτα καὶ φάρους ἀκριβοῦς πνευματικῆς ζωῆς πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ πρὸς ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας.

**«Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ
ΟΡΓΑΝΩΝ ΓΙΑ
ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ»**

**(Όμιλία στην εκδήλωση
του Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ
Μεταμοσχεύσεων με τὴν
εὐκαιρία τῆς 6ης Πανευρω-
παϊκῆς ἡμέρας γιὰ τὴ Δωρεὰ
Ὄργάνων καὶ τὴ Μεταμό-
σχευση, 18/9/2004)**

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Σεβασμιώτατοι,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Ἀλκιβιάδη Κωστάκη, Πρόεδρε τοῦ Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ
Μεταμοσχεύσεων,

Ἐλλογιμώτατοι κ.κ. Καθηγητές, Ἐρίτιμες Κυρίες, Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ Μεταμοσχεύ-
σεων ἔλλογιμώτατο Καθηγητῆ κ. Ἀλκ. Κωστάκη καὶ τὰ μέλη τὸ Δ.Σ. τοῦ ἴδιου
Ὄργανισμοῦ γιὰ τὴν πρόσκλησή τους νὰ ὀμιλήσω σήμερα, κατὰ τὴν 6η Εὐρω-
παϊκῆ ἡμέρα γιὰ τὴ Δωρεὰ Ὄργάνων καὶ τὴν Μεταμόσχευση. Ἔτσι μοῦ δίδεται
γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ ἡ εὐκαιρία νὰ ὀμιλήσω γιὰ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ θέμα ποῦ ἔχει
τις ἐπιστημονικῆς, ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς του διαστάσεις.

Ἄπ' ἀρχῆς ὀφείλω νὰ διευκρινίσω στὴν ἀγάπη σας ὅτι στὴν Ὁρθόδοξη
Ἐκκλησία μας δὲν συγγέουμε τὴν ἐπιστήμη με τὴν Πίστη καὶ τὴ Θρησκεία. Θὰ μπο-
ροῦσα νὰ πῶ παραλλάσσοντας τὸν λόγο τοῦ Κυρίου ὅτι ἐφαρμόζουμε τὸ «ἀπό-
δοτε τὰ τῆς ἐπιστήμης στὴν ἐπιστήμη καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ στὸν Θεό». Ἡ Ἐκκλησία
μας κατὰ αἰῶνες τῆς γέννησης καὶ ἀνάπτυξης τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης ὄχι μό-
νο δὲν ἀντετάχθη στὶς ἀνακαλύψεις της, ἀλλὰ οἱ ἴδιοι οἱ κληρικοὶ της μετέφρα-
σαν στὰ ἑλληνικὰ τὰ νέα ἐπιστημονικὰ δεδομένα καὶ ἦσαν οἱ διδάχοι τοῦ Γένους
στοὺς πολὺ δύσκολους γι' αὐτὸ καιροὺς τῆς σκλαβιάς στοὺς Ὀθωμανοὺς. Θὰ σᾶς
ἀναφέρω ἓνα μόνο παράδειγμα. Ὁ προκάτοχός μου, Μητροπολίτης Ἀθηνῶν
Μελέτιος, ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1661-1714), ζώντας κατὰ τὸ τέλος τοῦ 17ου αἰῶνα
καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 18ου μέσα στὰ πολλὰ ποιμαντικά του καθήκοντα καὶ πολλῆς
φορὲς διωκόμενος ἀπὸ περιοχὴ σὲ περιοχὴ βρῆκε καιρὸ καὶ ἔγραψε ἔργα περὶ
ἀστρονομίας καὶ γεωγραφίας, περιγράφοντας τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις στοὺς το-
μεῖς αὐτοὺς τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Στὴ δική μας Ἐκκλησία δὲν θὰ βρεῖτε πε-
ριπτώσεις καταδικῶν, ὅπως αὐτῆς τοῦ Τζιορντάνο Μπροῦνο ἢ τοῦ Γαλιλαίου,
οὔτε ὅπως τοῦ Χούς. Ἀντίθετα, θὰ βρεῖτε σὲ ἐξωνάρθηκτες ἱστορημένους τοὺς
Ἀριστοτέλη καὶ Πλάτωνα, Σόλωνα καὶ Θουκυδίδη, Χίλωνα τὸν Λακεδαιμόνιο,
Ἀπολλώνιο τὸν Τυανέα καὶ Πλούταρχο, ποὺ ὁ εἰκονογράφος τους φαντάσθηκε
«ἐν δόμῳ τινὶ τῶν Ἀθηναίων πρὸς ἀλλήλους συνεδριάσαντες λόγον σοφώτατον
καὶ ἀπόρητον κεκινήκασιν περὶ τῆς παρουσίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». (Βλ.
σχετ. τοιχογραφίες Μονῆς Φιλανθρωπινῶν 16ου αἰῶνα καὶ Ἀ. Ζυγγόπουλου
«Μεσαιωνικὰ Μνημεῖα Ἰωαννίνων», Ἡπειρωτικὰ Χρονικὰ Α' Ἰωάννινα, 1926,
σ.σ. 137).

Ἀπὸ τὴν πλευρά μας χαιρόμαστε γιὰ τὶς ἐπιτυχίες καὶ γιὰ τὴν πρόοδο τῆς ἐπι-
στήμης καὶ τῆς τεχνολογίας καὶ δὲν διστάζουμε νὰ ἀξιοποιήσουμε τὰ ἐπιτεύγματά
τους. Παράλληλα ἔχοντας τὶς ἀξίες μας ἐκφράζουμε τὶς ἀπόψεις μας ἐπὶ θεμάτων
ποῦ κατὰ τὴ γνώμη μας θίγουν τὸν ἄνθρωπο, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ δικαιώ-
ματά του στὴ ζωὴ. Καὶ λυποῦμαι ποῦ θὰ τὸ πῶ ἀλλὰ εἶναι μιὰ πικρὴ ἀλήθεια, ὅτι
στὴν ἐποχὴ μας γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία της ἡ ἀνθρωπότητα θέτει ὡς βάση τῆς
ἐπιστημονικῆς ἔρευνας τὴ λογικὴ τοῦ χρησιμοθηρικοῦ συμφέροντος τοῦ ἰσχυροῦ σὲ
συνδυασμὸ με τὴ μηχανιστικὴ ἀντίληψη περὶ ἀνθρώπου καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ παρέμβει
στὴν ἴδια τὴ ζωὴ καὶ τὴν ὑπόσταση τοῦ ἀδύναμου ἀνθρώπου, ὅπως εἶναι τὸ ἔμβρυο,
ὁ γέρον, ὁ ἐτοιμοθάνατος ἀσθενής. Ἐπιχειρεῖ νὰ ἀσκήσει ἀνεπίτρεπτη ἐξουσία ἐπά-
νω τους καὶ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὰ συμφέροντά του.

Ὁ σεβασμὸς τῆς Ἐκκλησίας στὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰδικότερα σ' αὐτὰ τῆς ἱατρικῆς ἔρευνας καὶ κλινικῆς πράξης τὴν ὁδήγησε νὰ ἀναφέρει σὲ ἐπίσημο κείμενο Συνοδικῆς ἀπόφασης ὅτι «*θὰ μπορούσε νὰ δεχθεῖ τὴν διεθνῶς ὁμόφωνη ἀποψη ὅτι ὁ ἐγκεφαλικὸς θάνατος ταυτίζεται μὲ τὸ ἀμετάκλητο βιολογικὸ τέλος τοῦ ἀνθρώπου. Σύμφωνα μὲ τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτὰ πορίσματα ὁ ἐγκεφαλικὸς θάνατος ἀποτελεῖ γεγονὸς ὀριστικῆς καὶ ἀνεπιστρέπτου καταστροφῆς τοῦ ἐγκεφάλου καὶ κατάσταση πλήρους ἀπωλείας αἰσθήσεων καὶ συνειδήσεως. Κατ' αὐτόν, ἡ ἀναπνευστικὴ λειτουργία συντηρεῖται μόνον μηχανικῶς, ἡ δὲ διακοπὴ τῆς τεχνητῆς ὑποστηρίξεως ὀδηγεῖ εἰς σχεδὸν ἄμεση παύση καὶ τῆς καρδιακῆς λειτουργίας*» («*Βασικαὶ θέσεις ἐπὶ τῆς ἠθικῆς τῶν μεταμοσχεύσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*», Ἐκκλησία καὶ Μεταμοσχεύσεις, Ἐκδοσὴ ΕΜΥΕΕ τῆς Ἐκκλ. τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 2001, σελ. 25).

Καὶ γιὰ νὰ ἔρθουμε στὸ θέμα μας ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἔχει ἤδη ἐπισημῶς ἐκφραστεῖ στὸ ἴδιο κείμενο, «*ἀντικρῦζει τὶς μεταμοσχεύσεις ὡς καὶ κάθε τι τὸ σχετιζόμενο μὲ τὴν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν πάλη του μὲ τὸν θάνατον, μετὰ ἰδιαιτέρας συμπαιθείας καὶ κατανοήσεως*» (ὁ.ἀ. σελ. 21).

Ἐμεῖς, ὡς Ἐκκλησία, ἔχουμε βάση τῆς σκέψης καὶ τῶν ἐνεργειῶν μας τὴν Ἀγάπη, ποὺ εἶναι τὸ θεμέλιο ὄχι μόνον τῆς προσωπικῆς μας σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ὁμαλῆς, εἰρηνικῆς καὶ δίκαιης συμβίωσης. Ὁ Κύριός μας εἶναι ἡ Ἀγάπη καὶ ἔμεῖς δὲν μπορούμε παρὰ νὰ ἀγαπᾶμε, εὐλογοῦν, ἀδοῦλα, μὲ ὅλο μας τὸ εἶναι. Αὐτὸ μπορεῖ σὲ ἐκείνους ποὺ δὲν ἔχουν βιώσει τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ ἀκούγεται εὐκόλο. Ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι δὲν εἶναι, διότι ὁ ἄνθρωπος, ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἔχει νὰ ἀντιπαλαίσει μὲ τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες του γιὰ νὰ ἀποκτήσει πραγματικὴ ἀγάπη. Καὶ χρειάζεται μεγάλος καὶ ἐπίπονος πνευματικὸς ἀγὼνας γιὰ νὰ φτάσουμε στὸ ἰδανικὸ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ὅπως τὸ περιγράφει ὁ Ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος στὴν Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ Του (Κεφ. ιγ').

Ὁ ἀποστολικὸς λόγος «*ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε «καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι»* (Α' Ἰωάν. γ' 16) διαλύει κάθε ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς ζωῆς καὶ συνεπῶς ἡ δωρεὰ σώματος δὲν εἶναι πράξεις αὐτοκτονίας ἢ εὐθανασίας, ἀλλὰ δύναται

νὰ ἀποτελοῦν ἐκφράσεις τῆς «*μεῖζονος ἀγάπης*», περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος κατὰ τὴν παράδοσι τῶν τελευταίων Αὐτοῦ ὑποθηκῶν στοὺς μαθητὲς «*μεῖζονα ταύτης ἀγάπης οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ*» (Ἰωάν. ιε' 13). Ἡ προσφορὰ τῆς ζωῆς εἶναι τὸ μεῖζον ἢ προσφορὰ τῶν ὀργάνων εἶναι τὸ εὐλογημένο ἔλασσον. Σημειῶν ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἀγιογραφικὲς ἀναφορὲς μεταθέτουν τὸ ἠθικὸ πρόβλημα τῶν μεταμοσχεύσεων ἀπὸ τὸν σχολαστικὸ προσδιορισμὸ τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου στὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐλεύθερη ἐκφραση τοῦ αὐτεξουσίου.

Καὶ ἐδῶ θὰ ἤθελα νὰ σημειώσω ὅτι διαφωνῶ μὲ ἐκείνους ποὺ ὑποστηρίζουν ὅτι ἐπειδὴ οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν μίλησαν γιὰ τὴν Ἐπιστήμη καὶ τὴν Ἐρευνα τῶν ἡμερῶν μας ἢ εἶδαν ὀρισμένα θέματα ἐπιστημονικὰ, ποὺ ἄπτονται καὶ τῆς δωρεᾶς τῶν ὀργάνων καὶ τῶν μεταμοσχεύσεων μὲ τὶς γνώσεις τῆς ἐποχῆς τους, σημαίνει ὅτι ἔμεῖς ἢ δὲν μπορούμε νὰ ὁμιλήσουμε ἐπ' αὐτῶν ἢ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμένουμε στὶς ἐπιστημονικὲς ἀντιλήψεις τους.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς ἔδωσαν τὴν εὐφροσύνη, τοὺς Κανόνες τῆς ζωῆς, μᾶς παρέδωσαν τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἀγάπης καὶ πρὸ πάντων μᾶς δίδαξαν τὴν διάκριση στὴ ζωὴ μας. Μὲ βάση αὐτὰ τὰ δεδομένα πορευόμαστε καὶ ἀνοίγομαστε στὸ πέλαγος τῆς προσωπικῆς καὶ κοινωνικῆς μας ζωῆς. Γιατὶ ἡ Ἐκκλησία πορεύεται, δὲν ἔχει στατικὸ χαρακτῆρα. Ἄν συνέβαινε αὐτὸ, θὰ ἦταν ἀπολίθωμα καὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἀνταποκριθεῖ στὰ καθήκοντά Της, οὔτε νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸ ποίμνιό Της. Διότι, ὅπως εἶπε ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἡ ἐπιστήμη συνίσταται ἀπὸ τὴ «*μελέτη καὶ τὴν εὐφροσύνη*» (Λόγος μγ' Εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον, PG 36, 125 C). Καὶ ἡ μελέτη, ἄρα καὶ ἡ ἐπιστήμη, προχωρεῖ καὶ δημιουργεῖ καινούριες καταστάσεις.

Μὲ βάση τὶς παραπάνω ἀρχὲς θεᾶται ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ ζήτημα τῆς δωρεᾶς ὀργάνων πρὸς μεταμόσχευση. Καὶ ἀπαντᾷ σὲ τεθειμένα ἤδη ἐρωτήματα θεολογικῆς καὶ ἠθικῆς μορφῆς ὡς ἑξῆς:

Α) Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης (4ος αἰῶνας) θεωρεῖ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἄυλη καὶ ἀσώματη «*τῇ ἰδίᾳ φύσει ἐνεργοῦσα τε καὶ κινουμένη καὶ διὰ τῶν σωματικῶν ὀργάνων τὰς ἰδίας κινήσεις ἐνδεικνυμένη*» (PG 46, 29A). Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (8ος αἰῶνας) σημειώνει ὅτι ἡ καρδιὰ εἶναι ὁ κυβερνήτης τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ πῶς τὸ σῶμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερις χυ-

μοὺς (τὴ μέλαινα χολή, τὸ φλέγμα, τὸ αἷμα καὶ τὴν ξανθὴ χολή) (Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ» Ἔκδοσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως», Ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 1989, σελ. 152). Ὁ Ἅγιος περιγράφει τὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς του, πού προφανῶς πολὺ ἀπέχουν ἀπὸ τὰ σημερινὰ πορίσματα τῆς Ἐπιστήμης. Νὰ σημειώσω ὅτι πολλῶν ἀνθρώπων ἔχουν ἀφαιρεθεῖ οἱ καρδιές, τοὺς ἔχει προστεθεῖ μηχανικὴ καρδιά χωρὶς νὰ ἔχουν πάθει κάτι οἱ ψυχές τους καὶ χωρὶς φυσικὰ νὰ ἔχουν χάσει τὴ ζωὴ τους. Ἐπίσης κατὰ τὶς μεταμοσχεύσεις μπορεῖ νὰ ἀλλάξει ἢ καρδιὰ ἐνὸς ἀνθρώπου χωρὶς νὰ ἀλλάξει τίποτε ἀπὸ τὴν προσωπικότητά του, ἢ ἀπὸ τὶς ψυχικὲς του διαθέσεις. (H. Tristram Engelhardt, Jr, «The Foundations of Christian Bioethics», Swets & Zeitlinger, 2000, p. 333).

Β) Ἡ δωρεὰ τῶν ὀργάνων εἶτε ἐν ζωῇ, εἶτε μετὰ θάνατον ἀποτελεῖ ὑψηλὴ ἐκδήλωση ἀγάπης, ἐνίοτε καὶ αὐτοθυσία, χάριν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου καταξιώνει τὸν δότη καὶ σώζει τὸν λήπτη.

Γ) Πράξη ὁμως αὐταπαρνήσεως καὶ ἀγάπης ἀποτελεῖ ἢ συνειδητὴ συναίνεση τοῦ δότη στὴ μεταμόσχευση, συνδέουσα αὐτὸν μὲ τὸ γεγονός τοῦ θανάτου του, μάλιστα ὅταν ἐπισυμβαίνει μὲ τρόπο τραγικὸ καὶ σὲ σχετικῶς νεαρὴ ἡλικία. Ἐπίσης ἐνέχει τὶς ἀρετὲς τῆς ἀνιδιοτέλειας, τῆς ἀρνήσεως τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων, τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τοὺς ἄλλους, τῆς αὐτοπροσφορᾶς καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ φρόνημα τῆς φιλοζωίας. Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι ὁ δότης κοινωνικὰ μπορεῖ νὰ ὠφελεῖ μὲ τὴ προσφορά του τὸν λήπτη καὶ νὰ τὸν σώξει βιολογικῶς, ἀλλὰ κυρίως ὠφελεῖ πνευματικῶς τὸν ἑαυτὸν του (ο.α. σελ. 27-28). Τὸ δόσιμο ὁμως πρέπει νὰ γίνεται χωρὶς νὰ παραβιάζεται ἢ ἐλευθερία καὶ τὸ αὐτεξούσιό του. Ὁ Θεὸς «μὴ βουλομένους οὐ βιάζεται» ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (MG 61, 176 ε').

Δ) Ὅλοι γνωρίζουμε πῶς εἶναι πολλὲς οἱ περιπτώσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁ δότης δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφράσει τὴν ἐλευθερὴ ἀποψή του. Τότε ἡ Ἐκκλησία ὑπὸ ὄρους, κατ' οἰκονομία καὶ ἐντὸς τῆς προοπτικῆς τῆς Ἱερότητος τῶν συγγενικῶν δεσμῶν καὶ τῆς ἐπιδιωκόμενης καλλιέργειας τῶν σχέσεων κοινωνίας θὰ μπορούσε νὰ δεχθεῖ καὶ τὴν ὑποκατάσταση τῆς βουλήσεως τοῦ δότη ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του, βεβαίως μὲ τὸ δεδομένο ὅτι αὐτὴ δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὴ δική του. Μὲ δεδομένη τὴν ἀγάπη, ἢ ἀπόφαση τῆς δωρεᾶς μέρους τοῦ σώματος τοῦ ἄλ-

λου ἴσως καὶ νὰ εἶναι δυσκολότερη τῆς δωρεᾶς τοῦ ἰδιοῦ του σώματος (ὁ.α. σελ. 29). Ἐπ' αὐτὴν τὴν ἔννοια ὁ πραγματικὸς δότης εἶναι οἱ συγγενεῖς καὶ αὐτοὶ ἐπιτελοῦν ἔργο θυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως πού ὁμορφαίνει τὴ ζωὴ καὶ κάνει καλύτερη καὶ πιὸ ἀνθρώπινη τὴν κοινωνία μας. Ἀλλὰ καὶ οἱ συγγενεῖς πρέπει νὰ πάρουν ἐν ἀπολύτῳ ἐλευθερία τὴν ἀπόφασή τους, χωρὶς κανένα ἐξαναγκασμό. Ἐπίσης ἀπὸ τὴν πλευρά τους εἶναι ἀνεπίτρεπτη καὶ ὁποιαδήποτε δοσοληψία. Ἡ ζωὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου εἶναι τόσο ἱερὴ πού δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται ἀντικείμενο ἐμπορικῆς συζήτησης καὶ ἐκμετάλλευσης, ὅταν μάλιστα αὐτὸς εἶναι στενὸς συγγενής. Εἶναι ἀπάνθρωπο καὶ ἀπολύτως κατακριτέο νὰ γίνονται παζάρια μπροστὰ στὸν νεκρὸ συγγενή τους.

Ε) Ἡ δωρεὰ τῶν ὀργάνων ἔχει τὴν κοινωνικὴ τῆς διάστασις ὡς πρὸς τὸν δότη καὶ τὸν λήπτη, ἀλλὰ τὴν ἔχει καὶ ὡς πρὸς τοὺς συγγενεῖς τους καὶ ὡς πρὸς τὸ κράτος, ὡς κοινωνία τῶν πολιτῶν. Ἡ Ἐκκλησία μας ἀπευθυνόμενη πρὸς ὄλους τονίζει ὅτι ἐνῶ ἀποδέχεται τὴν ἰδέα τῶν μεταμοσχεύσεων ἀδυνατεῖ νὰ συναινέσει σὲ ὅ,τιδήποτε ἀντιβαίνει στὶς Ἀρχές Τῆς. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος πού δὲν μπορεῖ νὰ συμφωνήσει μὲ τὴ νομοθετικὴ κατοχύρωση τῶν μεταμοσχεύσεων στὴ χώρα μας, ἢ ὁποία κατὰ τὴν ἀποψή μας, κυριαρχεῖται ἀπὸ χρησιμοθηρικὴ ἀντίληψη καὶ στενὸ ὀρθολογισμό. (ὁ.α. σελ. 31). Πιὸ συγκεκριμένα ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικὰ σημεῖα τῆς δωρεᾶς ὀργάνων εἶναι πῶς στὸν συγκεκριμένο Νόμο ὁ νομοθέτης ἐρμηνεύει τὴν «μὴ ἄρνηση» τῶν συγγενῶν ὡς συναίνεση τοῦ δότη (ἄρθρο 12, παρ. 4). Ἀλλὰ «μὲ ποιὰ λογικὴ μπορούμε νὰ ὑποστηρίζουμε ὅτι ὁ δότης συναινεῖ, τὴ στιγμή πού ὄχι μόνο ἔχει σφραγισθεῖ τὸ στόμα του γιὰ πάντα, ἀλλὰ οὔτε ἕνα νεῦμα συγκατάθεσης δὲν μπορεῖ νὰ κάνει; Πῶς μπορούμε νὰ θυσιάσουμε τὸ σεβασμὸ μας πρὸς τὸν δότη στὴν ἀνάγκη τοῦ λήπτη; Τὶ εἶδους ἠθικὴ ἔχουν οἱ ἐπιτροπές μας Βιοηθικῆς καὶ Δεοντολογίας ὅταν συγκατατίθενται στὴ νομιμοποίηση ὄχι τῆς ἀυθαίρετης ἀφαίρεσης ὀργάνων, πού εἶναι ἀντισυνταγματικὴ, ἀλλὰ τῆς ὑφαρπαγῆς τοῦ αὐτεξουσίου πού εἶναι ἀντίθετη μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ;» (Ἀρχιμ. —σήμερα Μητρ. Μεσογαίας— Νικολάου (Χατζηνικολάου) «Ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸ γονιδίωμα», Κέντρο Βιοϊατρικῆς Ἠθικῆς καὶ Δεοντολογίας, Ἀθήνα, σελ. 343).

Στ) Κατὰ τὴν ἀποψή μας ἀπαραίτητος ὄρος συνεργασίας μὲ τὴν Πολιτεία εἶναι ἢ τελευταία νὰ κατανοήσει ὅτι εἶναι ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν τεράστια ὑποχρέωση νὰ προ-

στατεύσει τίς μεταμοσχεύσεις νομοθετικῶς καὶ πρακτικῶς ἀπὸ κάθε μορφῆς ἀσυνειδησία, χρησιμοθηρία ἢ καὶ χρηματικὴ ἐκμετάλλευση καὶ νὰ ἐξασφαλίσαι τὴν ἐπιστημονικὴ ἀριτιότητα, ἐνημέρωση καὶ κατάρτιση τῶν ἀρμοδίων ἰατρῶν καὶ φορέων. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ δότης δὲν κατανατᾷ θύμα ποταπῶν συμφερόντων ἢ ἐπιστημονικῆς ἐπιπολαιότητος καὶ ἀγνοίας. (ο.α. σελ. 37). Τέλος

Ζ) Ἡ καλλιέργεια στὴν κοινωνία τῆς ἀντίληψης δωρεᾶς ὀργάνων γιὰ μεταμοσχεύσεις καὶ μάλιστα ὅταν ὁ δότης εἶναι νέος στὴν ἡλικία καὶ σὲ ἀνύποπτο χρόνο ὡς πρὸς τὸ θάνατό του, εἶναι πράξις ἀγάπης καὶ αὐτοθυσίας. Ὅμως αὐτὴ ἡ θετικὴ γιὰ τὴν κοινωνία μας στάση πρέπει νὰ ἀξιοποιηθεῖ σωστὰ καὶ χωρὶς ἀρνητικὲς συνέπειες γιὰ τὸ ἦθος τῆς, γιὰ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς μας, γιὰ τὴν ὑπαρξὴ μας ὡς κοινωνίας ἀγάπης καὶ στοργῆς. Ἡ Ἐκκλησία μας, ὡς χῶρος κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων κάθε ἡλικίας, κάθε μορφώσεως, κάθε ἔθνους, κάθε οἰκονομικῆς ἢ κοινωνικῆς καταστάσεως, ὡς χῶρος ἀκόμη τῆς

καλλιέργειας τῆς ἀγάπης, τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς ἐθελοντικῆς προσφορᾶς, ἔχει ὅλες τίς δυνατότητες νὰ βοηθήσει τὴν Πολιτεία, ἀλλὰ δὲν θὰ συμβιβασθεῖ ποτὲ σὲ βεβήλωση τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ προηγεῖται τοῦ δικαιώματος στὴ σωματικὴ ἀκεραιότητα καὶ ἡ ἐξασφάλιση τῆς δεύτερης διὰ τῆς μεταμόσχευσης δὲν μπορεῖ νὰ ἀναιρεῖ τὴν πρώτη. Ὁ σεβασμὸς στὴν ἀνθρώπινη ἐλεύθερη προσωπικότητα προηγεῖται πάσης σκοπιμότητος, ἢ ὅποια μπορεῖ νὰ ὑπαγορεύεται ἀπὸ ποικίλα συμφέροντα. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀδαμάντινες οἱ βασικὲς ἀρχές ποὺ ἡ Ἐκκλησία ἔχει τονίσει σχετικὰ μὲ τὴ δωρεὰ ὀργάνων πρὸς μεταμόσχευση. Καὶ εἴθε νὰ τύχουν γενικῆς ἀποδοχῆς, διότι μόνον ἔτσι ἐμπεδώνεται ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν ἀνθρώπων στὸ σύστημα τῶν μεταμοσχεύσεων, ἐξασφαλίζεται ἐπαρκὴς ἀριθμὸς δοτῶν καὶ ἀντιμετωπίζονται οἱ σχετικὲς ἀνάγκες, ἐπιτακτικῆς ἀπὸ τὴ δύση τους, μέσα σὲ κλίμα εὐρύτατης ἀποδοχῆς καὶ παλλαϊκῆς ὑποστήριξης.

**ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΑΡΧΙΕΡΩΣΥΝΗΣ**

Ήταν μόλις 35 ἐτῶν ὅταν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ ἐπικεφαλῆς τὸν νέο τότε Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ, τὸν ἀνεβίβασε στὸ Ἀρχιερατικό ἀξίωμα καὶ τὸν κατέστησε Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ. Ἐμπιστεύθηκε στοὺς νεανικούς του ὤμους τὰ ὄνειρα καὶ τὶς προσδοκίες μιᾶς Ἐκκλησίας ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ μία ἐκ τῶν πιὸ δύσκολων περιόδων τῆς νεότερης ἱστορίας της, ἀναζητώντας τὸ νέο πνεῦμα, τὶς καινούργιες ιδέες, τὰ χαρισματοῦχα πρόσωπα ποὺ θὰ τὴν ἔκαναν καὶ πάλι οἰκεία στοὺς ἀνθρώπους, ἀγωνιστική, σύγχρονη, δυναμική. Τὸν ἀνεβίβασε στὸν Ἐπισκοπικὸ θρόνο, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε ἐκτιμήσει ὅλη τὴν μοναστική καὶ ἱερατική του πορεία. Ἀπὸ τὴ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Βαρλαάμ στὰ Μετέωρα, στὴν Κόρινθο γιὰ τὴ στρατιωτικὴ θητεία. Μετὰ τὴ Νομικὴ καὶ Θεολογικὴ Σχολή, στὴν Ἀθήνα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἑνὸς σπουδαίου πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου στὴν Παναγίτσα τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου, ἐκεῖ ὅπου ἄρχισε νὰ χτίζει τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἱερατικῆς προσωπικότητάς του, ἀποκαλύπτοντας παράλληλα τὰ μεγάλα πνευματικὰ δωρήματα ποὺ τοῦ χάρισε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ταυτόχρονη μοναστικὴ του ζωὴ, ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς καὶ σημερινοῦ Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Καλλινίκου, ἦταν ἡ ἀσφαλὴς ὁδός, διὰ τῆς ὁποίας δρομολογήθηκε ἡ μελλοντικὴ λαμπρὴ πορεία.

Ἀπὸ τὴν στιγμή τῆς εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίας του, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χριστόδουλος, διήνυσε μέχρι σήμερα 30 ὀλόκληρα χρόνια ἐπισκοπικῆς διακονίας τὰ ὁποῖα χωρίζονται σὲ δύο περιόδους. Ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὴν 24χρονη διαποίμανση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ καὶ ἡ δευτέρη τὴν μέχρι σήμερα Ἀρχιεπισκοπικὴ διακονία στὸν πρῶτο θρόνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ τριαντάχρονη αὐτὴ πορεία ἦταν καταρχὴν πορεία ἀγάπης. Ὁ Μακαριώτατος κοίταξε τοὺς ἀνθρώπους στὰ μάτια μὲ τὴ δική του καθαρὴ ματιά, ἔχοντας ἀραεὶ τὴν ἀπόφαση νὰ γίνεῖ ἕνα μὲ τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες τους. Ποτὲ δὲν κοίταξε τὸ ποίμνιό του ἀφ' ὑψηλοῦ, ποτὲ δὲ διαχώρισε τοὺς ἀνθρώπους σὲ πρῶτης ἢ δευτέρας ποιότητος, ἀνάλογα μὲ τὴ μόρφωση ἢ τὸ κοινωνικό τους ἐπίπεδο. Ἀντιθέτως, δὲ δίστασε νὰ προσαρμοστεῖ στὸ ἐπίπεδο τοῦ καθενός, νὰ διαλεχτεῖ μὲ ὅλους, ν' ἀνοίξει τὴν πόρτα τῆς καρδιάς του σὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀναζητοῦσαν καὶ ἀναζητοῦν παρηγοριά, στηρίγματα, ἐλπίδα, βοήθεια, ψυχολογικὴ ἐνίσχυση, συμπαράσταση στοὺς ἀγῶνες, ἕναν πατέρα ποὺ δὲ θὰ διστάσει νὰ πολεμήσει γιὰ τὰ δίκαια αἰτήματά τους. Ἐδωσε στοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη καὶ κέρδισε τὴ λατρεία καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τους. Κυρίως τὸ ἔργο τῆς ἀγάπης στράφηκε πρὸς τοὺς νέους, στοὺς ὁποίους ἀπευθύνθηκε χωρὶς «κόμπλεξ» καὶ περιστροφές, ἀλλὰ μὲ τὴν ρεαλιστικὴ παρηγοσία ἐκείνου ποὺ δὲ διστάζει νὰ ὁμολογήσει τὰ λάθη, ν' ἀναλάβει τὶς εὐθύνες καὶ νὰ χαράξει νέους δρόμους ἀλήθειας καὶ δικαιοσύνης, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος εἶναι ἀνεπιτήδευτος καὶ αὐθεντικός.

Ήταν, ἐπίσης, μιὰ πορεία εὐθύνης ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔθνους. Συνειδητοποίησε, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ὅτι ἦταν συνεχιστὴς τῆς τεράστιας Ἐκκλησιαστικῆς παράδοσης, ἦταν φορέας τῆς μοναδικότητος τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως, ἀλλὰ καὶ συνεχιστὴς τοῦ ἔθνικοῦ ἔργου ποὺ φωτισμένοι Ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες διεδραμάτισαν στὴν ἱστορικὴ πορεία αὐτοῦ τοῦ τόπου. Δὲ δίστασε ποτὲ νὰ θέσει τὸν ἑαυτό του στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴ διατήρηση τῶν δι-

καίων τῆς Ἐκκλησίας. Δὲ δίστασε ν' ἀντιταχθεῖ σὲ νοοτροπίες καὶ πολιτικὲς ποὺ σκοπὸ εἶχαν νὰ δηλητηριάσουν καὶ τελικὰ νὰ καταστρέψουν τὴ σχέση ἐμπιστοσύνης καὶ ἀγάπης τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησία του. Δὲν ὑποχώρησε μπροστὰ σὲ ἐξουσίες ποὺ θέλησαν νὰ τραυματίσουν τὸ ἦθος τοῦ λαοῦ μας, νὰ χαλαρώσουν τὶς ἀντιστάσεις του ἀπέναντι σὲ ξενόφερτες συνήθειες ποὺ ἀντιστρατεύονται τὴν παράδοση καὶ ἀσεβοῦν ἔναντι τῆς ἱστορίας του. Ἡ στάση του αὐτὴ κίνησε τὴν μὴν ὄλων ἐκείνων τῶν συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ τῶν προσώπων ποὺ ἔνωσαν ὅτι ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸς λόγος ἀποκαλύπτει τὴ γυμνότητά τους, φέρνει στὸ φῶς τοὺς σκοτεινοὺς σκοπούς της. Ὁ ἴδιος τοὺς ἀπάντησε μὲ θάρρος κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τὴν ἡμέρα τῆς ὀνομαστικῆς του γιορτῆς. «Ὁ ἀγὼνας μας δὲν ἀρᾶσει σὲ μερικὸς ποὺ ἔχουν ἐκστρατεύσει ἐναντίον μας καὶ χύνουν τὸ δηλητήριό τους. Ὅσο μὲ πολεμοῦν, τόσο περισσότερο θὰ ἀγωνίζομαι... Φοβᾶμαι μόνον τὸ Θεό, κανέναν ἄλλο. Εἶμαι ἐλεύθερος» (21/10/2004).

Ἡ Ἀρχιερατικὴ του πορεία τέλος, ἦταν καὶ εἶναι ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸ Λειτουργικὸ πνεῦμα καὶ τὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία. Θεωρεῖται ἴσως ὁ πιὸ λειτουργικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ τελευταίου αἰῶνα, ἓνας ἄνθρωπος ποὺ ἔλκεται ὅσο λίγοι, ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς Λειτουργικῆς μας παράδοσης καὶ τὸ θάμβος τῆς Ὁρθόδοξης Μυστηριακῆς ζωῆς. Γνωρίζει, ὅμως, ὅτι αὐτὴ ἡ παράδοση δὲν εἶναι μιὰ στατικὴ πραγματικότητα, ἀλλὰ ἓνα μέγεθος ποὺ κρῦβει μέσα του θαυμαστὴ δυναμικὴ, ἱκανὴ ὄχι νὰ προσαρμοστεῖ στὰ δεδομένα τῆς κάθε ἐποχῆς, ἀλλοιώνοντας τὴ φύση της, ἀλλὰ νὰ προσαρμόσει στὸ δικό της ἦθος τὰ

δεδομένα τοῦ σήμερα ἀλλοιώνοντάς τα θετικὰ καὶ κἀνοντάς τα εὐχρηστα στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Μέσα σ' αὐτὴ τὴ λογικὴ, ὁ Μακαριώτατος δὲ δίστασε νὰ πάρει καινοτόμες ἀποφάσεις, ν' ἀναμετρηθεῖ μὲ τὶς τάσεις ἐκείνες ποὺ ἐπαγγέλλονται τὴν στεῖρα ἐμμογή στὸ παρελθόν, ποὺ ἀρνοῦνται κάθε τι καινούργιο, ποὺ φοβοῦνται τὸ διάλογο, ποὺ ἐπιδιώκουν τὴν περιχαράκωση στὰ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ τῆς ἐγωιστικῆς αὐτάρκειας. Ἐβγάλε τὴν Ἐκκλησία στὸν κόσμον, καθὼς συνειδητοποίησε ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολὴ Της. Νὰ πορευτεῖ πρὸς συνάντηση τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι νὰ περιμένει ἀπαθῆς νὰ ἔρθει ὁ κόσμος κοντὰ της.

Τριάντα χρόνια μετὰ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται καὶ ν' ἀγωνιᾷ γιὰ τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πατρίδας μας, συνεπῆς στὶς ἀρχὲς καὶ τὰ ἰδανικὰ ποὺ χαρακτηρίζουν τὴν προσωπικότητά του. Συνεχίζει νὰ προσφέρει τὸν ἑαυτό του θυσία στὴ διακονία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀρνούμενος νὰ περιχαρακωθεῖ στὴν ἀσφάλεια ποὺ θὰ τοῦ προσέφερε ἡ κοσμικὴ ἀντίληψη τοῦ ἀξιώματός του, καθὼς εἶναι διατεθειμένος νὰ ὑποστεῖ, γιὰ τὴ δόξα τῆς Ἐκκλησίας, νέους κόπους, νέες ἀμφισβητήσεις καὶ στενοχώριες, ἴσως καὶ νέες ἀδικίες, μὲ πιὸ πικρὲς τὶς ἔσωθεν προερχόμενες.

Χριστοδούλου

τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
ἡμῶν δὲ Πατρὸς καὶ Ποιμενάρχου, πολλὰ τὰ ἔτη!

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ CANTERBURY
Lambeth Palace, Λονδίνον SE1 7 JU

8 Σεπτεμβρίου 2004

Πρὸς
Τὸν Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ Πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλον
Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μακαριώτατε,

Εἶμαι ἰδιαιτέρως εὐγνώμων διὰ τὴν ἐπιστολήν Σας σχετικῶς μὲ τὸ πρὸς ψήφισιν Εὐρωπαϊκὸν Σύνταγμα καὶ νὰ μὲ συγχωρεῖτε ποὺ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθῶ ἐνωρίτερον. Ἐπέστρεψα προσφάτως εἰς τὸ γραφεῖον μου ἔπειτα ἀπὸ τὴν θερινὴν διακοπὴν.

Ἀνέγνωσα μὲ ἐνδιαφέρον καὶ ἐξετίμησα τὴν ἀνάλυσίν Σας ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημασίαν τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἐν τῷ Προοιμίῳ τοῦ πρὸς ψήφισιν Συντάγματος. Εἶναι ὄντως ἀληθές ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ὑπῆρξε μία θεμελιώδης πηγὴ ἐπιδράσεων ἐπὶ τῶν ἠθικῶν, πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀξιών τῆς Εὐρώπης. Διευμόρφωσε, μάλιστα, κατὰ μέγα μέρος, τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀντιλαμβανόμεθα ἱστορικῶς αὐτὴν ταύτην τὴν Εὐρώπην. Συμφωνῶ ἐπίσης μὲ τὴν ἄποψίν Σας ὅτι ἡ ἐξασφάλισις ἑνὸς χριστιανικοῦ τρόπου κατανοήσεως τῆς ἀνθρωπίνης εὐημερίας, ὁ ὁποῖος νὰ θάλλῃ ἐν τῇ σήμερον οἰκοδομουμένη Εὐρώπῃ, ἀποτελεῖ σημαντικὴν πρόκλησιν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, μεταξὺ ἄλλων, αἱ ἐνέργειαι ἡμῶν ἔχουν ἐστιασθεῖ ἰδίως ἐπὶ τῶν δυνατοτήτων αἱ ὁποῖαι προσφέρονται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 51 τοῦ Συντάγματος, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ διαλόγου, ὁ ὁποῖος διανοίγεται μεταξὺ θρησκευτῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν θεσμῶν.

Ἐν κατακλείδι, θὰ ἤθελα νὰ Σᾶς ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου, διότι με κατεστήσατε μέτοχον τοῦ προβληματισμοῦ Σας ἐπ' αὐτῶν τῶν θεμάτων. Ἐπιτρέψατέ μου δὲ ἐπίσης νὰ ἀνταποδώσω τὰς εὐγενεῖς καλὰς εὐχὰς καὶ προσευχὰς Σας καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν παρὰ Θεοῦ εὐλογίαν ἐπὶ τῆς ἀφοσιωμένης Διακονίας Σας.

Ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς Ὑμῶν
† Rowan Cantuar

**ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΤΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

(5-8 Ὀκτωβρίου 2004)

Αἱ ἐργασίαι τῆς πρώτης ἡμέρας

(Τρίτη 5/10/2004)

Συνήλθε στὴν πρώτη τακτικὴ ἐνιαύσια Συνεδρία Αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, γιὰ νὰ ἐξετάσει τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴν Ἡμερήσια Διάταξη τῆς Συνόδου.

Πρὸ τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετρόκη, ἱερουργήσαντος τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου.

Στὴν αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία γιὰ τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀκολούθως, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἀπευθύνθηκε στὸ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας μὲ ἐμπειριστατωμένη προσφώνηση, στὴν ὁποία ἀπήντησε ἀναλόγως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ὡς Ἀντιπροέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Στὴ συνέχεια, συγκροτήθηκε ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου ἀπὸ τοὺς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιο, Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο καὶ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο.

Ἀπὸ τὴν Τακτικὴ Σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας ἀπουσίαζαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Πατρῶν κ. Νικόδημος, Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀπόστολος, Λευκάδος κ. Νικηφόρος, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερόνυμος καὶ Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Μακαριώτατος ἔθεσε δύο θέματα ἐνδιαφέροντα καὶ ἐπίκαιρα προκειμένου νὰ συζητηθοῦν ἐκτὸς Ἡμερησίας Διατάξεως καὶ μάλιστα κατὰ τὴν τελευταία Συνεδρίαση. Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ μετὰ τὴν ἀνάγνωση τῆς Ἀποστολικῆς καὶ Εὐαγγελικῆς Περικοπῆς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, ἀπόδοσις αὐτοῦ καὶ στὴν νεοελληνικὴ, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας, δοκιμαστικὰ σὲ μερικοὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ δευτέρον ἡ ἐπικείμενη ἐπίσκεψη Αὐτοῦ στὴν Ρώμη.

Συνοδικῶς ἀποφασίσθηκε ἡ συζήτηση αὐτῶν τῶν θεμάτων νὰ γίνῃ κατὰ τὴν τελευταία ἡμέρα τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας καὶ σὲ περίπτωσι ἀνεπάρκειας χρόνου, σὲ ἑκτακτὴ σύγκληση Αὐτῆς.

Ἀκολούθως, ὁ Μακαριώτατος κάλεσε στὸ βῆμα τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, προκειμένου νὰ ἀναπτύξῃ τὴν Εἰσήγησή του μὲ θέμα: «*Ἡ πορεία τῶν Θεολογικῶν διαλόγων σήμερον*».

Ὁ Σεβασμιώτατος Εἰσηγητὴς μὲ πληρότητα καὶ σαφήνεια ἀνέπτυξε τὸ θέμα παρουσιάζοντας τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ του καὶ καταγράφοντας κριτικὰς ἀπόψεις καὶ σημαντικὰς καὶ ὠφέλιμες παρατηρήσεις. Μετὰ τὴν Εἰσήγησι ἔλαβαν μέρος στὸν διάλογο οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ξάνθης, Ναυπάκτου, Φθιώτιδος, Ζακύνθου, Φιλίππων, Ἠλείας, Δημητριάδος, Νικοπόλεως, Θεσσαλονίκης, Περιστερίου, Θεσσαλιώτιδος καὶ Μεσσηνίας. Ὁ διάλογος διευκόλυνε στὸ νὰ ἀναδειχθοῦν ὅλες οἱ πτυχὲς τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ θέματος καὶ νὰ ἐξαχθοῦν γόνιμα συμπεράσματα. Τὴν ὅλη συζήτηση ἔκλεισε ὁ Μακαριώτατος μὲ σημαντικὰς παρατηρήσεις καὶ θεολογικὰς ἐπισημάνσεις ὅπως, ὅτι, ἡ Ἐκκλησία τῆς

Ἑλλάδος συνεχίσει νὰ μετέχει στὸν θεολογικὸ διάλογο, δεδομένου ὅτι ὑπάρχει Πανορθόδοξος ὁμόφωνος ἀποφασίς ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, μὲ πνεῦμα ἀγάπης, διακρίσεως καὶ προπαντὸς ἐμμονῆς στὴν ὀρθόδοξη παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὸ Σεπτὸ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας ἰδιαιτέρως ἐπεσήμανε τὴν ἀνάγκη τῆς ἐνημερώσεως τοῦ πληρώματος, διὰ τῶν ἑκασταχοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν θεολογικῶν διαλόγων, πρὸς ἀποφυγὴ παραπληροφορήσεως καὶ σκανδαλισμοῦ τῶν πιστῶν.

Ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισε ὡσαύτως ὅπως ἐκφράσει τὶς συλλυπητήριες εὐχές Της στὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἑπτὰ μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχασαν τὴν ζωὴ τους, στὸ πρόσφατο τραγικὸ αὐτοκινητικὸ δυστύχημα στὸ «πέταλο τοῦ Μαλιακοῦ».

**Αἱ ἐργασίαι τῆς δευτέρας ἡμέρας
καὶ ἡ ἐκλογή 2 νέων Μητροπολιτῶν
(Τετάρτη 6/10/2004)**

Συνήλθε στὴν δευτέρη τακτικὴ ἐνιαύσια Συνεδρία Αὐτῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Μετὰ τὴν προσευχὴ καὶ ἀφοῦ ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν Ἱεραρχῶν, ἐπικυρώθηκαν τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγούμενης Συνεδρίας.

Ἀπὸ τὴν σημερινὴ Συνεδρία τῆς Ἱεραρχίας ἀπουσίαζαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Πατρῶν κ. Νικόδημος, Λευκάδος κ. Νικηφόρος, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλος καὶ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος.

Στὴ συνέχεια ἡ Ἱεραρχία, σύμφωνα μὲ τὴν Ἡμερήσια Διάταξη προέβη στὴν πλήρωση τῶν χηρευσῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων α) Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ β) Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Περὶ τοῦ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν Ἐδρῶν, ἔγινε ψηφοφορία μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: α) Γιὰ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Ἀλεξανδρουπόλεως, ἐπὶ ψηφισάντων 73 ἡ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 53 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 18 ψήφους. Εὐρέθησαν ἀκόμη 1 ἄκυρη καὶ 1 λευκὴ ψήφος. β) Γιὰ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ἐπὶ ψηφισάν-

των 73 ἡ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 52 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 19 ψήφους. Εὐρέθησαν ἀκόμη 1 λευκὴ καὶ 1 ἄκυρη ψήφος.

Ἀκολούθησε ἡ διαδικασία πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 73 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀνθίμος Κουκουρίδης, ψήφοι 59,
- 2) Ἀρχιμανδρίτης κ. Εἰρηναῖος Καλογήρου, ψήφοι 9,
- 3) Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερεμίας Φούντας, ψήφοι 8.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀνθίμος Κουκουρίδης μὲ 62 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 74 ψηφισάντων ἐνῶ ἔλαβαν 4 ψήφους ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερεμίας Φούντας καὶ 1 ψήφο ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Εἰρηναῖος Καλογήρου. Εὐρέθησαν ἀκόμη 6 λευκὲς καὶ 1 ἄκυρη ψήφοι.

Ἀκολούθησε ἡ διαδικασία πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 74 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμανδρίτης κ. Βαρνάβας Τύρης, ψήφοι 58,
- 2) Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Γιαλούρης, ψήφοι 17,
- 3) Ἀρχιμανδρίτης κ. Παῦλος Ἰωάννου, ψήφοι 8.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Βαρνάβας Τύρης μὲ 59 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 74 ψηφισάντων, ἐνῶ ἔλαβαν 3 ψήφους ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Γιαλούρης καὶ 1 ψήφο ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Παῦλος Ἰωάννου. Εὐρέθησαν ἀκόμη 8 λευκὲς καὶ 3 ἄκυρες ψήφοι.

Ἐπειτα οἱ ἐψηφισμένοι Μητροπολίτες ἔδωσαν τὸ Μικρὸ καὶ Μέγα Μήνυμα ἐνώπιον τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ χειροτονία τοῦ νέου ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου Κουκουρίδη ἐτελέσθη τὸ Σάββατο 9.10.2004, στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ ναὸ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ χειροτονία τοῦ νέου ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα Τύρη ἐτελέσθη τὴν Κυριακὴ 10.10.2004, στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν.

Αἱ ἐργασίαι τῆς τρίτης ἡμέρας

(Πέμπτη 7/10/2004)

Συνήλθε στήν τρίτη τακτική ἐνιαύσια Συνεδρία Αὐτῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Μετά τήν προσευχή καί ἀφοῦ ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν Ἱεραρχῶν, ἐπικυρώθηκαν τὰ Πρακτικά τῆς προηγούμενης Συνεδρίας.

Ἀπό τήν σημερινή Συνεδρία τῆς Ἱεραρχίας ἀπουσίαζαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Δράμας κ. Διονύσιος, Πατρῶν κ. Νικόδημος, Πολυανῆς καί Κιλκισίου κ. Ἀπόστολος, Λευκάδος κ. Νικηφόρος, Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλος, Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος καί Λήμνου καί Ἀγίου Εὐστρατίου κ. Ἱερόθεος.

Ἀκολούθως, ὁ Μακαριώτατος κάλεσε στό βῆμα τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἄρτης κ. Ἰγνάτιο, προκειμένου νά ἀναπτύξει τήν Εἰσήγησή του μέ θέμα: «*Περί Ἱεραρχικῶν Κλίσεων*».

Ὁ Σεβασμιώτατος Εἰσηγητής μέ πληρότητα καί σαφήνεια ἀνέπτυξε τὸ θέμα καταγράφοντας σημαντικές ἀπόψεις καί ὠφέλιμες παρατηρήσεις καί κατέληξε λέγοντας ὅτι: «*Ἀπαιτεῖται ἀπὸ ὅλους μας ἡ ἀνάλογη εὐαισθησία, ἡ βαθειά συναίσθηση τῆς εὐθύνης μας, ἡ ἀξιοποίηση τῶν προσωπικῶν μας δυνάμεων, ἀλλὰ καί ὄλων τῶν δυνατοτήτων πού μᾶς παρέχονται, ὥστε νά ἀνεβαίνει συνεχῶς τὸ ἠθικὸ καί πνευματικὸ ἐπίπεδο τῶν Ἱερέων καί Ἀρχιερέων καί νά προσέρχονται στήν Ἱερωσύνη ἄνθρωποι καί προπαντὸς νέοι μέ φόβο καί ἀγάπη Θεοῦ, ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, ἀγιότητα βίου καί πνεῦμα θυσίας καί προσφορᾶς.*

Ἀπαιτεῖται, προπαντὸς καί κυρίως, ἡ δική μας προσωπικὴ ἀγνή καί ἀγία ζωή, πού θά χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀγάπη καί καλωσύνη, ἀπλότητα καί ταπείνωση, ἐπιεικεία καί διάκριση, ἐργατικότητα καί αὐτοθυσία, ἀσκητικὴ διάθεση καί ἐκκλησιαστικὸ ἦθος.

Μετά τήν Εἰσήγηση ἔλαβαν μέρος στὸν διάλογο οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Ἀττικῆς, Νικοπόλεως, Σταγῶν, Ζακύνθου, Σπάρτης, Περιστερίου, Ἡλείας, Δημητριάδος, Καλαβρύτων, Μεσσηνίας, Ἐδέσσης, Ἰωαννίνων, Σιδηροκάστρου, Ναυπάκτου, Ξάνθης, Κερκύρας καί Λαγκαδᾶ. Τὴν ὅλη συζήτηση ἔκλεισε ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος μέ πρακτικὲς προτάσεις

καί ὑπεύθυνες ἐπισημάνσεις, ἐνῶ ἡ Ἱεραρχία κατέληξε ἐν συμπεράσματι στὰ κατωτέρω:

α) Ἐμμένει μέ σεβασμὸ στὴ ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῶν μέχρι σήμερα Ἀποφάσεων τῆς Ἐκκλησίας.

β) Ἀπεφάσισε τὴν ὁργάνωση συναντήσεων Ἀναγνωστῶν καί Ἱεροσπουδαστῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, ἀπὸ ὅλη τὴν Χώρα, μέ σκοπὸ τὴν γνωριμία μεταξὺ τους καί τὴν αὔξηση τοῦ ζήλου γιὰ τὴν Ἱερωσύνη.

γ) Γιὰ τὴν κατάρτιση ὑποψηφίων Προσβυτερῶν, γιὰ τὸ θέμα τοῦ γάμου τῶν Κληρικῶν μετὰ τὴν χειροτονία, γιὰ τὴν στράτευση τῶν ὑποψηφίων Κληρικῶν καί γιὰ τὴν χειροτονία Κληρικῶν, ἀσκούντων ἤδη ἐπάγγελμα π.χ. ἱατροῦ, ἀξιωματικοῦ κ.λπ., ἀπεφασίσθη νά μελετηθοῦν σὲ βάθος καί ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας σὲ ἄλλη Τακτικὴ ἢ Ἐκτακτὴ σύγκληση νά λάβει ἀποφάσεις.

Τέλος ἡ Ἱεραρχία, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, ἀποφάσισε τὴν ἀποστολὴ ἐγγράφου συμπαραστάσεως πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, καταδικάζοντας τὴν ἐναντίον του χθεσινὴ βομβιστικὴ ἐπίθεση.

Αἱ ἐργασίαι τῆς τετάρτης ἡμέρας

(Παρασκευή 8/10/2004)

Συνήλθε στήν τέταρτη καί τελευταία τακτικὴ ἐνιαύσια Συνεδρία Αὐτῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Μετά τήν προσευχή καί ἀφοῦ ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν Ἱεραρχῶν, ἐπικυρώθηκαν τὰ Πρακτικά τῆς προηγούμενης Συνεδρίας.

Ἀκολούθως, ὁ Μακαριώτατος κάλεσε στό βῆμα τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος κ. Χρυσόστομο, προκειμένου νά ἀναπτύξει τὴν Εἰσήγησή του μέ θέμα: «*Ὁ ρόλος τῶν γυναικῶν εἰς τὸν ὄλον Ὄργανισμόν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀναβίωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν Διακονισσῶν.*

Τὴν ἐμπεριστατωμένη Εἰσήγηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος μετὰ τῶν ἄλλων τόνισε: «*Αὐτός, λοιπόν, ὁ ἀξιόλογος θεσμός, μέ τὴν ποικιλόμορφον καί εὐλογημένην δραστηριότητα εἶναι δυνατόν νά ἀναβιώσῃ, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία τὸ θεωρήσῃ ἀναγκαῖον, ἀφοῦ σταθμίση τὰς ἀνάγκας τῆς καί μελετήσῃ, φωτιζομένη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,*

τά σημεῖα τῶν καιρῶν», ἐπήνεσε ὁ Μακαριώτατος μὲ λόγους θερμοὺς γιὰ τὴν πληρότητά της.

Στὴν συζήτηση ποὺ ἐπηκολούθησε ἔλαβαν μέρος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Μεσσηνίας, Μεγάρων, Τριφυλίας, Ἡλείας, Ναυπάκτου, Νικοπόλεως, Θεσσαλονίκης, Ἐάνθης, Δημητριάδος, Ζακύνθου, Θεσσαλιώτιδος, Ἀττικῆς, Ὑδρας, Καισαριανῆς, Φθιώτιδος, Πειραιῶς, Φιλίππων, Βεροίας, Λαγκαδᾶ, Περιστερίου, Σταγῶν καὶ Σύρου.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἔκλεισε τὴν συζήτηση ἀναφερθεὶς στὸ Ἱεραποστολικό, κατηχητικό, φιλανθρωπικό καὶ κοινωνικό ἔργο, τὸ ὁποῖο ἐπιτελεῖ ἡ γυναίκα στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιγραμματικά τόνισε τὴν ὀφειλόμενη εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν γυναίκα γιὰ τὴν ἐθελοντική προσφορά της στὴν κοινωνία καὶ τὴν σημαντικότητα τῆς στῆ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Στὴ συνέχεια, ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη κατὰ πλειοψηφία ὅτι: α) ὁ θεσμὸς τῶν διακονισσῶν ὑφιστάμενος ἀρχαιότεν καὶ ἐρειδόμενος ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων οὐδέποτε καταργήθηκε καὶ β) ἐπαφίεται στὴν διακριτικὴ εὐχέρεια τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου ἡ καθοσίωση τῶν γεροντισσῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ, γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ μόνο, χωρὶς νὰ ἐκληφθεῖ ὅτι ἡ διακόνισσα εἶναι βαθμὸς ἱερωσύνης.

Ἐπειτα ἡ Ἱεραρχία ψήφισε τρεῖς Κανονισμοὺς: α)

Περὶ Τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 132/1999 Κανονισμοῦ «Περὶ ἀρμοδιοτήτων, ὀργανώσεως, διοικήσεως καὶ ἐν γένει λειτουργίας τοῦ διορθοδόξου Κέντρου», β) «Περὶ Λειτουργίας, Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τοῦ ἐν Σπάρτῃ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Βασιλείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης» καὶ γ) «Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς διορθώσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἀκολούθως, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἐφαρμόζοντας τὴν διάταξη τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ ἐγγραφῆς νέων Κληρικῶν στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων» ψήφισε μὲ μυστικὴ ψηφοφορία. Στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖα Ἐκλογίμων ἐνεγράφησαν ἅπαντες οἱ προταθέντες Ἀρχιμανδριτεῖς Κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προσκλήσεως γιὰ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου στὸ Βατικανό, ἔγινε ψηφοφορία καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας κατὰ πλειοψηφία ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τοῦ ταξιδίου γιὰ εὐθετότερο χρόνον.

(Ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομε, Ἀντιπρόεδρε τῆς ΙΣΙ, Σεβασμιώτατοι καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί,

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΙΣΙ

(5 Ὀκτωβρίου 2004)

Ἡ παροῦσα τακτικὴ συνέλευσις τῆς ΙΣΙ, συγκαλουμένη κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τοῦ τούτοις συμπορευομένου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔρχεται κατόπιν ἀλλεπαλλήλων ἐκτάκτων συνελεύσεων, αἱ ὁποῖαι συνεκλήθησαν κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου μέχρι σήμερον χρονικὸν διάστημα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν, ἐκ τῆς δοκιμασίας εἰς τὰς σχέσεις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἡμῶν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀνακυψάντων μειζόνων προβλημάτων. Οὕτως κατὰ μὲν Νοέμβριον 2003 συνήλθεν ἐκτάκτως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ΙΣΙ, λαβοῦσα ἱστορικῆς σημασίας ἀποφάσεις, καθὼς ἐν συνεχείᾳ καὶ κατὰ Ἀπρίλιον 2004 καὶ Μάϊον 2004. Ἡ τελευταία αὕτη ἔκτακτος ΙΣΙ ἔκαμε τὴν μεγάλην ὑπέρβασιν υἱοθετήσασα ὁμοφώνως τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς δοκιμασίας καὶ ἀφῆκε τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν προσδοκίαν ὅτι ἡ δοθεῖσα λύσις θὰ εἶναι λειτουργικὴ καὶ πρόσφορος. Καὶ μέχρι στιγμῆς φαίνεται νὰ λειτουργεῖ ὁμαλῶς καὶ ἀπροσκόπτως ἐπ' ἀγαθῷ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν μας.

Ἡ ἀπόφασις ἐκεῖνη ὑπῆρξεν ὥσπασον ἀντικείμενον διαφορετικῶν ἐκτιμήσεων, τινῶν ἐξ ἡμῶν, εὐτυχῶς εὐαρίθμων, ἄλλως πῶς ἀξιολογούντων αὐτήν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἡμετέρα ἐνώπιον τῆς ΙΣΙ εἰσήγησις ὑπῆρξεν ἀρκούντως ἀναλυτικὴ καὶ διαφωτιστικὴ, ὥστε νὰ μὴ καταλείπει περιθώρια τυχόν παρερμηνείας τῶν προτάσεων ἡμῶν, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ εἰσήγησίς μου ἐκεῖνη ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸ Ἱερὸν Σῶμα μας. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης δὲν ἀντελήφθησαν τὴν βαθυτέραν σημασίαν τῶν λόγων μου ἐκείνων, εὐκόλως διείδον ἐν αὐτοῖς εἴτε σκανδαλιζουσαν παλιμβουλίαν καὶ ἄτακτον ὑποχώρησιν, εἴτε ἀπεμπόλησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκκλησίας χάριν ἐφημέρων στόχων καὶ δὴ καὶ ὑπὸ ἰσχυρὰν πολιτικὴν πίεσιν. Αἱ ἐκτιμήσεις αὗται ἀπέχουν κατὰ παρασάγγας ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν. Πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιβάλλεται ἐνίοτε χάριν τῆς εἰρήνης ἢ χαλάρωσις τῆς ἐντάσεως, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπῆρξαν λίαν σοβαροὶ παράγοντες, οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον μίαν διευθέτησιν καλῆς πίστεως μὲ σκοπὸν τὴν καταλλαγὴν, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχει ἐπιπτώσεις καὶ δὴ καὶ ἀρνητικὰς εἰς τὴν πορείαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Περὶ αὐτῶν εἶπομεν τὰ δέοντα κατὰ τὴν μακρὰν εἰσήγησίν μας ἐνώπιον τῆς ἐκτάκτου ΙΣΙ τοῦ Μαΐου 2004, ὥστε νὰ παρέλκει πᾶσα ἐνταῦθα ἐπανάληψις γνωστῶν ζητημάτων.

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ ἐπιμείνωμεν, διότι ὅλα τὰ στοιχεῖα εἶναι κατατεθειμένα εἰς τὰ ἐπίσημα κείμενα. Θεωροῦμεν ὁμως ἐπάναγκες νὰ ὑπενθυμίσωμεν ἅπαξ ἔτι ὅτι αἱ ἀποφάσεις πᾶσαι ἐλήφθησαν συνοδικῶς, ἡ δὲ τελευταία μὲ σχεδὸν παμψηφίαν. Δὲν σᾶς ἀποκρῦπτω δὲ τὴν πικρίαν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ὁσάκις πληροφοροῦμαι καὶ διαπιστώνω εἴτε διγλωσσίαν, εἴτε ἔλλειψιν παρησίας εἰς τοὺς Ποιμένας.

Ὅφείλομεν ὅλοι νὰ παραδεχώμεθα ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ δοκιμασία, τὴν ὁποίαν διήλθομεν, δὲν ὑπῆρξε προσωπικὴ ἀντιπαράθεσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ Πατριάρχου, ὥστε νὰ δικαιούται τις ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ θεωρῆ ἐκ τοῦ μακρόθεν τὰ γινόμενα ἀναμένων ἰδεῖν τὸ τέλος. Ἡ πολιτικὴ αὕτη

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

τοῦ θεωρεῖν ἐκ τοῦ μακρόθεν τὰ πράγματα καὶ τοῦ κρίνειν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τὸν Προκαθήμενον, ἡ πολιτικὴ τοῦ νὰ εἴμεθα ἅπλοιοι θεαταὶ τῶν γινομένων ὡς ἐὰν δὲν ἀφοροῦν καὶ εἰς ἡμᾶς, δὲν εἶναι οὔτε θεοφιλῆς οὔτε ἀνδρεία. Ὁ ἅγιος Κυπριανὸς τονίζει ὅτι εἰς ἐκάστην τοπικὴν Ἐκκλησίαν «τὸ ἐπισκοπικὸν φορτίον εἶναι ἕν, οἱ διαφοροὶ ἐπίσκοποι μετέχουν εἰς αὐτὸ ἔτσι ὥστε ὁ καθένας νὰ τὸ βαστάζει ὁλόκληρον» (De unitate Ecclesiae Κεφ. Ιγ) καὶ αὐτὸ ὀφείλομε ὅλοι νὰ ἐφαρμόζωμεν. Εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον πνέει ἄνεμος ἐλευθερίας καὶ εὐπρεπειᾶς καὶ πᾶς τις δικαιούται νὰ ἔχει τὴν ἀποψίν του καὶ νὰ τὴν διατυπώνει μετ' ἐπιστασίας. Τὸ πρότυπον ὄλων τῶν Συνόδων αἱ ὁποῖαι συνήλθον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπῆρξεν ἡ Σύνοδος τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπου «Πάντες οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινὰ» (Πράξ. Β, 44). Ὁ χρόνος θὰ ἀποκαλύψει πολλὰ ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν μὲν, ἀλλ' ἔλαβον ὅπωςδήποτε χώρον εἰς τὸ παρασκήνιον κατὰ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς δοκιμασίας ἐκείνης. Ἄλλ' ὡς ὁ Ἀπ. Παῦλος βεβαίως «ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται, ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει» (Α' Κορ. γ, 1 ἔξ.). Ἄλλωστε καὶ κατὰ Μένανδρον «ἄγει πρὸς φῶς τὴν ἀλήθειαν χρόνος».

Ἄγιοι Ἀδελφοί,

Ἡ μεγάλη δοκιμασία εἰς τὰς σχέσεις μας μὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐλπίζομεν ὅτι παρήλθεν. Ὅμως ἀφῆκεν ὄχι μόνον τραύματα ἀλλὰ καὶ προβληματισμούς. Οἱ προβληματισμοὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι ἐκ τῶν θεμάτων τῆς παρουσίας ΙΣΙ, ὅμως δὲν θὰ πρέπει νὰ παρορθοῦν, οὔτε νὰ ὑποτιμηθοῦν καὶ πολλῶ μᾶλλον νὰ ἀπωθηθοῦν εἰς τὴν παρασκιά τῆς λήθης. Καὶ τὰ μὲν τραύματα ὁ χρόνος ἀσφαλῶς ἰάσεται, καθὼς καὶ ἡ ἀμοιβαία καὶ κοινὴ μας προσπάθεια. Οἱ προβληματισμοὶ ὅμως παραμένουν καὶ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐγκαίρως.

Πρόκειται δὲ διὰ προβληματισμοὺς ποὺ ἔχουν σχέσιν μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ζωὴν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Θὰ πρέπει νὰ διερωτηθῶμεν καὶ νὰ ἀπαντήσωμεν εἰλικρινῶς καὶ μὲ ὄλην τὴν παρησίαν τὴν ὁποῖαν ὀφείλομεν νὰ διαθέτομεν τί ἐπὶ τέλους θέλομεν νὰ εἴμεθα. Αἰσθανόμεθα ὅτι εἴμεθα καὶ θέλομεν νὰ ἀνήκωμεν εἰς μίαν περιθωριακὴν Ἐκκλησίαν μὲ ἐπαρχιωτικὸν πνεῦμα ἢ εἰς μίαν ἐλευθέραν καὶ ζῶσαν Ἐκκλησίαν πλέουσαν πλησίστιον ἐντὸς τοῦ πελάγους τῆς παρουσίας ζωῆς καὶ ἀνταποκρινομένην εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ μας; Εἴμεθα αὐτόφωτοι ὡς Ἐπίσκοποι καὶ ἀνεξάρτητη

καὶ αὐτοκέφαλη ὡς τοπικὴ Ἐκκλησία εἰς τὰ πλαίσια τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, καὶ εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ δρώμεν μόνον μὲ βάσιν τὴν Εὐαγγελικὴν θεῖαν ἀλήθειαν, τοὺς Ἱ. Κανόνες, καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ἀποστολῆς μας ποὺ εἶναι ὁ εὐαγγελισμὸς τοῦ λαοῦ μας; Ἀποδεχόμεθα νὰ αὐτολογοκρινώμεθα φοβούμενοι μήπως δυσαρρεστήσωμε ἀγαπημένους καὶ σεβαστοὺς ἀδελφούς αὐτοπεριορίζοντες τοιουτρόπως τὴν κανονικὴν μας ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐπισκοπικὴν μας εὐθύνην; Θέλομεν νὰ ἐγκλεισθῶμεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἕκαστος τοῦ οἴκου του διατηροῦντες οὕτω τὴν ἡσυχίαν μας ἢ θέλομεν νὰ ἀσχολούμεθα μὲ τὰ φλέγοντα προβλήματα τῆς ζωῆς, ἐπιχειροῦντες ἀνοίγματα καὶ πρὸς τὸν ἔξω κόσμον, ὅταν μάλιστα σήμερον ὅλος ὁ κόσμος ἔχει γίνεαι πλέον μία γειτονιά ἢ ὅταν ἡ Ε.Ε. εἶναι ἤδη καὶ πρὸ πολλοῦ μία ἀναμφισβήτητος πραγματικότης μὲ οἰοδῆποτε κόστος τοῦτο συνοδεύεται; Θέλομε νὰ ἀντικρῦσωμε τοὺς νέους ρόλους ποὺ οἱ καιροὶ ἐπιθέτουν ἐπὶ τῶν ὤμων μας καὶ νὰ υἱοθετήσωμε νέους τρόπους ποιμαντικῆς ἐργασίας ποὺ οἱ νέες συνθήκες μᾶς ἐπιβάλλουν ἢ προτιμῶμεν νὰ παραμείνωμε προσηλωμένοι εἰς σχήματα παρωχημένα, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκουν πλέον ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν σημερινῶν συγχρόνων ἀνθρώπων; Θὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ νέα διεθνῆ δεδομένα, ποὺ ἐπιβάλλουν νὰ ἀποκτήσωμε καὶ μία γεωπολιτικὴ ποιμαντικὴ συνείδηση, ἢ θὰ παραμείνωμε ὄμηροι καὶ δέσμοι ἀντιλήψεων παλαιότερων ἐποχῶν ποὺ ἔχουν παρῆλθει ἀνεπιστρεπτι καὶ δροῦν ἀνασταλτικὰ στίς ἐκσυγχρονιστικὰς μας πρωτοβουλίας; Μήπως ὀφείλομε σήμερον νὰ ἐλέγξωμεν ὅλοι τοὺς ἑαυτούς μας ἂν μετατρέπωμεν εἰς ἀρετὴν τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν βαπτίζωμεν πίστιν εἰς τὴν Παράδοσιν ἐνῶ ἀπορρίπτομε κάθε ἔκφρασιν ποιμαντικῆς ἀγωνίας ὡς ματαιοδοξίαν δῆθεν καὶ κοσμικὸν φρόνημα;

Καὶ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἐρωτήματα, εἰς τὰ ὁποῖα χρεωστοῦμεν ἀπάντησιν. Θὰ βαδίζωμε μὲ βῆμα σημειωτόν, χωρὶς φωνὴν καὶ χωρὶς οἰανδήποτε παρουσίαν εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, πιθανότατα ἐνοχλητικὴν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ αἰῶνος τούτου, ὅπως ἐπιθυμοῦν πολλοὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας μας ἢ θὰ προβάλλωμε πρὸς τὰ ἔξω καὶ δὴ πρὸς τὴν Εὐρώπην τὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξίαν; Θὰ μπορούμε νὰ ἀναλαμβάνωμε, ὅπου αἱ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέπουν πρωτοβουλίας διμερῶν σχέσεων μὲ τὶς ἄλλες ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, ἢ θὰ παραχωρήσωμε τὸ δικαίωμά μας τοῦτο εἰς ἄλλους; Θὰ δικαιούμεθα νὰ πρωτοποροῦμεν εἰς προσφορὰν ἔργου ἀγάπης καὶ ὑποστη-

ρίζεως τῶν ἀσθενεστέρων ἀδελφῶν μας ἢ θὰ ἐγκαταλείψωμε τὴν δημιουργικὴν μας ἐνασχόλησιν μὲ τὰ προβλήματα τῶν ἄλλων εἰς χεῖρας ἰκανοτέρων διὰ νὰ μὴ ταράξωμεν τὰ νερὰ τῆς ἀπράγμονος καὶ ἀκάρπου μακαριότητος; Θὰ περιθροικωθοῦμεν αὐτοαπομονωτικῶς μέσα εἰς τὰ τεῖχη τῆς αὐταρκειᾶς μας ἢ θὰ ἐπιδιώξωμε συνεργασίας μὲ ἄλλας δυνάμεις καθαρὰ ἐκκλησιαστικῆς καὶ θρησκευτικῆς, ὥστε νὰ προβάλωμε καὶ ἐπιτύχωμε στόχους πνευματικούς καὶ φιλοθέους; Θὰ παραμείνωμε ἀγκυλωμένοι εἰς τὰ ἐλατήρια τοῦ εὐσεβισμού, παραχωροῦντες τὴν ρύθμισιν τῶν ζητημάτων ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς τακτικῆς τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς ἀνεύθυνα στοιχεῖα, αὐτοαναγορευόμενα ἐκάστοτε εἰς εἰσαγγελικὰ ὄργανα τοῦ Θεοῦ, πού μᾶς κρατοῦν ὁμήρους διὰ τῶν ἀπειλῶν καὶ ὑβρεῶν τῶν, ἢ θὰ ἀποφασίζωμε μὲ κριτήριον τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας;

Ἐμεῖς πιστεύομεν ὅτι ἡ ὀριοθέτησις τῆς ἐκκλησιολογικῆς αὐτοσυνειδησίας μας ἐνώπιον μάλιστα τῶν διανοιγομένων νέων εὐρυτάτων ὀριζόντων, ἢ προβολὴ τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς παράγοντος ἐσωτερικῆς συνοχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξωτερικῆς μαρτυρίας πολιτισμοῦ καὶ εἰρήνης καὶ ἡ καλλιέργεια εἰδικότερον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ μας προσανατολισμοῦ θὰ καταξιώσουν ἀκόμη περισσότερο τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς χώρας καὶ θὰ τὴν ἐπιβάλλουν εἰς τὰς συνειδήσεις ὡς φορέα διαχρονικῶν ἀξιών.

Προϋπόθεσις βεβαίως ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ εἶναι ἡ ἐνότης μας καὶ ἡ συσπείρωσις πάντων περὶ τὸ κέντρον ἡμῶν. Μόνον τότε θὰ εἴμεθα ἀπρόσβλητοι ἀπὸ ἐξωθεν ἐπεμβάσεις καὶ ἐπιβουλὰς. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὸν Ἄπ. Παῦλον γράφοντα πρὸς τοὺς Ἐφεσίους: «*Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα καθὼς ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν*» (Ἐφεσ. δ, 3-4) καὶ τὸν Ἡρόδοτον: «*Κατὰ μὲ τὸν ἰσχυρὸν τοὺς Ἕλληνας ὁμοφρονέοντας... χαλεποὺς εἶναι περιγίγνεσθαι καὶ ἅπασιν ἀνθρώποισι*».

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί,

Καλὸν εἶναι νὰ ἀναφερώμεθα εἰς τὸ παρελθὸν καὶ νὰ προβληματιζώμεθα ἐπὶ τῶν γεγονότων, ἀλλὰ τὸ παρὸν ὀρίζομεν καὶ διὰ τὸ μέλλον ὀφείλομεν νὰ φροντίζωμεν. Θὰ ἔλεγα ὅτι ὡς πρὸς τοὺς παραπικρασμοὺς ἅς ἐνθυμηθῶμεν πάλιν τοὺς λόγους τοῦ Ἄπ. Παύλου πρὸς τοὺς Φιλιππησίους: «*τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενοι τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενοι*» (Φιλ. Γ, 13).

Μπροστά μας ἔχομε νὰ ἀντιμετωπίσωμε τὴν προώθησιν τοῦ πρακτικοῦ ὕλισμοῦ, τὴν ἀπομυθοποίησιν τῆς ζωῆς, τὴν ἀσεβῆ παρέμβασιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν δημιουργίαν, τὴν μετατροπὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ εἰκόνας τοῦ Θεοῦ εἰς ἔμβιον μηχανήν, τὴν περιθωριοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀποϊεροποίησιν τῆς κοινωνίας, τὴν ἐκκοσμίκευσιν τῆς οἰκογενείας, τὴν ἀμφισβήτησιν τοῦ σωτηριώδους μηνύματός μας, τὴν χρησιμοποίησιν τῆς θρησκείας διὰ σκοποῦς χρησιμοθηρικούς, καὶ ἰδεολογικούς. Ὁ πανσεξουαλισμός, ἡ νεοειδωλολατρία, ἡ διαφθορά, ἡ ἀπαξίωση τῶν ἰδανικῶν, ἡ κατάργησις τῆς ἐννοίας τοῦ ἔθνους, ὁ ἀμοραλισμὸς κτυποῦν ἤδη ἀπὸ ἐτῶν τὴν θύραν μας. Αἰρέσεις, λατρεῖες καταστροφικῆς, ἀδικαιολόγητος πλουτισμὸς, ὀξυτής δημογραφικοῦ, χωρισμὸς Ἐκκλησίας-Πολιτείας, καταδιώξεις ἀπηνῆς ἐκφραστῶν τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, δυναμικὴ ἐμφάνισις τοῦ ἰσλάμ, ἰδοὺ μερικαὶ ἀπὸ τίς προκλήσεις ἐνώπιον τῶν ὁποίων εὐρισκόμεθα. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δίδει σήμερον τὸ παράδειγμα πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς χώρας, μιᾶς Ἐκκλησίας πού ἐπηρεάζει μὲγάλο ποσοστὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ κατευθύνει τὴν ζωὴν του πρὸς τὸν δρόμον τῆς ἠθικῆς. Ἀπομένουν ὁμως νὰ γίνουν καὶ πολλὰ ἄλλα. Καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ ἐγκαταλείψωμε, οὔτε νὰ καταληφθῶμε ἀπὸ ναρκισσιστικά συναισθήματα, τὰ ὁποῖα ἀκυρώνουν συνήθως τὴν δράσιν καὶ ὀδηγοῦν εἰς μαρασμόν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς ἀληθῆς ποιμὴν θὰ ἀδιαφορήσει ἐνώπιον τῶν νέων προκλήσεων. Μᾶς χρειάζεται δυναμισμὸς καὶ ἔμπνευσις. Τώρα εἶναι ὁ κατάλληλος χρόνος διὰ νὰ λάβωμε τὰς ἀποφάσεις μας, ὥστε ὅλοι νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δὲν εἶναι δευτέρας ταχύτητος Ἐκκλησία, ἄνηθος καὶ ἀνώριμος, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἀδελφὴ ἰσότητος καὶ ἀγαπητὴ, ἰκανὴ καὶ ἀξία νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κρισίμου ἐποχῆς μας.

Περὶ πάντων τούτων προέχει ἡ χάρις μιᾶς πορείας. Ἀλλ' ἐπιφυλλάσσομαι νὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν ΔΙΣ τὰ δέοντα, προκειμένου νὰ προκαλέσω τὸν προβληματισμόν καὶ τῶν ἀδελφῶν Ἀρχιερέων μελῶν τῆς.

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί,

Τὰ θέματα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῆς παρουσίας τακτικῆς Συνόδου τῆς ΙΣΙ εἶναι γνωστά, καὶ δὲν κρίνω ἐπάναγκες νὰ τὰ ἀναφέρω.

Εὐχομαι μόνον νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἅπαντες τῆς εὐκαιρίας τῆς κοινῆς μας ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάξεως, ὥστε μὲ τὴν

πνοὴν τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος νὰ ὀδηγηθῶμεν εἰς τὴν λήψιν ὀρθῶν ἀποφάσεων τόσον εἰς τὸν τομέα τῶν ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων προτάσεων, ὅσον καὶ εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν δύο Ἱ. Μητροπόλεων, ἀναδεικνύοντες δύο νέους Ἱεράρχας ποὺ θὰ ἀναλάβουν ἐπὶ τῶν ὤμων των τὸ βαρὺ φορτίον τῆς εὐθύνης διαποιμάνσεως κλήρου καὶ λαοῦ εἰς τοὺς δυσκόλους τούτους καιροὺς.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὰ πρὸς ἐπίλυσιν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν κυβέρνησιν θέματά μας, μετὰ τὴν εὐλογον, ἕνεκα Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, Εὐρωεκλογῶν κ.λπ. ἀναβολήν, ἀναμένομεν τώρα νὰ προωθηθοῦν, διότι τίποτε

δὲν ἔχει λησμονηθῆ ἢ ἐγκαταλειφθῆ ἐξ ὅσων κατὰ διαστήματα εἶχομεν ἀναφέρει εἰς τὸ σεπτὸν τοῦτο Σῶμα, καθὼς καὶ ἐξ ὅσων πρὸ τῶν ἐκλογῶν γραπτῶς καὶ ἐν Ὑπομνήματι εἶχομεν ὑποβάλλει πρὸς τὸν σημερινὸν Πρωθυπουργόν. Ἀναγνωρίζομεν τὰ προβλήματα τῆς Κυβερνήσεως. Κατανοοῦμεν τὰς δυσκολίας καὶ δυσχερείας ποὺ τὰ συνοδεύουν. Εὐελπιστοῦμεν ὅμως ὅτι συντόμως θὰ ὑπάρξουν οὐσιαστικαὶ λύσεις τῶν ἀπὸ μακροῦ ἐκκρεμούντων ζητημάτων μας. Ἡ δὲ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴησαν μετὰ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

**Η ΠΟΡΕΙΑ
ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΔΙΑΛΟΓΩΝ
ΣΗΜΕΡΑ**

(Ἀπόσπασμα Εἰσηγήσεως
ἐνώπιον τῆς Ἱεραῆς Συνόδου
τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος)

Συμπεράσματα

1. Οἱ Θεολογικοὶ Διάλογοι ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὶς κατὰ καιροὺς διατυπούμενες ἐπιφυλάξεις γι' αὐτοὺς ἀπὸ ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους καὶ τὴν θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ ἀξιολόγησή τους, ἀποτελοῦν σημαντικὸ ὄργανο προσεγγίσεως καὶ συνεργασίας τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, ποὺ τὴν ἀναγκαιότητά τους καθιστοῦν ὄλο καὶ περισσότερο ἐπιτακτικὴ μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου οἱ παγκόσμιες κοινωνικὲς ἐξελίξεις καὶ τὴν βιώνουν ἐνσυνείδητα οἱ Χριστιανοί.

2. Οἱ κατὰ τόπους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι συμμετέχουν στοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους μὲ συντονιστικὸ τὸ ρόλο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ μὲ συνείδηση τοῦ χρέους τῆς ὁμολογίας καὶ μαρτυρίας τῆς ἀνόθευτης καὶ ἀκίβδηλης χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς δυναμικῆς προβολῆς της στὸν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη Χριστιανικὸ κόσμο. Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στοὺς Διαλόγους μὲ τοὺς ἑτεροδόξους ἀποτελεῖ, ἄλλωστε, συνέπεια πρὸς τὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοσή της, ἀφοῦ ὀλόκληρη σχεδὸν ἡ συνοδικὴ καὶ πατερικὴ γραμματεία εἶναι, σὲ τελευταία ἀνάλυση, διάλογος μὲ τοὺς αἵρετικούς καὶ σχισματικούς, μὲ σκοπὸ τὴν μεταστροφή τους στὴν ὀρθή πίστη.

3. Τούτη ἡ Μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπὸ μέρους τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ποὺ συμμετέχουν στοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους γιὰ νὰ εἶναι πειστικὴ πρέπει νὰ εἶναι ὁμόθυμη καὶ δυναμικὴ, χωρὶς ἐσωτερικὲς διχογνωμίες, ἀνταγωνισμοὺς καὶ ἰδιοτελεῖς σκοπιμότητες. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἡ προετοιμασία καὶ κατάρτιση τῶν Ὁρθόδοξων Ἀντιπροσωπειῶν σὲ κοινὲς προπαρασκευαστικὲς γιὰ κάθε Διάλογο διασκέψεις καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς γραμμῆς πλεύσεως μὲ συνοδικὲς ἀποφάσεις καὶ ὁδηγίες, ποὺ θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὲς γιὰ ὅλες τὶς ἀντιπροσωπεῖες πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ θλιβεροῦ φαινομένου τῶν διαφωνιῶν μεταξὺ τῶν Ὁρθόδοξων Ἀντιπροσωπειῶν, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τῶν μελῶν τῆς ἴδιας Ἀντιπροσωπείας, ποὺ μᾶς ἐκθέτει στὰ ὄμματα τῶν συνομιλητῶν μας τῆς ἄλλης πλευρᾶς.

4. Ἰδιαιτέρη προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται στὴν ἐπιλογὴ τῶν μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας κάθε Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Πρέπει νὰ εἶναι πρόσωπα μὲ πλήρη θεολογικὴ κατάρτιση καὶ βαθειὰ γνώση τῶν συζητούμενων σὲ κάθε Διάλογο θεμάτων, μὲ εὐχέρεια στὶς χρησιμοποιούμενες στοὺς Διαλόγους ξένες γλῶσσες, μὲ διαλεκτικὴ ἰκανότητα καὶ ἤρεμο καὶ ὄχι ἐριστικὸ καὶ ὀξύθυμο χαρακτῆρα.

5. Ἡ εἰλικρινὴς καὶ ὑπεύθυνη πληροφόρηση τοῦ Ὁρθόδοξου ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος ἐπὶ τῆς πορείας τῶν διαφόρων φάσεων καὶ σταθμῶν τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων κοινῶν κειμένων συμφωνίας ἢ καὶ διαφωνίας εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ ἀναγκαῖα ποιμαντικὴ ἐνέργεια, ἀφοῦ, ἄλλωστε, τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἔχει, σὲ τελευταία ἀνάλυση, τὸ ἀναφαίρετο δικαίωμα νὰ κρίνῃ τὴν ἀποδοχὴ ἢ τὴν ἀπόρριψη οἰουδήποτε ἀποτελέσματος τῶν Διαλόγων. Δυστυχῶς ἕως σήμερα δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς καὶ ὑπεύθυνη πληροφόρηση οὔτε τοῦ λαοῦ, οὔτε τοῦ κλήρου, μηδὲ τῶν Ἱεραρχῶν ἐξαιρουμένων ἐπὶ τῆς πορείας τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων. Αὕτῃ περιορίζεται μόνον στὸν κύκλο τῶν ἐξειδικευμένων προσώπων καὶ ἡ πληροφόρηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, ὅταν κάποτε γίνεται, ἐπιχειρεῖται ἀπὸ ἀνεύθυνους κύκλους καὶ μάλιστα γίνεται ἐπιλεκτικὰ, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀντιλήψεις τους.

6. Οἱ Θεολογικοὶ Διάλογοι ἔχουν διανύσει ἕως σήμερα μακρὸν δρόμο μὲ πολ-

Τοῦ

Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς
κ. Παντελεήμονος

λά στάδια και ἡ πορεία τους στο μέλλον προβλέπεται μακροχρόνια με ἀκόμα περισσότερα στάδια, ὥσπου νὰ καταλήξουν σὲ θετικά ἢ ἀρνητικά ἀποτελέσματα. Ἐπομένως, δὲν πρέπει κάθε στάδιο αὐτῆς τῆς πορείας νὰ ἐκλαμβάνεται ὡς ἐξάντληση τῆς ὅλης διαδικασίας, ὅπως γίνεται συχνὰ ἀπ’ ἐκείνους πού εἶτε ὑπερεκτιμοῦν τοὺς Διαλόγους ἀπὸ ὑπερβολικὴ αἰσιοδοξία, εἶτε τοὺς ἐπικρίνουν ἀπὸ ὑπερσυντηρητισμό.

7. Ἡ συμμετοχὴ καὶ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους ἔχει ἰδιαίτερη βαρύτητα καὶ σημασία. Διότι ἡ Ἐκκλησία μας περιλαμβάνει στοὺς κόλπους τῆς ἀξιόλογους θεολόγους διαχριστιανικοῦ κύρους καὶ ἀναγνωρίσεως, εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ πολιτικὲς καὶ ἄλλες ἐπιρροὲς καὶ σκοπιμότητες, ἔχει τὴν δυνατότητα καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ συλλαμβάνη τὶς εὐαισθησιεὺς καὶ

νὰ ἐνωτίζεται τὴν φωνὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος στὰ θέματα τῆς πίστεως καὶ ἔχει μεγάλο κύρος μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Συχνὰ ἡ φωνὴ τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς ἀσκεῖ καταλυτικὴ ἐπιρροή, τόσο στοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους, ὅσο καὶ στὶς Προπαρασκευαστικὲς Διορθόδοξες Διασκέψεις. Ἡ ἀπουσία τῆς εἶτε γιὰ λόγους διαμαρτυρίας ὅπως π.χ. ἀπὸ τὴν Ὀλομέλεια τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου με τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς στὸ Βalamand τοῦ Λιβάνου, εἶτε γιὰ ἄλλους λόγους ἀπὸ Διαλόγους, ἀποδυναμώνει τὶς θέσεις τῆς Ὁρθοδόξου πλευρᾶς καὶ ὀδηγεῖ σὲ δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Γι’ αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο καὶ ἐπιβεβλημένο νὰ μετέχει στοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους με αὐστηρὰ ἐπιλεγμένους ἐκπροσώπους, ἀκόμη καὶ ὅταν διαφωνεῖ, γιὰ νὰ δίδῃ τὴν μαρτυρία τῆς καὶ νὰ ἐπηρεάζῃ τὶς ἀποφάσεις.

**ΠΕΡΙ
ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ
ΚΛΙΣΕΩΝ**

(Ἀπόσπασμα Εἰσηγήσεως
ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος)

1) Ἡ εὐθύνη τῶν Ἀρχιερέων

Ἡ εὐθύνη τῶν Ἀρχιερέων γιὰ τὴν ἀποδοχὴ προτεινομένου ὑποψήφιου, οὔτε μειώνεται, οὔτε μεταβιβάζεται. Αὐτὸ στὴν πράξη σημαίνει ὅτι ὁ Ἀρχιερεὺς ὀφείλει:

α) Νὰ γνωρίζει καλῶς τὸν χειροτονούμενο καὶ γι' αὐτὸ νὰ ἔχει μαζί του ἀμεση καὶ προσωπικὴ ἐπικοινωνία.

β) Νὰ σέβεται τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν βούληση τοῦ ὑποψηφίου.

γ) Νὰ ἔχει σχέση διαλεκτικὴ μὲ τὸν ὑποψήφιο, ὥστε νὰ μπορεῖ μὲ τὸ λόγο του νὰ καθορίζει τὴν μελλοντικὴ του πορεία.

δ) Νὰ προσπαθεῖ νὰ ἀνυψώσει τὸν κάθε ὑποψήφιο στὴν πνευματικὴ κατάσταση χαρισματικῆς ὀριμότητος.

2) Ἡ εὐθύνη τῶν Γερόντων – Πνευματικῶν Πατέρων

Χρέος τῶν Γερόντων - Πνευματικῶν Πατέρων εἶναι:

α) Νὰ πληροφοροῦνται λεπτομερῶς τὰ κατὰ τοὺς ὑποψήφιους, ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ἐξομολόγησή τους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μαρτυρίες ἐκείνων πού γνωρίζουν τὴν πολιτεία τους.

β) Νὰ ἐρευνοῦν ὄχι μόνον γιὰ τὴν ὑπαρξὴ κανονικῶν κωλυμάτων, ἀλλὰ καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτῶν.

γ) Νὰ σέβονται τὴν ἐλευθερία τῶν ὑποψηφίων, νὰ τοὺς θέλουν ἐλεύθερα καὶ ὑπεύθυνα πρόσωπα, γιὰτὶ ἡ Ἱερωσύνη ἀπαιτεῖ σὲ κάθε στιγμὴ ὑπεύθυνα πρωτοβουλία.

δ) Νὰ ἔχουν μὲ τὸν Ἀρχιερέα, τουλάχιστον στὸ θέμα τῆς ὑπόδειξης ὑποψηφίων, σχέση ἀπόλυτης ἐμπιστοσύνης καὶ ἀμοιβαιότητος.

Γιὰ νὰ ὑπάρχει καὶ νὰ στερεώνεται μία ἐκκλησιαστικὴ ἀμοιβαιότητα – κοινὴ καὶ ἀδιαχώριστη εὐθύνη, οἱ δύο αὐτοὶ παράγοντες ὀφείλουν:

- Νὰ πραγματοποιοῦν κατὰ διαστήματα εἰδικές συνάξεις καὶ ἀπὸ κοινοῦ νὰ χαράσσουν τίς κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐφικτὸν βασικὲς ἀρχές, πού θὰ πρέπει νὰ διέπουν τὸν τρόπο θεωρήσεως τοῦ ζητήματος τῆς ὑποδείξεως καὶ ἐπιλογῆς προσώπων γιὰ τὴν Ἱερωσύνη.

- Νὰ καλλιεργοῦν τὸ πνεῦμα τῆς ἐν ταπεινώσει διακονίας τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μὲ κοινὴ εὐθύνη.

- Νὰ καταβάλλουν οὐσιαστικὴ προσπάθεια, ἢ μεταξὺ τους ἐπικοινωνία καὶ συνεργασία νὰ μὴ εἶναι ἐπιφανειακὴ, ἀλλὰ οὐσιαστικὴ.

Χρέος τέλος τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Πνευματικῶν Πατέρων, εἶναι νὰ ἀντιδιαστέλλουν, σὲ ἀπόλυτο βαθμὸ, τὴν ἀποστολικὴ καὶ ὀρθόδοξη ἀντίληψη τῆς Ἱερωσύνης ἀπὸ τὴν δημιουργία καὶ καταξίωση Ἱερωμένων, μὲ ἀνθρώπινες ἐπιδιώξεις, μὲ ὑπαλληλικὴ συνείδηση καὶ μὲ προσωπικὰ δεδομένα.

Κοινὴ, λοιπόν, μέγιστη καὶ μοναδικὴ εὐθύνη τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Πνευματικῶν Πατέρων. Καὶ δὲν σταματᾷ αὐτὴ μὲ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ ὑποψηφίου γιὰ χειροτονία. Ἀντιθέτως, τότε αὐξάνει καὶ πολλαπλασιάζεται.

«Τότε», ἐπιλέγει τὸ κείμενο τῆς Ἐπιτροπῆς, «πρέπει νὰ ἀρχίζει ἕνας νέος ἀγώνας γιὰ τὴν καθοδήγηση τοῦ χειροτονημένου πιά κληρικοῦ στὴν πνευματικὴ προκοπή· στὴν πορεία γιὰ τὴν θέωση· πρὸς τὴν ἀτέλεστη τελειότητα τῶν τελείων· πρὸς τὴν κλίμακα τῶν ἀναβάσεων. Γιὰτὶ, ὅπως εἶναι γνωστὸν, στὴν πράξη καὶ στὴν θεωρία, ἡ πτώση εἶναι καὶ εὐκολὴ καὶ ὀδυνηρὴ, ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς διαβηκότες ἐν θεωρίᾳ»...

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΙΣ
ΤΟΝ ΟΛΟΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.
ΑΝΑΒΙΩΣΙΣ
ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ**

(Απόσπασμα Εισηγήσεως
ένώπιον τῆς Ἱεραῆς Συνόδου
τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος)

Τὸ ἀδύνατον τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν εἰς τὴν εἰδικὴν Ἱερωσύνην θεμελιούται ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς δισχλιετοῦς σταθεροῦς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως καὶ ἐκδηλοῦται:

α. Ἐκ τῆς φύσεως τῆς γυναικός, ἡ ὁποία ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς «πατρότητος», εἰς τὴν ὁποίαν εἰσέρχεται διὰ τῆς Ἱερωσύνης ὁ Κληρικός, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη ὄχι διὰ νὰ καταλάβῃ μίαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ νὰ εἶναι μέτοχος τῆς Ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ, εἰς τύπον καὶ τόπον τοῦ Θεανδρικοῦ αὐτοῦ Προσώπου.

β. Ἐπὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος δὲν ἐπέλεξεν οἰανδήποτε γυναῖκα ὡς μίαν τῶν Ἀποστόλων Του.

γ. Ἐπὶ τοῦ παραδείγματος τῆς Θεοτόκου, ἡ ὁποία δὲν ἤσκησεν Ἱερατικὸν λειτουργημα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καίτοι ἤξιώθη νὰ γίνῃ ἡ μήτηρ τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

δ. Ἐπὶ τῆς Ἀποστολικῆς παραδόσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἀπόστολοι, στοιχοῦντες τῷ παραδείγματι τοῦ Κυρίου, οὐδέποτε ἐχειροτόνησαν γυναῖκας εἰς τὴν εἰδικὴν ταύτην Ἱερωσύνην τῆς Ἐκκλησίας.

ε. Ἐπὶ τινων θέσεων τῆς Παυλείου διδασκαλίας, περὶ τῆς θέσεως τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ

στ. Ἐπὶ τοῦ κριτηρίου τῆς ἀναλογίας, καθ' ὃ, ἂν ἐπετρέπετο ἡ ἄσκησις Ἱερατικοῦ λειτουργήματος ὑπὸ γυναικῶν, τότε θὰ ἔδει νὰ ἔχη ἄσκήσει τοιοῦτον λειτουργημα πρωτίστως ἡ Θεοτόκος¹.

Ὁ ἀποκλεισμός τῆς γυναικός ἐκ τῆς Ἱερωσύνης δὲν εἶναι, ὅπως ἰσχυρίζονται τινες, ἀποτέλεσμα ἱστορικῶν συνθηκῶν καὶ ἐπιδράσεων τοῦ περιβάλλοντος, διότι εἰς αὐτὸ συχνάκις συνέβαινε τὸ ἀντίθετον καὶ ἡ γυναῖκα εἶχε πρωτεύοντα καὶ τονισμένον ρόλον κυρίως εἰς τὰ εἰδωλολατρικὰ μυστήρια (ἱέρεια) καὶ τὴν μαγείαν, ἀλλὰ ὀφείλεται εἰς τοὺς ὡς ἄνω πνευματικοὺς λόγους.

Παρ' ὅλα ταῦτα, ἡ Ἐκκλησία διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐνεθάρρυνε, μετὰ διακρίσεως, τὴν χριστιανὴν γυναῖκα, νὰ ἀσκήσῃ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν, τὰς προσωπικὰς κλίσεις καὶ κλήσεις αὐτῆς εὐρύτατον κύκλον διακονημάτων, ἀναφερομένων εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ λειτουργικοῦ, τοῦ ποιμαντικοῦ, τοῦ ἱεραποστολικοῦ, τοῦ διδακτικοῦ, του κατηχητικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἐν γένει ἔργου.

Δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ μὴν τονισθῇ καὶ ἡ σπουδαιότης τοῦ γυναικείου μοναχισμοῦ, ὁ ὁποῖος, ἐκτός τῶν ἄλλων, συνέβαλε εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς θέσεως τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ ἀγιολόγιον τῆς Ἐκκλησίας ἐπλουτίσθη διὰ τῆς παρουσίας πολλῶν, ἀμετρήτων ἁγίων γυναικῶν μαρτύρων, ὁσίων, μητέρων, μυροφόρων, ἰσαποστόλων, διακόνων τῆς ἀγάπης κλπ., αἱ ὁποῖαι ἐπολιτεύθησαν ἀξίως τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθησαν².

Προβληματιζόμενοι, περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, ταπεινῶς φρονοῦμεν ὅτι καλούμεθα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θεμελίου νὰ συνεχίσωμεν τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀρμόζοντες καὶ τὰ γυναικεῖα πρόσωπα εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν ὄργανισμόν.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποδεχθοῦμε καὶ εἰς τὸ πρακτικὸν πεδίου ὅσα περὶ τῆς ἰσοτιμίου πρὸς τὸν ἄνδρα ἀξίας τῆς γυναικὸς καὶ τῆς πολυτίμου προσφορᾶς τῆς θεωρητικῶς διακηρῦσομεν. Ὅπως ἐπίσης πρέπει νὰ καλλιερῶμεν τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν εἰς τὰς καρδίας τῶν τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὥστε νὰ κατανοήσουν τὴν θέσιν των καὶ τὸν ἅγιον προορισμὸν των εἰς τὴν θεανθρωπίνην αὐτὴν κοινωνίαν.

Αἱ γυναῖκες ἔχουν τὴν ἰκανότητα, λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων χαρισμάτων των νὰ κάμουν καλυτέρους τοὺς ἀνθρώπους. «*Στὴ θρησκευτικῇ ζωῇ ἡ γυναῖκα εἶναι τὸ ἰσχυρὸ φύλο*» διακηρῦσσει μετὰ σθένους ὁ Π. Εὐδοκίμωφ³. Συνειδητοποιοῦσαι τὸν πλούσιον ψυχικὸν των κόσμον εἶναι ἰκαναὶ νὰ φέρουν εἰς τὴν γῆν περισσοτέραν κατανόησιν, δικαιοσύνην καὶ ἀγάπην.

Εἶναι λάθος τραγικὸν νὰ τίθεται ἐκ ποδῶν αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας καὶ τῆς προσφορᾶς καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ προωθεῖται ὑπὸ διαφόρων κινήματων, δῆθεν ὑπερασπιστικῶν τῶν γυναικείων δικαιωμάτων, ἢ ἀνδροποίησις τῆς γυναικὸς.

Τοιοῦτοτρόπως, ἡ γυναῖκα «*κινδυνεύει νὰ τροποποιήσῃ τὸν ἀνθρωπολογικὸν τῆς τύπο, νὰ τὴν καταστήσῃ ἑσωτερικὰ, στὴν ψυχὴ τῆς, ταυτὸσημῃ στὴν φύσιν μετὰ τὸν ἄνδρα. Τὸ σχέδιον αὐτὸ τῆς ἰσοπεδώσεως ἀποκαλύπτει τὴν πιὸ ἀποτρόπαιην πάλιν κατὰ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, γιατί πρόκειται γιὰ τὸν ἐκμηδενισμὸν τῆς χαρισματικῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς*»⁴.

Οὐδόλως ὁμως πρέπει νὰ καθίσταται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ὑφ' οὐδενὸς αὐτὸ τὸ στοργικὸν φίλτρον τῆς ἀγάπης, τὸ ὁποῖον χαριτώνει τὴν γυναῖκα.

Ἡ Ἐκκλησία καλλιεργεῖ τὸ οἰκογενειακὸν πνεῦμα τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ, τῆς ἀλληλοβοηθείας, τῆς ἀλληλεκτιμῆσεως καὶ τῆς ἀλληλοσυμπληρώσεως μεταξὺ τῶν δύο φύλων. Ἐκεῖ ὅπου ὑφίσταται τὸ πνεῦμα τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης οὔτε οἱ ἄνδρες –συνεπῶς καὶ οἱ Κληρικοὶ– ἀντιμετωπίζουν τὰς γυναῖκας ὑποτιμητικῶς ὡς ὑπηρετρίας οὔτε αἱ γυναῖκες θεωροῦν τοὺς ἄνδρας –συνεπῶς καὶ τοὺς Κληρικοὺς– ὡς ἄρχοντας καὶ ἀξιωματούχους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀγωνίζονται νὰ ἐξισωθοῦν ἢ νὰ τοὺς ὑποκαταστήσουν ἢ ἀκόμη καὶ νὰ τοὺς ἀνατρέψουν.

Ὅταν αὐτὸ τὸ Κυριακὸν πνεῦμα τῆς ὑπηρεσίας κυριαρχεῖ εἰς τὴν ζωὴν ὄλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι τὸ κοσμικὸν τότε ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ τὸ ἅλας τῆς γῆς.

Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἀξιοποιηθῇ εἰς ἐνοριακὸν καὶ Μητροπολιτικὸν ἐπίπεδον. Ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία πρέπει ἰδιαιτέρως καὶ οὐσιαστικῶς νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὴν τὴν προσπάθειαν. Συχνάκις ὁμως συλλαμβάνεται ἀνεπαρκῆς.

Εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου πολλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προσφέρῃ ἡ γυναῖκα.

Ἡ γυναῖκα ἐνορίτις, ἡ γυναῖκα ὡς Κατηγήτρια, ὡς διακόνισσα τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης.

3. Π. Εὐδοκίμωφ «*Ἡ γυναῖκα καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου*», ἐκδ. Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 1992, σελ. 229.

4. Π. Εὐδοκίμωφ ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 391.

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ
ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΑΛΕΞ/ΠΟΛΕΩΣ
κ. ΑΝΘΙΜΟΥ**

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀνθίμος Κουκουρίδης (κατὰ κόσμον Χρήστος), ἀπὸ γονεῖς Στυλιανὸ καὶ Αἰκατερίνη, γεννήθηκε στὶς 2 Ἰανουαρίου 1962 στὴν Ἀλεξανδρούπολη, ὅπου καὶ τελείωσε τὶς ἐγκύκλιες σπουδές του.

Στὴ συνέχεια, φοίτησε στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ τῆς Ξάνθης τὸ 1981, ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Ζαριφείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἀλεξανδρουπόλεως τὸ 1983 καὶ σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀπ' ὅπου ἀποφοίτησε τὸ 1987.

Ἀπὸ τὸν Γέροντά του, Μητροπολίτη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμο Ρούσσα, χειροτονήθηκε Διάκονος, ὅποτε μετονομάσθηκε Ἀνθίμος, τὸ 1985, καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1989, καὶ τοποθετήθηκε Ἐφημέριος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀλεξανδρουπόλεως.

Τὸ 1990 διορίστηκε Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὸ 2000 Προϊστάμενος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ.

Ἀπὸ τὸ 1993 ὑπῆρξε ὁ ὑπεύθυνος τῶν Κατασκηνώσεων Ἀρρένων τῆς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ ἀπὸ τὸ 2000 Μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Ἀετοχωρίου Ἐβρου.

Μιλᾷ τὴν ἀγγλικὴ καὶ τὴν τουρκικὴ γλῶσσα.

Πραγματοποίησε ραδιοφωνικὲς καὶ τηλεοπτικὲς ἐκπομπές ἐπὶ σειρᾷ ἐτῶν σὲ τοπικοὺς περιφερειακοὺς Σταθμούς.

Συνέγραψε τὰ κεφάλαια περὶ τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς περιόδου στὸ συλλογικὸ τόμο «Θράκη Ἑλλάδα μου, Ἑλλάδα πατρίδα μου» (1994). Ἐξέδωσε τὰ βιβλία, «Λόγος κοινωνὸς καὶ ὁδοιπόρος» («Παλίμψηστο» 2001) μὲ 20 ἐπικοδομητικὲς ὁμιλίαις του καὶ μελέτη-ὁδηγὸ γιὰ τὸ μνημεῖο (ιβ' αἰ.) τῆς Κοσμοσωτείας Φερῶν Ἐβρου. Ἀρθρογράφησε ἐπὶ δεκαετία σὲ ἔντυπο περιοδικὸ καὶ ἑβδομαδιαῖο Τύπο (περιοδ. «Γνωριμία», Ἐφημ. «Πρώτη») μὲ σειρὲς ἄρθρων ποὺ κυκλοφοροῦν (Σεπτέμβριος 2004) σὲ βιβλίον μὲ τίτλον «μελάνι καὶ θυμίαμα» ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Ἐνδοχώρα».

Διορίστηκε στὴν Ἐποπτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Τοπικοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Ἀλεξανδρουπόλεως (1991), παρέδωσε σειρὲς μαθημάτων σὲ Σεμινάρια Ἐπιμορφώσεως Ἐπιμορφωτῶν τῆς ΝΕΛΕ (1997), ἐξελέγη Ἀντιπρόεδρος τοῦ «Ποσειδωνείου Θράκης» (2001) καὶ ὀρίστηκε τρεῖς φορές Μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Γραμματείας τοῦ «Παγκοσμίου Ἰδρύματος Θρακῶν».

Συμμετεῖχε στὴν Ὄργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ (Ἱ. Μητροπόλεως καὶ Δήμου Ἀλεξανδρουπόλεως) τῶν Ἐκδηλώσεων γιὰ τὸ Ἰωβηλαῖο Ἔτος 2000, γιὰ τὴν 25ετία τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμου Ρούσσα καὶ γιὰ τὴν 100ετία ἀπὸ τῶν Ἐγκαινίων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀλεξανδρουπόλεως.

Ἐπισκέφθηκε μὲ διάφορες εὐκαιρίες τὰ Πατριαρχεῖα Κ/πόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, τὸ Σινᾶ καὶ τὶς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ρουμανίας (τὸ 1991 ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σὲ Σεμινάριον Νεότητος), τῆς Μ. Βρετανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ
ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ
ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ
κ. ΒΑΡΝΑΒΑ**

Ἀρχιμανδρίτης Βαρνάβας, κατὰ κόσμον Μάρκος Τύρης. Εἶναι Μικρασιατικῆς καταγωγῆς. Ἐγεννήθη εἰς Διαβατὰ Θεσσαλονίκης τὸ ἔτος 1958. Τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του ἐπραγματοποίησεν εἰς τὸν τόπον καταγωγῆς του. Ἐν συνεχείᾳ, ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν Λαμίας. Ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ ἀκολούθως τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν σπουδῶν του εἰργάσθη ἐπιτυχῶς ὡς διοικητικὸν στέλεχος εἰς τὴν γνωστὴν Βιομηχανίαν μπισκότων «Παπαδοπούλου».

Ἐκάθη Μοναχὸς καὶ ἐχειροτονήθη διάκονος τὸ ἔτος 1984 ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιον. Τὸ ἴδιον ἔτος ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ ἔλαβε τὸ ὄφικκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου.

Διετέλεσε Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος καὶ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως. Παραλλήλως, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1989 ἔχει τὴν ὑπευθυνότητα τοῦ Γραφείου Θεσσαλονίκης τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς πάσας τὰς θέσεις πὸν ὑπηρέτησεν ἐπέδειξεν ἰδιαιτέρας διοικητικὰς καὶ ποιμαντικὰς ἰκανότητας.

**Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ
κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ Δ' ΕΙΣ
ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

(27/9/2004 - 4/10/2004)

Ἡ ἄφιξις καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα
(Δευτέρα 27 Σεπτεμβρίου 2004)

Πραγματοποιώντας επίσημη επίσκεψη στην Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου ἕως 4 Ὀκτωβρίου 2004 ἔφθασε στὶς 27/9/2004 τὸ μεσημέρι στὴν Ἀθήνα ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος ὁ Δ', συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Τρίπολης κ. Ἠλία, Βηρυτοῦ κ. Ἠλία, τοὺς Ἐπισκόπους Πύργου κ. Ἰωάννη (Κοσμήτορα τῆς Θεολ. Σχολῆς), Σαϊνταίας κ. Λουκά, τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Ἰσαὰκ Μπαρακάτ, τὸν π. Γεώργιο Μασσοῦχ, τὸν κ. Σάλεμ Ἠλία (Πρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου Μπαλαμάντ), τὸν κ. Χαζίμ Ἰωσήφ, τὸν κ. Κ. Λαχάμ Σάμερ καὶ ἄλλους ὑπηρεσιακοὺς παράγοντες.

Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἀφίχθη στὸν Κρατικὸ Ἀερολιμένα Ἀθηνῶν στὶς 12.55 μὲ τὴν πτόση ΜΕ 9251. Τὸν ὑποδέχθησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, Ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, Μέλη τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Πρόεδρος, τὰ Μέλη καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ πρέσβεις τῆς Συρίας καὶ τοῦ Λιβάνου στὴν Ἀθήνα, στελέχη τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καθὼς καὶ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοί, πολιτειακοὶ καὶ διπλωματικοὶ ἐκπρόσωποι καὶ ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐπισκέφθηκε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου Δ' στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Τρίτη 28 Σεπτεμβρίου 2004

Κατὰ τὴν δευτέρη ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεώς του ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας πραγματοποιοῖσε τὶς ἑξῆς ἐπισκέψεις.

Τὸ πρωὶ ἐπεσκέφθη τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Κωνσταντῖνο Καραμανλῆ, τὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο, τὴν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς κ. Ἄννα Ψαρούδα-Μπενάκη, τὸν Ἄρειο Πάγο καὶ τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνο Στεφανόπουλο.

Τὴν μεσημβρία ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐπεσκέφθη τὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου στὸν Καρέα, ὅπου καὶ παρετέθη Γεῦμα ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.

Τὸ ἑσπέρας παρετέθη Δεῖπνον πρὸς τιμὴν του ὑπὸ τῆς Πρέσβευς τῆς Ἀραβικῆς Δημοκρατίας τῆς Συρίας K. SOVAD M. AL. AYUBI. Στὸ Δεῖπνο παρεκάθησε καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μετὰ μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τετάρτη 29 Σεπτεμβρίου 2004

Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος Δ' ἐπεσκέφθη κατὰ σειρὰν τὸ Μουσεῖον Μπενάκη καὶ τὸν Ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν κ. Πέτρον Μολυβιάτην.

Πέμπτη 30 Σεπτεμβρίου 2004

Συνεχίζοντας τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψή του στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος ἐπισκέφθηκε στὶς 30/9 τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Κατὰ τὴν ἄφιξή του στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς προσφώνησε τὸν Πατριάρχη ὁ Αἰδ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Γεώργιος Μεταλληνός, Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἀφοῦ καλοσῶρισε τὸν Πατριάρχη καὶ εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο γιὰ τὴν πρωτοβουλία αὐτῆς τῆς ἐπίσκεψης, ὑπογράμμισε ὅτι οἱ ἐκπαιδευτικὲς σχέσεις μετὰ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπαλαμάντ θὰ συνεχισθοῦν.

Κατὰ τὴν ἀντιφώνισή του ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας εὐχαρίστησε στὴν ἀρχὴ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο γιὰ τὴν παρουσία του. Στὴν ὁμιλία του ἀναφέρθηκε μετὰ τῶν ἄλλων στὸ γεγονός τῆς ἐνσάρκωσης τοῦ Χριστοῦ, ἢ ὅποια, ὅπως εἶπε, «ἔγινε στὴν περιοχὴ μας». Παράλληλα, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἐπισήμανε τὴν ἀνάγκη τῆς συνεργασίας μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σὲ ὅλο τὸν κόσμον λέγοντας χαρακτηριστικὰ ὅτι: «οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες πρέπει νὰ ἔλθουν πιὸ κοντὰ ἢ μία στὴν ἄλλη».

Στὴ συνέχεια, ἔλαβε τὸ λόγο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ, τὴν τιμὴ καὶ τὴν εὐλογία ποὺ ἀποτελεῖ γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἡ παρουσία τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου κ. Ἰγνατίου στὴ χώρα μας. Λαμβάνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν ἔκκλησή του γιὰ τὴν ἀνάγκη συνεργασίας μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε τὴν ἀνάγκη συντονισμοῦ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν, ὅπως εἶπε, ἀπὸ κοινοῦ τὰ σύγχρονα προβλήματα ποὺ πλήττουν τὶς Ἐκκλησίες μας. Ἡ συνεργασία αὐτὴ ἀποτελεῖ ὄρο γιὰ τὴν ἔνωση τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μέσα στὸν ταραγμένο κόσμο. «Ἐχομε τὴν ἐπιθυμία νὰ συμβάλουμε στὴν προώθηση τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων καὶ προσβλέπουμε σὲ μιὰ πιὸ στενὴ συνεργασία μὲ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας» ὑπογράμμισε.

Παράλληλα, ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴν παρουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Μπαλαμάντ μὲ τὴν ἀποστολὴ Ἑλλήνων Καθηγητῶν, λέγοντας χαρακτηριστικὰ ὅτι: «Ἡ παρουσία αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει τὸν χαρακτήρα τῆς ἐπικυριαρχίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπὶ τοῦ ἀραβικοῦ στοιχείου. Οὐδέποτε στὶς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες εὐδοκίμησαν ἰδέες καὶ σκέψεις ἱμπεριαλιστικῆς κυριαρχίας τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ ἀντίθετα οἱ Ἐκκλησίες μας, καὶ ἰδίως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μετέβη ἐκεῖ ποὺ τῆς ζητήθηκε καὶ στὸ πνεῦμα τῆς εἰλικρινοῦς ἀνάγκης προσέφερε τὶς ὑπηρεσίες της μὲ βάση τὴν Ὁρθόδοξη πνευματικὴ παράδοση. Ὅσοι ἔχουν ἄλλες ἀπόψεις καὶ ἐπιδιώξεις θεωρῶ ὅτι εἴτε βρίσκονται σὲ πλάνη εἴτε τελοῦν σὲ διάσταση μὲ τὴν ἀληθινὴν θεολογία καὶ πρέπει νὰ ἀνακληθοῦν στὴν τάξη».

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴν διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας στοὺς φοιτητὲς τοῦ Μπαλαμάντ, τονίζοντας ὅτι: «εἶναι ἀνάγκη γιὰ ὄλους τοὺς σύγχρονους θεολόγους καὶ ὄχι ὡς ἐκπροσώπηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ σὲ μιὰ ξένη χώρα, ἐπειδὴ θεωροῦμε ὅτι ἡ γνώση τῶν Ἑλληνικῶν εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεση γιὰ κάθε θεολόγο, ὥστε νὰ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ μελετήσῃ τὰ ἀρχαῖα κείμενα καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ συνέγραψαν στὴν Ἑλληνικὴ γλώσσα».

Στὴ συνέχεια, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο ἐπισκέφθηκε τὴν Ριζάρειο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, ὅπου καὶ παρατέθηκε πρὸς τιμὴν του γεῦμα.

Τὸ ἑσπέρας ἢ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος Δ' ἔγινε δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Πρέσβευος τῆς Δημοκρατίας τοῦ Λιβάνου Ἐξοχωτάτου κ. WILLIAM HABIB, ὁ ὁποῖος παρέθεσε Δεῖπνο. Παρεκάθησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἄλλοι ἀξιωματοῦχοι.

Παρασκευή 1 Ὀκτωβρίου 2004

Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐπεσεκέφθη τὴν Ἱερά Μονὴ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς στὸν Ὁρωπὸ Ἀττικῆς, ὅπου παρεκάθησε σὲ Γεῦμα παρατεθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος.

Σάββατον 2 Ὀκτωβρίου 2004

Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος Δ' ἐπεσεκέφθη τὴν ἔδρα τῆς Μ.Κ.Ο. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Σύναξιν τῶν Κατηχητῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τὴν Ἱερά Μητρόπολιν Πειραιῶς.

Ἐκεῖ παρεκάθησε σὲ Γεῦμα παρατεθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Καλλινίκου.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης χοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸ στὴν Ἱερά Μονὴ Παντοκράτορος στὴν «Νταοῦ» Πεντέλη, ὅπου καὶ παρετέθη Δεῖπνον πρὸς τιμὴν του.

Κυριακὴ 3 Ὀκτωβρίου 2004

Μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ κατάνυξη ἐορτάσθηκε τὴν Κυριακὴ 3/10 πρωὶ ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, πολιοῦχου Ἀθηνῶν, στὸν φερώνυμο ναὸ του. Τῆς πατριαρχικῆς, ἀρχιεπισκοπικῆς καὶ ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας προέστησαν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Στὸ Συλλεῖτουργο ἔλαβαν ἐπίσης μέρος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Σάμου κ. Εὐσέβιος, Σύρου κ. Δωρόθεος, Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, Κερκύρας κ. Νεκτάριος, ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Μητροπολίτης Ἀξώμης κ. Πέτρος, ὁ Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. κ. Θε-

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος ὁ Δ' συνομιλεῖ μετὰ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο στὴν ἔδρα τῆς Μ.Κ.Ο. «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος ὁ Δ΄ καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴν τέλεση τῆς πατριαρχικῆς, ἀρχιεπισκοπικῆς καὶ ἀρχιερατικῆς θείας Λειτουργίας στὸν ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

ὀκτιστος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματέας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος. Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Ὑφυπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γ. Καλὸς, οἱ Πρέσβεις τῆς Συρίας καὶ τοῦ Λιβάνου, Καθηγητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἐκπρόσωποι τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Κατὰ τὴ διάρκειά τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος προσφωνώντας τὸν Πατριάρχη Ἀντιοχείας εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου

«Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Πατριάρχα, τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Ἰγνάτιε, τὴν

Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Δοξάζομεν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τὴν δύναμιν καὶ Πνεύματος Ἁγίου ὑμνοῦμεν τὴν ἐξουσίαν, διότι ἀνέτειλε σήμερον ἑορτὴ θεοφιλῆς καὶ σεβάσμιος, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας, ὡς μούσα θεοτερπῆς καὶ φιλόχριστος ῥυθμίζει οὐράνιον συναυλίαν εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ Πολιούχου ἡμῶν Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, Ἐπισκόπου τοῦ κλεινοῦ ἄστεως τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης παιδευτηρίου, καὶ διαδόχου τοῦ θεοῦ Κήρυκος τῶν Ἐθνῶν καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Πανευφήμου Ἀποστόλου Παύλου.

Εὐφραينوῦμεθα, ἐπίσης, καὶ πανηγυρίζομεν ἱεροπρεπῶς ἐπὶ τῇ εὐλογητῇ ἐνταῦθα παρουσίᾳ καὶ σεπτῇ Ἱερουργίᾳ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Μακαριότητος, τοῦ ἑκατοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ Προκαθημένου τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας. Αὕτη, ἡ περιώνυμος Μητρόπολις τῆς Ἀνατολῆς ὑπῆρξεν ἀπὸ τὰς πρώτας μεγάλας πόλεις, αἱ ὁποῖαι ἐγνώρισαν τὴν Χριστιανικὴν Πίστιν.

Ἐκεῖ, ἡ νεότευκτος Ἐκκλησία ἤνοιξε τὰς πύλας αὐτῆς εἰς τοὺς ἐθνικούς καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ ὠνομάσθησαν Χριστιανοὶ (Πράξ. 11, 19-26), ἐκεῖ ἔμειναν δι' ὀλίγον καὶ οἱ Ἀπόστολοι Πέτρος, Παῦλος, καθὼς καὶ ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας (Πρὸς Γαλ. 2, 11 καὶ Πράξ. 11, 26).

Πρὶν νὰ ἐκπνεύσῃ ἡ τετάρτη δεκαετία τοῦ πρώτου χριστιανικοῦ αἰῶνος, οἱ πρῶτοι πιστοὶ «διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διήλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις». Ὁρισμένοι ὁμως «ἐξ αὐτῶν, ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι», οἱ ὅποιοι εἶχαν συνειδητοποιήσει τὴν καθολικὴν σημασίαν τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, «ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάουν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν» (Πράξ. 11, 19-20).

Ἔτσι ἡ Ἀντιόχεια εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας μὲ τὸ πρωτεῖον τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς πίστεως ὑπερεθνικῆς καὶ καθολικῆς σπουδαιότητος.

Εἰς αὐτὸ τὸ θρησκευτικὸν ἔδαφος ἐβλάστησε, περὶ τὰ μέσα τοῦ 1ου αἰῶνος, ἡ νέα πραγματικότης τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ μέσα εἰς αὐτὸ τὸ πλέγμα τοῦ θρησκευτικοῦ πλουραλισμοῦ, ὁ ἀντιοχειακὸς Χριστιανισμὸς ἔθεσε τὰς βάσεις διὰ τὴν ἔντονον παρουσίαν του εἰς τοὺς ἐπομένους αἰῶνας.

Ὁ Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως τὸν θεμέλιον λίθον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὠκοδομήθη ἡ ἱστορία τῆς ἀντιοχειακῆς θεολογίας καὶ καθιερώθη εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν ὡς ἡ φυσιογνωμία ἡ ὁποία ἔθεσε τὰ θεμέλια τῆς θεολογίας.

Κατὰ τοὺς πρώτους τρεῖς αἰῶνας, τὸ γόητρον τῆς Ἀντιόχειας συνεχῶς ηὔξανετο. Ἀνεδείχθη εἰς πρωτεύουσαν τῆς χριστιανοσύνης εἰς τὴν Ἀνατολὴν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν διασκορπισμὸν τῶν Χριστιανῶν τῆς Παλαιστίνης.

Τὰ θεολογικὰ γράμματα εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἀπολογητικὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ ἐρμηνευτικὴ τῶν Ἁγίων Γραφῶν προήχθησαν καὶ ἀπὸ μίαν ἄλλην προσωπικότητα τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, τὸν ἕκτον Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας Θεόφιλον, καὶ ἀπολογητὴν τοῦ 2ου αἰῶνος. Ὁ ἴδιος, καίτοι προήρχετο ἐξ ἐθνικῶν, κατενόησε καὶ ἀντιμετώπισε τὴν θύραθεν γνώσιν ὡς Ἰουδαῖος.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς θεολογίας ἡ συμβολὴ τοῦ Θεο-

φίλου εἶναι ἀξιοσημείωτος καὶ εἰς ὠρισμένα σημεῖα πρωτοποριακὴ. Ὁ Θεόφιλος εἶναι ὁ πρῶτος θεολόγος, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποίησε τὸν ὄρον «Τριάς».

Ἡ ἀντιοχειακὴ ἐρμηνευτικὴ θεολογία ἄλλοτε μὲν συνεπλήρωνε τὴν θεολογικὴν ἐρμηνευτικὴν παράδοσιν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἄλλοτε πάλιν εὐρίσκετο εἰς ἀντίθεσιν μὲ αὐτήν. Ἡ τάσις τῆς ἀντιοχειακῆς ἐρμηνευτικῆς θεολογίας ἦτο ἀριστοτελικὴ καὶ ἱστορικὴ, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν ἀλεξανδρινήν, τὴν ὁποίαν διέκρινε πλατωνισμὸς καὶ μυστικὴ διάθεσις.

Ὡς περίοδος ἀκμῆς τῆς ἀντιοχειακῆς, ἐρμηνευτικῆς παραδόσεως θεωρεῖται ἡ μετὰ τῶν ἐτῶν 370 καὶ 430. Ἀρχίζει κατὰ κύριον λόγον μὲ τὸν Διόδωρον Ταρσοῦ. Ὁ Διόδωρος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἔλαβε ἀθηναϊκὴν παιδείαν. Ἀπεδείχθη ἱκανὸς πολέμιος τοῦ Ἀρειανισμοῦ καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, ἐνῶ ἀντετάχθη καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀπολλιναρίου Λαοδικείας. Προήχθη εἰς Ἐπίσκοπον Ταρσοῦ τὸ ἔτος 381.

Εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀκμῆς τῆς Ἀντιοχειακῆς Σχολῆς, ἔζησε καὶ ἐδημιούργησε μία προσωπικότης ἐκ τῶν μεγαλύτερων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἡ συνέπεια εἰς τὴν μοναχικὴν του κλίσιν, τὸ ἀσκητικὸν του φρόνημα, ἡ ρητορικὴ του δεινότης (δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὠνομάσθη καὶ Χρυσόστομος), ἡ ἐν γένει παιδεία του, ἡ παρησία του εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου καὶ τὸ ποιμαντικὸν του πάθος, τὸν ἐπέβαλαν εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς μίαν ἐκ τῶν ἐξεχουσῶν φυσιογνωμιῶν ὄλων τῶν ἐποχῶν. Αἱ ὀμιλίαι του συνδυάζουν κατὰ τρόπον ἀγαστὸν τὴν ἐρμηνευτικὴν συνέπειαν καὶ ἀκριβείαν μὲ τὴν πνευματικὴν διάστασιν καὶ τὰς πρακτικὰς ἐπιπτώσεις, τὰς ὁποίας δύναται ἓνα ἱερὸν κείμενον νὰ ἐπιφέρει εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν τοῦ πιστοῦ.

Ἡ συμβολὴ τῆς Ἀντιοχείας δὲν ἐξαντλεῖται εἰς τὴν ἐρμηνευτικὴν τῆς πρότασιν διὰ τὴν κατανόησιν τῆς Γραφῆς. Ἐξίσου σοβαρὰ, καθοριστικὴ καὶ πρωτοποριακὴ εἶναι καὶ ἡ ἀντιοχειακὴ ἐκκλησιαστικὴ ἱστοριογραφία ἡ ὁποία κινεῖται εἰς ἓνα φιλοσοφικὸν-θεολογικὸν πλαίσιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγαλουχήθησαν καὶ ἠνδρώθησαν οἱ ἱστορικοὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κέντρου τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας, ἡ ὁποία διὰ λόγους ἱστορικῶν συγκυριῶν ἠναγκάσθη νὰ μεταφέρει τὴν ἕδραν Αὐτῆς εἰς τὴν Δαμασκόν, διετήρησεν καὶ

μετὰ ταῦτα τὸν καθιερωμένον καὶ καταχωρωμένον ἱστορικῶς τίτλον Αὐτῆς καὶ προσεπάθησε, διὰ δοκιμασιῶν νὰ συνεχίσῃ τὴν πνευματικὴν Αὐτῆς πορείαν.

Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας μετὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ἐστράφη εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀναδιοργάνωσιν Αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν καλυτέρων σχέσεων μὲ τὰς ἄλλας Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας. Παραλλήλως, εἰς τὰ πλαίσια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων, ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν οὐσιαστικὴν συμμετοχὴν καὶ προσφορὰν Αὐτοῦ εἰς τὸ διεκκλησιαστικὸν ἔργον.

Ἡ ἐσωτερικὴ ἀναδιοργάνωσις ἐκτείνεται εἰς τρία ἐπίπεδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀνανέωσιν τοῦ καθ' αὐτὸ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. ἡ λειτουργία τοῦ συνοδικοῦ συστήματος, ἡ ὀργάνωσις τῶν Μητροπόλεων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων ἀναγκῶν, ἡ ἐκλογή ἀξίων Ἱεραρχῶν, ἡ μέριμνα διὰ τὴν σωστὴν λειτουργίαν τῆς Ἐνορίας ὥστε νὰ καλύπτῃ ὄχι μόνον τὰς λατρευτικὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς ποιμαντικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας τῶν πιστῶν, ἀποτελοῦν ὠρισμένα μόνον ἐκ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἔλαβε τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας τὰς τελευταίας δεκαετίαις.

Τὸ δεύτερον ἐπίπεδον τῆς ἀνανέωσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας ἀφορᾷ εἰς τὴν Παιδείαν. Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας ἔδωκεν ἰδιαιτέραν ἔμφασιν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Λειτουργοῦν σήμερον Ὁρθόδοξα Σχολεῖα, ὄχι μόνον εἰς τὸ κέντρον, ἀλλὰ σχεδὸν εἰς ἐκάστην Μητροπόλιν. Παραλλήλως, εἰς πολλὰς Μητροπόλεις ἔχουν ἰδρυθῆ Ἐκκλησιαστικὰ σεμινάρια διὰ τὴν προετοιμασίαν Ἱερέων καὶ Κατηχητῶν. Ἀποκορύφωσις τοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν Παιδείαν εἶναι ἀσφαλῶς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ *Balamand*, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πατριαρχείου.

Ἡ προσπάθεια δι' ἀνανέωσιν ἡ ὁποία καταβάλλεται τὰ τελευταῖα χρόνια, ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην καθοδήγησίν Σας, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καρποὺς καὶ εἰς τὸ καθαρῶς πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀναγέννησις εἰδικώτερον τοῦ μοναχισμοῦ ἀποτελεῖ τὸ τρίτον δείγμα τῆς ἐσωτερικῆς ἀνανέωσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας. Ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ βίου εἶναι πραγματικότης, ἡ ὁποία σφραγίζει καὶ πλουτίζει τὴν ὅλην Ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν. Ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας ἀξιόλογα κοινόβια, τὰ ὁποῖα εἶναι καταφύγια λατρείας καὶ ἐσωτερικοῦ βίου.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας κατὰ τὰς τελευταίας

δεκαετίαις, παρὰ τὰ ποικίλα πολιτικά, πολιτισμικά καὶ κοινωνικά προβλήματα τὰ ὁποῖα προσδιορίζουν τὴν γεωγραφικὴν περιοχὴν τῆς δικαιοδοσίας Αὐτῆς, δὲν παρέμεινε εἰς τὸ περιθώριον τοῦ οἰκουμενικοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡτύχησε νὰ ἔχει ὡς Πατριάρχην Αὐτῆς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ἡ ὁποία διὰ τῆς εὐρείας μορφώσεως, τῆς ὑπευθύνου καὶ σθεναρᾶς οἰακοστροφίας καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ πλούτου τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τὴν ἀνύψωσε εἰς περιοπτον θέσιν. Ἀνέπτυξε ἰδιαιτέρας σχέσεις μὲ ὅλας τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, εἰς τὰ πλαίσια μάλιστα τῶν πανορθοδόξων διασκέψεων συνέδραμειν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν προώθησιν τῶν διορθοδόξων σχέσεων, εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων καὶ εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς κανονικῆς ἐνότητος ὅλων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν.

Ἡ συμμετοχὴ, ἐξ ἄλλου, τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας εἰς τὴν οἰκουμενικὴν προσπάθειαν καὶ εἰς τοὺς θεολογικοὺς διαλόγους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μὲ τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον δὲν ὑπῆρξεν ἀπλῶς ἀναγκαστικὴ συνέπεια τῶν ἀποφάσεων αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν πανορθοδόξως διὰ δυναμικὴν μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν σύγχρονον Χριστιανικὸν κόσμον. Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, τόσον εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς, ὅσον καὶ τῶν διεκκλησιαστικῶν διαλόγων, ἐτόνισε τὴν παρουσίαν Αὐτοῦ μὲ ἐκλεκτὰ πρόσωπα καὶ σταθερῶς κατέθεσε τὴν μαρτυρίαν καὶ τὴν συμβολὴν Αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκουμενικὴν προσπάθειαν. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς μαρτυρίας, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ ἓνα περιβάλλον μὲ τεραστίαν ἱστορικὴν σημασίαν ἀλλὰ καὶ μὲ ἰδιάζουσαν κοινωνικο-πολιτισμικὴν φυσιογνωμίαν, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας εἰσῆλθε καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν τρίτην χριστιανικὴν χιλιετίαν.

Αἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας εἶναι εἰς σημεῖον πολὺ ἱκανοποιητικόν. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἠθέλησε πάντοτε, ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας κινουμένη, νὰ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς πᾶν αἴτημα τῆς Ἀντιοχειανῆς Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ ἐκεῖνη ἄλλωστε ἐστάθη πάντοτε εἰς τὸ πλευρόν μας εἰς καιροὺς χαλεποῦς. Ἀλλὰ ἡ ἀμοιβαία αὕτη ὑποστήριξις οὐδέποτε ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἀδελφικῆς συμπράξεως καὶ συνεργασίας ἐν πνεύματι σεβασμοῦ πρὸς τὴν παρά-

δοσιν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐκάστου λαοῦ ἐν πνεύματι ἐνότητος, πνευματικότητος, ἰσότητος καὶ εἰλικρινοῦς ἀμοιβαίου ἐνδιαφέροντος. Μόνον οὕτως ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὰς σχέσεις ἡμῶν καὶ δίδει καρποφορίαν εἰς τὰς ἐνεργείας ἡμῶν.

Μακαριώτατε καὶ περισπούδαστε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ἐν ὀνόματι τῆς ἀταλαντεύτου ἀγάπης μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἑλλάδος, ἥτις οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, ἀσπαζόμεθα Ὑμᾶς ἀδελφικῶς καὶ πάντας τοὺς περὶ Ὑμᾶς Ἁγίους Ἀρχιερεῖς εὐχόμενοι ἐκτενῶς πρὸς τὸν Κύριον διὰ τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τοῦ κατὰ Ἀντιόχειαν λαοῦ.

Ὡς ἐλάχιστον δὲ δεῖγμα τῆς μεγάλης ταύτης ἀγάπης καὶ τιμῆς πρὸς Ὑμᾶς δεχθῆτε παρακαλῶ τὸ μικρὸν καὶ συμβολικὸν τοῦτο δῶρον ὡς ἀγαθὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐνταῦθα Ἐπισήμου Ὑμῶν ἐπισκέψεως μετὰ τῆς Τιμίας Συνοδείας Ὑμῶν.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος κατὰ τὴν ἀντιφώνησή του ἐπεσήμανε ὅτι τὰ λόγια τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας τὸν ἐνδυναμώνουν, ἀλλὰ καὶ τονίζουν τὴν μεταξὺ τους ἀγάπη καὶ ἐνότητα, γι' αὐτὸ καὶ τὸν εὐχαρίστησε γιὰ ὅσα εἶπε. Ἐπίσης, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος τόνισε ὅτι: «Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος εἶναι ἀγαπητὸς μας φίλος καὶ ἀπὸ τὴν προσφώνησή του συνειδητοποιήσαμε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἓνα προϊόν ἐφεύρεσης, δὲν πρόκειται γιὰ σύλλογο, κοινότητα ἢ ὄμιλο, ἀλλὰ γιὰ ζῶσα Ἐκκλησία». Στὴν συνέχεια, ἀναφερόμενος στὴν ἐπίσκεψή του στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ στὴν συνάντησή του μετὰ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, ἀνέφερε ὅτι «τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσει ὅτι ὁ Μακαριώτατος ἀπευθύνεται στὸν λαό, ὁ ὁποῖος τὸν ἀκολουθεῖ». Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος κατέληξε λέγοντας ὅτι «ἔχουμε ὑποχρέωση νὰ διδαχθοῦμε ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο πῶς νὰ ἀγαπήσουμε τὸ λαό, γιὰ νὰ μᾶς ἀγαπήσει καὶ αὐτός».

Μετὰ τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, μαζὶ μετὰ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιο, μετέβησαν στὴν Ἱ. Μονὴ Πεντέλης, ὅπου παρατέθη γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ ἐπισήμου προσκεκλημένου.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος ποὺ παρατέθηκε στὴν Ἱ. Μονὴ Πεντέλης ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀθηνῶν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Πατριάρχη Ἀντιοχείας, μεταξὺ ἄλλων εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε καὶ πολυσέβαστε ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ Πατριάρχα Ἀντιοχείας κύριε Ἰγνάτιε, Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἅγιοι ἀδελφοί, Σεβαστοὶ πατέρες, ἀγαπητοὶ συνδαιτημόνες.

Σήμερον ἠσθάνθημεν μεγίστην χαρὰν καὶ ψυχικὴν ἀγαλλίασιν, καθότι διὰ τῆς Σεπτῆς Ὑμῶν παρουσίας, ἐλαμπρύνετε τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς Εὐχαριστιακῆς Τραπέζης τοῦ πανηγυρισάντος ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ κατανύξει τῶν πιστῶν Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πολιοῦχου τῶν Ἀθηνῶν ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου καὶ ἠξιώθημεν ἵνα συλλειτουργήσωμεν καὶ τελέσωμεν τὴν Θεῖαν Μυσταγωγίαν κατὰ τὴν ἀπαράμιλλον διατύπωσιν τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας Ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, δηλώσαντες τοιοῦτοτρόπως, ὅτι αἱ δύο Ἀποστολικαὶ ἡμῶν Ἐκκλησίαι πορεύονται τὴν κοινὴν ὁδὸν τῆς Ἀποστολικῆς ἐνότητος, ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Τῆς Τραπέζης ἐκείνης συνέχεια ἀλλὰ δι' ὕλικῶν ἐδεσμάτων, θεωροῦμεν καὶ ταύτην τὴν Τράπεζαν ἣν παραθέτομεν ἐν τῇ Σεβασμίᾳ καὶ Ἱστορικῇ, Ἱερῶ ταύτῃ Μονῇ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, πρὸς τιμὴν τῆς λίαν ἀγαπητῆς ἡμῖν Μακαριότητος καὶ τῆς Τιμίας Αὐτῆς Συνοδείας.

Ἡ ἐνταῦθα παρουσία τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος μεταδίδει ἡμῖν τὸ ἀρχαῖον ἄρωμα τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν πολιτισμοῦ τῶν «Συριαδῶν Ἀθηνῶν» ἔνθα τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας Ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἐδόθη εἰς πάντας τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας καὶ ὁμολογοῦντας Αὐτὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα τὸ ἱερώτατον ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ.

Ἀτενίζοντες τὸ τίμιον καὶ ἱερὸν πρόσωπον Ὑμῶν βλέπομεν διὰ τῶν νοερῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς τὸν μέγιστον Ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ, τὸν εὐαγγελιστὴν καὶ κήρυκα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας τὸν Θεῖον Παῦλον, ὅστις τυγχάνει ἰδρυτῆς καὶ τῆς ἡμετέρας Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὸν Κορυφαῖον ἐν Ἀποστόλοις Πέτρον, ὅστις ἐν μόχθοις καὶ κόποις ἐθεμελίωσεν τὴν Ἀγιοπάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας, ἥς καὶ δικαίως θεωρεῖται ἰδρυτῆς, ἀλλὰ καὶ πρῶτος Αὐτῆς Ἐπίσκοπος.

Καὶ τοῦτο λέγομεν ἀγιώτατε καὶ Μακαριώτατε ἐν

Χριστῷ Ἀδελφέ διότι πάντες ἡμεῖς γνωρίζομεν τὴν βαθυτάτην πίστιν καὶ τὸν ἀκάματον ὑμῶν ζῆλον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Ὡς ἄοκνος ἐργάτης καὶ ἀκούραστος σκαπανεὺς ἠγωνίσθητε καὶ συνεχίζετε ἵνα ἀγωνίζησθε διὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἀλλὰ καὶ ὡς Πατριάρχης καὶ Προκαθήμενος τοῦ Παλαιφάτου καὶ Ἀποστολικοῦ Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας, ὡς ἠξιώθημεν ἰδίως ὀμμασιν ἵνα διαπιστώσωμεν κατὰ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν πρὸ ἐτῶν Εἰρηνικὴν ἡμῶν Ἐπίσκεψιν πλησίον Ὑμῶν, ἐδώσατε νέαν πνοὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἔστελεχώσατε Αὐτὴν δι' ἱκανῶν καὶ πεπαιδευμένων προσώπων. Προωθήσατε τὰ θεολογικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ ἀνεδείξατε τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Μπελεμέντ εἰς λαμπρὸν παιδευτήριον τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἡ συμβολὴ Ὑμῶν εἰς κρισίμους στιγμὰς διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ διακριτικὴ καὶ σοφὴ στάσις Ὑμῶν εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν καὶ Θρησκειῶν καὶ κυρίως μετὰ τῶν Μωαμεθανῶν ἐν Συρίᾳ καὶ Λιβάνῳ, ἀποδεικνύει, ὅτι εἶσθε ἄξιος τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε καὶ ἄξιος συνεχιστῆς τῆς λαμπρᾶς καὶ ἐνδόξου ἱστορίας τοῦ Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας.

Μακαριώτατε ἅγιε ἀδελφέ!

Τὴν ὥραν ταύτην ἐπιθυμοῦμεν διὰ μίαν εἰσέτι φοράν, ἵνα διακηρύξωμεν καὶ διαβεβαιώσωμεν Ὑμᾶς, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἐξ Ἑλλάδος ἀδελφοὶ Ὑμῶν εἰλικρινῶς ἀγαπῶμεν ὑμᾶς τοὺς ὁμοδόξους ἀδελφούς ἡμῶν τῆς Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ θεωροῦμεν, ὅτι ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ ἀλλήλων τυγχάνει μία, ὡς τοῦτο προτρέπει

εἰς τὰς Πράξεις ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς (Πράξ. 4, 32).

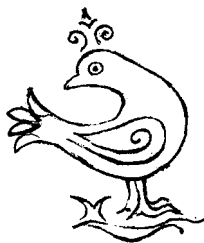
Εἰς τὸ ἱερόν καὶ πολνεύθυνον ἔργον Ὑμῶν τασσόμεθα ἀλληλέγγυοι καὶ ὡς ὁμόψυχοι καὶ ὁμόφωνες καὶ ὁμόζηλοι Ἀδελφοὶ θὰ συνεχίσωμεν ἵνα συμπαριστάμεθα Ὑμῖν, πεποιθότες, ὅτι ἀντιδιδόντες ἀλλήλοις στηριγμὸν ἀγάπης θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐπιτυχῶς πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐπιβουλήν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἐσωτερικὴν ἀδυναμίαν, ἥτις ἤθελε διασαλεύσει τὴν ἐν Χριστῷ ἐνότητα καὶ ἐν ἀλλήλοις ἀγάπην.

Διὰ τοῦτο ἐπιτρέπατέ μοι ἐξ ὀνόματος τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, τοῦ εὐλαβοῦς Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν συνδαιτυμόνων ἡμῶν, ἵνα ἐγείρω τὸ κύπελλον καὶ ἐκφράσω διάπυρον εὐχὴν ὑπὲρ ὑγείας τῆς Ὑμετέρας ἀδελφῆς καὶ φίλης, Σεβασμίας Μακαριότητος καὶ τῆς τιμίας Αὐτῆς Συνοδείας, εἰς οἰκοδομὴν πιστῶν προκειμένου ἵνα τηρῶμεν “τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης” (Ἐφεσίους δ, 3)».

Τὸ ἐσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐπεσκέφθη τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀντιοχείας Κύριον Ἰγνάτιον στὸ κατάλυμα Αὐτοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρέθεσε Δείπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας στὸ Ξενοδοχεῖο «Μεγάλῃ Βρεταννία».

Δευτέρα 4 Ὀκτωβρίου 2004

Στις 11.00 π.μ. ἀνεχώρησε ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Κύριος Ἰγνάτιος Δ' ἀπὸ τὸν Ἀερολιμένα ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ μετὰ τὴν πτήσιν ΜΕ 9252 τῶν Λιβανικῶν Ἀερογραμμῶν.

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ
ΑΠΟ 30-4-2004
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ
ΠΡΑΞΕΩΣ**

(Απάντηση στην υπ' αριθμ.
1291/3-5-2004 παράκληση-
έντολή της 'Ι. Συνόδου
της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος)

1) Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν τιμὴ νὰ μὲ προσκαλέσετε νὰ «μελετήσω» τὴν ἀπὸ 30ῆς 'Απριλίου ἐ.ἔ. Πρᾶξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «ἀπὸ πλευρᾶς ἱστορικῆς, κανονικῆς καὶ νομικῆς καὶ νὰ ὑποβάλω τῇ 'Ιερᾷ Συνόδῳ τὰς ἡμετέρας ἀπόψεις».

2) Ἐπειδὴ καθυστέρησα λίγο λόγῳ ποικίλων ἄλλων ὑποχρεώσεων καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆλθε ἡ ποθητὴ ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς 'Εκκλησίας συμφωνία καὶ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν δύο 'Εκκλησιῶν, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν, σκέφθηκα πρὸς τὸ παρὸν νὰ μὴν ὑποβάλω τίς ζητηθεῖσες ἀπόψεις μου.

3) Ὅταν ὁμως διάβασα τὴν ἀπόφαση - Πράξη ('Αριθμ. Πρωτ. 474/4-6-2004) τῆς τὸ δεύτερον συνελθοῦσης διευρυμένης Συνόδου στὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως, ἀποφάσισα νὰ καταγράψω καὶ νὰ ὑποβάλω τίς σχετικὲς ἀπόψεις μου, γιὰ νὰ διευκρινισθοῦν, κατὰ τὸ δυνατόν, ἴσως καὶ νὰ δικαιολογηθοῦν, ὠριμένες ἐκφράσεις της.

4) Συγκεκριμένως, στὴν ἐν λόγω Πράξιν γράφεται καὶ ὁμολογεῖται, ὅτι ἡ σχετικὴ ἀπόφαση (τῆς 4-6-2004) τῆς Συνόδου ἐλήφθη, ἀφοῦ ἐργάσθηκε «καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι συσχεφθεῖσα κατὰ τὰ κανονικῶς κρατοῦντα, ἀπεφάσισε...» (Δελτ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθμ. 636/30-6-2004, σελ. 4).

5) Ἀντιθέτως, ἡ ἴδια αὐτὴ Σύνοδος γιὰ τὴν προηγηθεῖσα αὐτῆς συνεδρία τῆς 30-4-2004 (βλ. Ἄριθμ. Πρωτ. 384) δηλώνει, ὅτι «ἡ τὸ πρῶτον ὑπὸ ἀγαθοποιοῦ κινήθεῖσα πνεύματος καὶ αὐστηρὰ μέτρα λαβοῦσα πρὸς διασφάλισιν τῆς εἰρήνης καὶ εὐταξίας...» (Δελτ. «Ἐπίσκεψις», ὅπ. παρ., σελ. 4).

6) Λεπτομερέστερα: Ἐντύπωση καὶ ἀπορία προξενεῖ τὸ γεγονός ὅτι δὲν διακηρύσσεται στὴν ἀπόφαση τῆς 4-6-2004 ὅτι καὶ «ἡ τὸ πρῶτον» (30-4-2004) συγκληθεῖσα αὐτὴ Σύνοδος συνεσκέφθη «ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι», ἀλλὰ λέει κάπως ἀπροσδιορίστως ὅτι κινήθηκε «ὑπὸ ἀγαθοποιοῦ πνεύματος».

7) Προξενεῖ δὲ ἐντύπωση καὶ ἀποκλείει τὸ ἐνδεχόμενον νὰ ἔγινε αὐτὴ ἡ παράλειψη τυχαίως, γιὰ τὸ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στὴν Εἰσήγησή του πρὸς τὴ συνελθοῦσα τὴν 30-4-2004 Σύνοδο κατέληξε ὡς γνήσιος ἐκφραστής τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς ἑξῆς: «Ταῦτα θέτοντες ὑπ' ὄψιν τῆς ἡμετέρας ἱερᾶς ὁμηγύρεως ἐπικαλούμεθα τὸν φωτισμὸν τοῦ Παρακλήτου, ὥστε αἱ τελικαὶ ἀποφάσεις ἡμῶν νὰ ᾧσι σύμφωνοι πρὸς τὸ θεῖον θέλημα καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς 'Εκκλησίας» (Πρβλ. τὸ argumentum a contrario).

8) Ἐπὶ πλέον, ἐνῶ γιὰ τὴν δευτέρην Πράξιν τῆς ἡ Πατριαρχικῆς Συνόδου (τῆς 4-6-2004) ὁμολογεῖ καὶ τονίζει ὅτι συνεσκέφθη «κατὰ τὰ κανονικῶς κρατοῦντα», ἀντιθέτως γιὰ τὴν πρώτη ἀπόφαση-Πράξιν τῆς (τῆς 30-4-2004) δὲν ἀναφέρει οὔτε τονίζει αὐτό, ἀλλὰ ἀορίστως λέει ὅτι ἔλαβε «αὐστηρὰ μέτρα πρὸς διασφάλισιν τῆς εἰρήνης καὶ εὐταξίας...».

9) Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, νομίζουμε ὅτι τώρα πράγματι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναζητήσουμε καὶ νὰ ἐντοπίσουμε, κατὰ τὸ δυνατόν καὶ κατὰ τὴν ἀποψή μας, τοὺς λόγους αὐτῆς τῆς διαφορᾶς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ γιὰ νὰ δικαιολογήσουμε εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους τὴν διστακτικὴν τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου τῆς 4-6-2004 νὰ χρησιμοποίησι γιὰ τὴν προηγηθεῖσα συνεδρία τῆς 30-4-2004, ὅ,τι χρησιμοποίησε γιὰ τὸν ἑαυτὸ της.

10) Πρὸς τούτοις καὶ ἐξ ἀρχῆς ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ γενικῶς νὰ παρατηρήσω ὅτι στὸ κείμενον τῆς ἐν λόγω Πρώτης Πράξεως (τῆς 30-4-2004) (βλ. Δελτ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθμ. 635/31-5-2004, σελ. 3 ἐξ.) ὑπάρχουν ὠριμένες ἀσάφειες, πρᾶγμα ποῦ

κατέστησε, ὅπως ὑποθέτουμε, ἀπαραίτητη καὶ τὴν ἀπὸ 3ης Μαΐου 2004 (Ἀριθμ. Πρωτ. 1291) ἐντολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ πρὸς τὴν ταπεινότητά μας νὰ ὑποβάλουμε τὶς σχετικὲς ἀπόψεις μας.

11) Περισσότερο συγκεκριμένως ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς: Ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ σκεπτικοῦ τῆς Πράξεως αὐτῆς κάνει λόγο γιὰ «*εἰσπήδησιν εἰς τὸ κανονικὸν ἔδαφος ἑτέρας Ἐκκλησίας*», πράγμα τὸ ὁποῖο «*ἀντιμετωπίζεται μετ' αὐστηρότητας ἀπὸ τοὺς κανόνας 35ον Ἱ. Ἀποστόλων, 2ον Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἄλλους*», ὅταν πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ κάποιον ἢ κάποιους ἐπισκόπους.

12) Εὐνόητο εἶναι ὅτι στὴν περίπτωση αὐτὴ ἔπρεπε νὰ περιγραφεῖ σαφῶς καὶ νὰ ἀξιολογηθεῖ ἐπιμελῶς ἢ εἰσπήδηση αὐτῆ, καθὼς καὶ νὰ ὀνοματισθοῦν ρητῶς οἱ ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι προέβησαν στὴν ἐν λόγω εἰσπήδηση, καθὼς καὶ ὁ βαθμὸς ἢ ἡ ἔκταση τῆς συμμετοχῆς τους σ' αὐτὴν τὴν πράξη.

13) Στὴν τρίτη παράγραφο λέγεται ὅτι ὁ Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος τοῦ 1850 ὥρισε «*ὡς ὑπερτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν... Σύνοδον Διαρκῆ, μνημονευομένην ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀρχιερέων, τοῦ Προέδρου αὐτῆς, Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, μὴ ἔχοντος τὰς προνομίας προκαθημένου καὶ πρώτου, ἀλλὰ προέδρου τοπικῆς Συνόδου*». Τίθεται τὸ ἐρώτημα: Γιατί ἀναφέρεται αὐτό;

14) Στὸ σημεῖο αὐτὸ τίθεται ἀκόμη πρὸς διασάφηση καὶ τὸ ἑξῆς ζήτημα: Ποιὲς εἶναι οἱ κανονικὲς προνομίες ἑνὸς προκαθημένου καὶ πρώτου μιᾶς τοπικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ σὲ τί διαφέρουν αὐτὲς ἀπὸ τὶς προνομίες τοῦ ἐπισκόπου τῆς Μητροπόλεως, τῆς πρωτεύουσας, μιᾶς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τοῦ προέδρου τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς. Γιατί οἱ κανόνες λδ' Ἀποστολικὸς καὶ θ' Ἀντιοχείας δὲν προβαίνουν σ' αὐτὴ τὴ διάκριση.

15) Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν δεχθοῦμε ὅτι ὁ (ἀπλὸς) Πρόεδρος τῆς Συνόδου μιᾶς τοπικῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι οὔτε πρῶτος οὔτε προκαθήμενος, ἀλλὰ εἶναι ὑπὸ (κάτω ἀπὸ) τὴν Σύνοδο, τότε τίθεται τὸ ἐρώτημα, τὴν εὐθύνη γιὰ κάθε ἀντικανονικὴ ἐνέργειά της τὴν φέρει αὐτὸς ἀποκλειστικῶς ἢ ἢ ἐν λόγω Σύνοδος ἀπὸ κοινού; Ἀφοῦ δὲν ἔχει προνομίες προκαθημένου καὶ πρώτου, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἔχει ἀντίστοιχες εὐθύνες;

16) Πρὸς τὰ ἀνωτέρω συνάδει —καὶ τὴ σχετικὴ διασάφηση ἀπαιτεῖ— καὶ ἡ ἑξῆς πρόταση τῆς ἴδιας παρα-

γράφου, ἡ ὁποία ἀποδίδει τὴν πλήρη ἐξουσία στὴν Ἱ. Σύνοδο. Συγκεκριμένως γράφεται: «*Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς νέας Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἔλαβε πλήρη ἐξουσίαν ρυθμίσεως τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν, διὰ συνοδικῶν Πράξεων μὴ ἀντιβαίνουσῶν τὸ παράπαν τοῖς Ἱεροῖς Κανόσι...*».

17) Στὴν ἴδια (τρίτη) παράγραφο, ὅπως εἶδαμε, λέγεται ὅτι ὁ Τόμος τοῦ 1850 ὥρισε «*ὡς ὑπερτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν οὐχὶ προκαθήμενόν τινα, ἀλλὰ Σύνοδον Διαρκῆ... πρώτου παραμένοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, πρὸς ὃν ὀφείλει νὰ ἀναφέρεται ἢ ἐν Ἑλλάδι Ἱερὰ Σύνοδος...*». Στὴν τετάρτη παράγραφο ὁμοίως λέγεται, ὅτι «*Τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος προσηρτήθησαν πλήρως, ἀπολυθεῖσαι ἀπὸ πάσης ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου... αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἑπτανήσου...*». Ἐρωτᾶται ποῖο ἰσχύει;

18) Στὴν πέμπτη παράγραφο γίνεται λόγος περὶ «*τῶν τοῦ (Ἑλλήνων) Γένους ταγῶν*» ἐπίσης γράφεται «*τὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐν γένει τῶν Ὁρθοδόξων Γένους*» καθὼς ἐπίσης ὑπάρχει καὶ ἡ ἔκφραση «*ἐὰν ἄλλα ἔθνη*». Ἡ ἂποψή μας εἶναι ὅτι πρέπει νὰ διασαφηνισθεῖ, πότε χρησιμοποιοῦμε τὸν ὄρο γένος καὶ πότε τὸν ὄρο ἔθνος. Αὐτὰ βεβαίως γιὰ τὰ νομοκανονικὰ κείμενα.

19) Στὴν ἕκτη παράγραφο διαβάζουμε: «*Αἱ μνημονευθεῖσαι ἐκκλησιαστικαὶ ἐπαρχίαι... τῶν Νέων Χωρῶν καὶ τῆς Δωδεκανήσου... ἐξακολουθοῦν κατὰ διάφορους βαθμοὺς ἐξαρτήσεως νὰ παραμένουν κανονικὸν ἔδαφος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία μέχρι τοῦδε δὲν ἔχει ἐκχωρήσει εἰς ἄλλην Ἐκκλησίαν τὴν ἐπ' αὐτῶν πλήρη δικαιοδοσίαν, οὔτε προτίθεται νὰ ἐκχωρήσῃ αὐτήν*».

20) Διερωτώμεθα: α) Ἡ αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἢ τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν χωρῶν δὲν ἀνήκουν στὸ εὐρύτερο κανονικὸ ἔδαφος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως; καὶ β) Ἡ πρόταση «*οὔτε προτίθεται νὰ ἐκχωρήσῃ αὐτήν*» εἶναι σύμφωνη μὲ τὸν λδ' ἀποστολικὸ κανόνα ἢ μὲ τὸν θ' Ἀντιοχείας, κ.ἄ.;

21) Στὴν ἴδια (ἕκτη) παράγραφο διαβάζουμε: «*Κατὰ συνέπειαν ὁ... ἀκλήτως δηλαδὴ καὶ αὐθαιρέτως προβαίνων εἰς ἐκλογὰς καὶ χειροτονίας ἐπισκόπων, περιπίπτει εἰς τὸ βαρύτερον κανονικὸν παράπτωμα τῆς ὑπεροριῶν καὶ παρ' ἐνορίαν ἐνεργείας εἰσπήδων εἰς ἄλλοτριὰς ἐπαρχίας, νοσφιζόμενος καὶ κλέπτων ἀλλότρια δικαιώματα*».

Διερωτώμεθα: α) Οἱ σύνοδοι, οἱ ὁποῖες ἐπὶ δεκαετίες προέβαιναν σὲ ἐκλογὲς καὶ χειροτονίες ἐπισκόπων γιὰ

τις λεγόμενες Νέες Χώρες περιέλιπταν στο ἀναφερόμενο κανονικό παράπτωμα; Καί μήπως πρέπει νά ἀκυρωθοῦν;

22) Καί συνεχίζουμε νά διερωτώμεθα:

β) Ἐτόλμησε καμμία σύνοδος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας νά προβεῖ σέ ἐκλογή καί χειροτονία ἐπισκόπου τῆς Δωδεκανήσου; Καί ἀκόμη:

γ) Θά μπορούσε ποτέ μὲ τὴν ὑπάρχουσα κατάσταση μία Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως νά προβεῖ σέ ἐκλογή καί χειροτονία ἐπισκόπου τῶν Νέων Χωρῶν;

Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ νομίζουμε εἶναι δικαιολογημένα ἔνεκα καί τῆς γενικῆς διατυπώσεως τοῦ κειμένου.

23) Στὴν ἐβδόμη παράγραφο λέγεται, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος ἐπεμβαίνει «*αὐθαρέτως διὰ χειροτονίας Ἐπισκόπων εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτάς (τῶν Ν. Χωρῶν), ἐν αἷς παραμένει ἀκέραιον τὸ ἀνώτατον κανονικὸν δικαίωμα τοῦ πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου*».

Διερωτώμεθα: α) Ἐπεμβαίνει περισσότερο ἀυθαρέτως ἀπ’ ὅ,τι οἱ προηγούμενοι Ἀρχιεπίσκοποι καί ἱεράρχες ἢ ὀλιγότερον, ἀφοῦ, ἔστω μετὰ τὴν τελευταία ἀλληλογραφία (ἀρχὲς 2004) εἶχε καί σχετικὴ ἔγκριση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου;

24) Ἀλλὰ πρέπει νά συνεχίσουμε:

β) Ποιὸ ἀλήθεια εἶναι «*τὸ ἀνώτατον κανονικὸν δικαίωμα*» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου στὴν προκειμένη μάλιστα περίπτωσι, ὥστε νά μπορέσουμε νά κρίνουμε καί τὸ θέμα τῆς ἀκεραιότητος ἢ ἀκρωτηριασμοῦ αὐτοῦ;

γ) Τὸ θέμα αὐτὸ καλὸ θά ἦταν νά διερευνηθεῖ καί νά καθορισθεῖ κανονικῶς καί κατηγορηματικῶς. Π.χ. τὸ ἀνώτατο κανονικὸ δικαίωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γιὰ τὶς Ν. Χώρες τί διαφέρει ἀπὸ τὸ ἀνώτατο κανονικὸ δικαίωμα γιὰ μία αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία ὑπαγόμενη στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο καί στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο;

25) Εἰδικώτερα: Ὡς πρὸς τὴν κανονικότητα, σαφὴν καί κατηγορηματικότητα τῆς τελικῆς ἀποφάσεως (ὄχι τοῦ σκεπτικοῦ) τῆς ἐν λόγω Πράξεως θά εἶχαμε νά παρατηρήσουμε τὰ ἑξῆς:

α) Στὴν ὑπὸ στοιχεῖο (α) λέγεται: «*Θεωροῦμεν ἀκύρους μὲν τὰς ...γενομένας ἐσχάτως ἐκλογὰς καί μεταθέσεις, χηρενούσας δὲ εἰσέτι τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις...*».

Διερωτώμεθα: Γιατί λέει «*θεωροῦμεν*» καί ὄχι «*κηρύσσομεν ἀκύρους*». Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἐν λόγω Σύνοδος δὲν εἶχε τὴν ἀρμοδιότητα νά τὶς ἀκυρώσει; Τὸ ρῆμα

θεωρῶ εἶναι περισσότερο γνωμοδοτικὸ-ἐπιστημονικὸ παρὰ ἀποφασιστικὸ-δικαστηριακὸ. Τὸ ρῆμα αὐτὸ θά μπορούσε κι ἓνας θεολόγος-κανονολόγος νά χρησιμοποιήσει ἐκφράζοντας τὴν ἀποψή του.

β) Γιατί προσδιορίζει εἰδικῶς «*τὰς γενομένας ἐσχάτως ἐκλογὰς*» καί δὲν θεωρεῖ «*ἀκύρους*» γενικῶς, ἔστω μόνον ἐπιστημονικῶς καί γιὰ τὴν ἱστορία, καί τὶς παλαιότερα γενόμενες ἐκλογὲς καί μεταθέσεις;

Β) Στὴν ὑπὸ στοιχεῖο (β) λέγεται: «*Ἀποφασίζομεν... τὴν διακοπὴν τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου... μὴ δυναμένου κοινωνεῖν μεθ’ ἡμῶν ἐν τῇ λατρείᾳ καί ἐν τῇ διοικήσει, καί μετὰ τῶν ὑπαγομένων τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ κληρικῶν καί μοναχῶν*». Διερωτώμεθα:

α) Γιατί ἐδῶ «*ἀποφασίζεται*» ἡ διακοπή. Προφανῶς, γιατί ἔχει τὸ δικαίωμα μία Ἐκκλησία νά διακόπτει τὴν ἐπικοινωνίαν τῆς πρὸς μία ἄλλη Ἐκκλησία ἐκτὸς τῶν ἄλλων καί γιὰ λόγους (ἰδίως ὁμῶς) δογματικοκανονικούς.

β) Γιατί ἐδῶ ὁ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος χαρακτηρίζεται ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί ὄχι ὡς Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ὅπως στὸ σκεπτικὸ τῆς ἀποφάσεως (παρὰρ. 3), ἢ ἀπλῶς ὡς Πρόεδρος τῆς Συνόδου; Μήπως, γιὰ νά ἀποδοθεῖ εὐθύνη διὰ τὰ γενόμενα μόνον σ’ αὐτὸν καί ὄχι γενικῶς στὴν Ἱερά Σύνοδο.

γ) Ἡ διακοπὴ τῆς κοινωνίας ἀφοροῦσε μόνον σ’ ὄσους κληρικούς-μοναχοὺς ὑπάγονταν στὴν Ἐκκλησία (γράφει «*ἡμετέρας*») Κωνσταντινουπόλεως εἰδικῶς καί ὄχι στὶς ἄλλες τοπικὲς Ἐκκλησίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (αὐτοκέφαλες, αὐτόνομες, ἐπιτροπευόμενες κ.λπ.);

δ) Καί ὅταν ἤθελε ἓνας κληρικὸς (ἐπίσκοπος, πρεσβύτερος κ.λπ.) τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως νά τελέσει τὸ γάμο ἢ τὸ μνημόσυνο ἐνὸς προσφιλοῦς του προσώπου στὴν Ἀθήνα ἀπὸ ποιὸν θά ἔπαιρνε ἄδεια;

Γ) Στὴν ὑπὸ στοιχεῖο (γ) λέγεται: «*Συνιστῶμεν τοῖς τοιουτοτρόπως “ψηφισθεῖσιν” ἵνα μὴ ἀναλάβωσι τὰς ἡμετέρας ἐπαρχίας, ἄλλως θά διακοπῇ καί ἡ μετ’ αὐτῶν κοινωνία*».

Διερωτώμεθα καί πάλι: α) Γιατί λέει ἀπλῶς «*συνιστῶμεν*» καί δὲν λέει εὐθέως καί ρητῶς «*ἀπαγορεύομεν*», πολὺ περισσότερο μάλιστα ἐφ’ ὅσον χαρακτηρίζει τὰς ἐν λόγω ἐπαρχίας «*ἡμετέρας*».

β) Μήπως αὐτὸς ὁ τρόπος ἐκφράσεως ὑποδηλώνει ὅτι δὲν αἰσθάνεται ὡς κυρίαρχος («*κυριάρχης*») τῶν ἐν λόγω

ἐπαρχιῶν ὁ Οἰκουμενικὸς θρόνος, οὔτε ἔχει ἓνα τέτοιο ἀποκλειστικὸ δικαίωμα ἀπαγορεύσεως;

γ) Βεβαίως αὐτὲς οἱ εὐγενεῖς ἀσαφεῖς ἐκφράσεις ἢ καὶ ἐπιφυλάξεις ἀποδεικνύουν σύνεση καὶ ὀδύνη. Πλὴν ὁμως στὰ κανονικὰ-νομικὰ θέματα δημιουργοῦν σύγχυση καὶ ἀρκετὴ δίνη καὶ στὴν ἐπιστήμη τῆς Θεολογίας καὶ στὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

26) Κλείνοντας τὶς ἀνωτέρω κανονικὲς ἀπόψεις-ἀπορίας μας, διερωτώμεθα τέλος, μήπως αὐτὴ ἢ ἐπιφυλακτικότητα τῆς Πράξεως (Ἀριθμ. Πρωτ. 384/30-4-2004) ὀφείλεται καὶ σὲ μία ἀβεβαιότητα ὡς πρὸς τὴν κανονικότητα καὶ ἁρμοδιότητα τῆς συνελθούσης Συνόδου, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῆς ἐξενεχθείσης ἀποφάσεως.

27) Καὶ τοῦτο μήπως ὀφείλεται στὸ γεγονός ὅτι ὁ λδ' ἀποστολικὸς κανόνας ὀρίζει καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων ἑνὸς ἔθνους καὶ περὶ τοῦ πρώτου αὐτῶν, ὅπως θέλει ἑαυτὸν ὁ Πατριάρχης στὴν Γ' Παράγραφο τοῦ Σκεπτικοῦ τῆς μνημονευομένης Πράξεως, τὰ ἑξῆς: «*Τοὺς ἐπισκόπους ἑκάστου ἔθνους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, καὶ ἠγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν, καὶ μηδὲν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· ἐκεῖνα δὲ μόνον πράττειν ἑκάστον, ὅσα τῆ αὐτοῦ παροικία ἐπιβάλλει, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις. Ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνος ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖτω τι. Οὕτω γὰρ ὁμόνοια ἔσται, καὶ δοξασθήσεται ὁ Θεός, διὰ Κυρίου ἐν ἁγίῳ Πνεύματι· ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα*».

28) Καὶ ὁ θ' Ἀντιοχείας παρομοίως καταλήγει: «*Ἐκαστον γὰρ ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῆς ἑαυτοῦ παροικίας... περαιτέρω δὲ μηδὲν πράττειν ἐπιχειρεῖν, δίχα τοῦ τῆς μητροπόλεως ἐπισκόπου, μηδὲ αὐτὸν ἄνευ τῆς τῶν λοιπῶν γνώμης*».

Ἐδῶ τονίζουμε, τὸ «*τῆς πάντων γνώμης*» καὶ τὸ «*τῆς τῶν λοιπῶν γνώμης*».

29) Μὲ ἀφορμὴ καὶ ἀφετηρία τοὺς κανόνες αὐτοὺς καὶ τὶς ὑπογραμμισμένες ἐκφράσεις καὶ ἀνατρέχοντες πρὸς τὸ τέλος τῆς Πράξεως στὶς ὑπογραφὲς τῶν συμμετασχόντων στὴν ὑπ' ὄψη Σύνοδο προχωροῦμε, μεταφέροντας καὶ «*τὸ τεθὲν εἰς ἡμᾶς*» ἑξῆς σχετικὸ ἐρώτημα:

Ἐφ' ὅσον, καὶ ἐάν, οἱ μητροπολίτες τῶν Νέων Χωρῶν ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία, στὸ Πατριαρχεῖο, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν θὰ ἔπρεπε καὶ αὐτοὶ νὰ προσκληθοῦν καὶ νὰ λάβουν μέρος στὴ διευρυμένη Σύνοδο τῆς 30-4-2004;

Συμπεράσματα - Ἐπίλογος

30) Μετὰ ταῦτα σὰν σὲ ἐπίλογο θὰ καταλήγαμε ὅτι εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη ἢ ἐπιφυλακτικότητα καὶ ἢ διστακτικότητα τῆς δεύτερης συνεδρίας (4-6-2004) τῆς διευρυμένης Πατριαρχικῆς Συνόδου νὰ χαρακτηρίσει τὴν προηγηθεῖσα αὐτῆς συνεδρία τῆς 30-4-2004, ὅτι συνεσκέφθη καὶ ἀποφάσισε ἐν ἁγίῳ Πνεύματι. Γιὰ νὰ ἔχουν τὴ δυνατότητα –πολὺ περισσότερο τὴ βεβαιότητα– νὰ χαρακτηρίζονται ὡς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι λαμβανόμενες, πρέπει οἱ ἀποφάσεις μιᾶς συνόδου καὶ κατὰ τὴν ταπεινὴν μας ἄποψη:

α) Νὰ λαμβάνονται, νὰ στηρίζονται καὶ νὰ εἶναι «*σύμφωνοι πρὸς τὸ θεῖον θέλημα*», τ.ἔ. πρὸς τὴν Ἁγ. Γραφὴ καὶ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνες, οἱ ὁποῖοι θεσπίστηκαν ἀπὸ τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Πρβλ. τὸν α' καν. τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

β) Νὰ ἐπικρατεῖ σ' αὐτὲς ἡ συμφωνία καὶ ἡ ἐνότητα. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ἀσυμφωνίες μέσα σὲ μία ἀπόφαση ἢ τὸ σκεπτικὸ τῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχει ληφθεῖ μὲ τὸ φωτισμὸ καὶ τὴ βοήθεια τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Ἁγ. Πνεύματος, τοῦ Πνεύματος τῆς ἐνότητος, τῆς τάξεως καὶ τῆς ἁρμονίας.

γ) Νὰ εἶναι σαφεῖς, ἀπλὲς καὶ κατηγορηματικὲς. «*Σοφὸν τὸ σαφές*». Ἡ θεόπνευστη Ἁγ. Γραφὴ ὑποδεικνύει: «*Ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν (ἄλλη γραφὴ· εἰς ὑπόκρισιν) πέσητε*» (Ἰακ. 5, 12). Ἐφ' ὅσον εἶναι ἀόριστοι καὶ ἀσαφεῖς, ἔρχονται σὲ ἀνακολουθία μὲ τὶς ὑποδείξεις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ποὺ δόθηκε καὶ παραδόθηκε ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι στὴν Ἐκκλησία.

**«ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ
ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΖΩΗΣ»**

Σκοπός της Ἐκκλησίας εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. Τὴν ὑλοποίηση τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ ἐπιδιώκει ἡ Ἐκκλησία, προβάλλοντας τὸ ὄραμα ἐνὸς καινούργιου κόσμου, τὸ ὄραμα δηλαδή τῆς προσδοκωμένης Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ προσφέροντας στὰ μέλη Τῆς κατὰ τρόπο αὐθεντικὸ «προεισαγωγικὴ» φανέρωση τούτου μέσα ἀπὸ τὴ λατρευτικὴ Τῆς ζωῆς.

Πράγματι, ὅσες φορές ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα συνέρχεται «ἐπὶ τὸ αὐτό», τὸ μυστήριον τῆς ἐρχόμενης Βασιλείας τοῦ Θεοῦ γίνεται ἀπτή πραγματικότητα, ὡς ἀρραβὼν καὶ πρόγευση τῶν μελλόντων καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς κοινότητος καθίστανται συλλειτουργοὶ καὶ συντελεστὲς αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἐμπειρίας.

Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἀπολαμβάνουν τὰ βιώματα αὐτά, καλοῦνται νὰ τὰ καταθέσουν ὡς «ζωντανὴ μαρτυρία» στὸν κόσμον, συμβάλλοντας ἔτσι ἀνάλογα μὲ τὶς δυνάμεις τοῦ καθένα στὴν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ χριστιανικὴ μαρτυρία γιὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ ὁράματος τοῦ «καινούργιου κόσμου», ποὺ ταυτόχρονα εἶναι καὶ μία ἐναλλακτικὴ πρόταση ζωῆς, προσδιορίζεται καθοριστικὰ ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τῆς ὀρθόδοξης λατρείας καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴ Θεία Εὐχαριστία, ἡ ὁποία δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὸ κεντρικὸ της σημεῖο, ἀλλὰ καθορίζει αὐθεντικὰ τὸ «εἶναι» καὶ τὴν «ταυτότητα» τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ ποὺ προσφέρει, ὅπως αὐτὴ ἀποκρυστάλλωθηκε καὶ ἐρμηνεύθηκε ἀπὸ τὸν ἁγιοπνευματικὸ λόγο τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Ἡ ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἂν καὶ στὶς μέρες μας ἔχει ἀτονίσει ὡς ἓνα βαθμὸ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδραση «μυστικιστικῶν ἀντιλήψεων» τείνει νὰ ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχέγονη αὐθεντικὴ της κοιτίδα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη, ὅπως λέγει ὁ π. Ἰωάννης Μέγιεντορφ, ἀπὸ τὴν «προφητικὴ», ἡ ὁποία θέτει τὸν ἄνθρωπο πρὸ τῶν εὐθυνῶν του γιὰ τὶς ὁποῖες ἐπιλογές του στὴν ἀτομικὴ καὶ κοινωνικὴ του ζωῆς.

Αὐτὸ τὸν προφητικὸ ρόλο στὴ ζωὴ μας τὸν ἐκφράζει καὶ τὸν πραγματοποιεῖ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας λατρεία, τὴν ὁποία διαφυλάσσει ἀναλλοίωτὴ ἡ Ἐκκλησία μας. Αὐτὴ ἡ ἐμμονὴ Τῆς μάλιστα στὴ λειτουργικὴ Παράδοση προσδιορίζει κατὰ κύριο λόγο τὴν ἰδιαιτερότητά μας καὶ ἐκφράζει αὐθεντικὰ τὸ «εἶναι μας» ὡς «σώματος» Χριστοῦ, «λαοῦ τοῦ Θεοῦ», «κοινωνίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Γι' αὐτὸ πάντα στὴν Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία, ἰδιαίτερα, προηγεῖται ἡ λατρεία, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πεμπουσία τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς καὶ ἔπονται ἡ δογματικὴ διδασκαλία καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξη. Ἐπειδὴ μάλιστα μέχρι πρόσφατα τὸ κύριο μέλημα τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν Ἀνατολὴ ἦταν ἡ διατήρηση τῆς πίστεως, ὅπως αὐτὴ μᾶς παραδόθηκε ἀπὸ τοὺς πατέρες μας, ἡ λατρευτικὴ μας Παράδοση ἀπετέλεσε τὸ ἀσφαλέστερο, ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ στήριγμα τῶν χειμαζομένων ἀδελφῶν μας.

Τοῦτο ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὸ σύνολο τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ μιὰ ἀληθινὴ «λειτουργικὴ θεολογία», ποὺ περιέχει ἓνα ἀσύγκριτο πλοῦτο, ὅ,τι πιὸ ρωμαλαῖο καὶ φωτεινὸ ὑπάρχει στὴν Ὄρθοδοξία. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ ὀρθᾶ ἐπεσήμανε ὅτι «ὁ ὀρθόδοξος χριστιανισμὸς εἶναι θρησκεία λειτουργικὴ».

Συμπληρώνοντας τὴν ἀνωτέρω παρατήρηση θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἀκόμη λατρεύουσα κοινότητα, ἡ ὁποία μέσα ἀπὸ τὴν κοινὴ

λατρεία διδάσκει βιωματικά τὴν ἀληθινὴ σχέση μεταξύ προσώπου καὶ κοινότητας, μεταξύ μέλους καὶ σώματος.

Πράγματι μέσα ἀπὸ τίς διάφορες λατρευτικὲς εὐκαιρίες, ποὺ μᾶς προσφέρει, ἀναπτύσσεται ἡ πραγματικὴ κοινωνία τῶν μελῶν τῆς κοινότητος καὶ ἀπαλείφονται οἱ διαχωριστικὲς γραμμές, ἡ ξеноφοβία καὶ ὁ ρατσισμός. Γι' αὐτὸ ἡ λατρεία τοῦ ζῶντος Θεοῦ δὲν μπορεῖ νὰ κατανηθεῖ καὶ νὰ βιωθεῖ ὡς ἰδιωτικὴ ὑπόθεση. Ἐὰν συνέβαινε αὐτό, τότε ἡ λατρευτικὴ σύναξη δὲν θὰ εἶχε δυναμικὴ ἔκφραση, ἐνότητα, ἰσότητα, ἀδελφосύνη, θυσία καὶ προπαντὸς ἀληθινὴ κοινωνία, ἀντανάκλαση τῆς τέλειαις κοινωνίας τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Πέρα ἀπ' αὐτὰ ἡ λατρεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας εἶναι Βιβλικὴ ὄχι μόνο γιατί ποτὲ δὲν λείπουν τὰ ἀγιογραφικὰ ἀναγνώσματα, ἀλλὰ καὶ γιατί ἀπηχεῖ ἡ ὕμνολογία τὴν Ἁγία Γραφή καὶ ἐκφράζει τὸ συνολικὸ δόγμα τῆς Πίστεώς μας. Συγχρόνως δέ, ἡ ὕμνολογία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας μᾶς βοηθάει νὰ καλλιεργηθοῦμε πνευματικά. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος σημειώνει χαρακτηριστικά: «*Ἐὰν παιδεύσωμεν τὴν γλῶτταν ψάλλειν, αἰσχυνθήσεται ἡ ψυχὴ τὰναντία βουλομένη*». Εἶναι δὲ τόσο καθοριστικὴ ἡ συμβολὴ τῆς Ἁγίας Γραφῆς στὴ διαμόρφωση τῆς λατρείαις μας, ὥστε νὰ κατανοεῖται ἡ πρώτη σχεδὸν ἀποκλειστικὰ ὑπὸ τὸ πρῶσμα τῆς λατρευτικῆς μας παραδόσεως. Δὲν θὰ ἀπείχαμε ἀπὸ τὴν ἀλήθεια ἂν ἐπαναλαμβάναμε ὅτι ἡ ὀρθόδοξη λατρεία εἶναι στὸ σύνολό της ἡ Βίβλος «*δραματοποιημένη*», μὲ τὴν ἔννοιαν δηλαδὴ, τοῦ ἱεροῦ δράματος. Εἶναι ἡ τελετουργικὴ ἀναπαράσταση τῶν βιβλικῶν γεγονότων καὶ τῆς ἱστορικῆς ὑπάρξεως τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι χαρακτηριστικὰ ὅσα ἀναφέρει σχετικὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. «*Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργικῆς συνάξεως, προφητὰ πάντοθεν βοῶσιν, Ἀπόστολοι εὐαγγελίζονται, Χριστὸς ἐν μέσῳ ἐστήκη, Πατὴρ ἀποδέχεται τὰ γινόμενα καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον παρέχη τὴν οἰκειαν ἀγαλλίασιν* (Ε.Π.Ε. 31, 145).

Παρόλα τὰ παραπάνω δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβει κανεὶς τίς λατρευτικὲς μας συνάξεις ὡς τὴν ἐποπτικὴ διδασκαλία τῆς πίστεώς μας μέσῳ θεατρικῶν δραματοποιήσεων. Στὴν λατρεία, κάθε στιγμὴ ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο τμῆμα τῆς θείας Οἰκονομίας, ποὺ τὴ βιώνουμε ὡς ζωντανὴ πραγματικότητα. Εἶναι εἰκόνα Θεοῦ, φωνὴ Θεοῦ. Εἶναι μιὰ θεοφάνεια. Κατὰ τὴν εὐχαριστιακὴ λατρεία, μάλιστα, τὸ ἱερατεῖο καὶ οἱ πιστοὶ ὅλοι μαζί, σχηματίζουν ἕνα μοναδικὸ λειτουργικὸ σῶμα, ὅπου ὁ καθένας ἐκπληρώ-

νει τὸ δικό του λειτουργίωμα. Τὸ λατρευτικὸ αὐτὸ σῶμα συνάπτεται μυστικὰ καὶ μὲ τοὺς ἀπόντες ἀπὸ τὴ σύναξη ἀδελφούς, τοὺς ὀδοιποροῦντας, νοσοῦντας, κάμνοντας, ἀγωνιοῦντας· ἐνώνεται μὲ τὸ χορὸ τῶν Ἁγγέλων, μὲ τοὺς Προφῆτες, τοὺς Μάρτυρες, καὶ τοὺς Ἁγίους, τοὺς ἀδελφούς τῆς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας, «*ἀποκρίνεται*» στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ γίνεται ἐπισκέπτῃς τῶν οὐρανῶν.

Ἡ ὑπέρβαση αὐτὴ τῆς κατάτμησης τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου ἀποτελεῖ τὴ βάση τῆς λειτουργικῆς μας μνήμης καὶ συνιστᾷ προβολὴ τοῦ εἶναι μας πρὸς τὴν αἰωνιότητα, ὅπου διασταυρωνόμαστε μὲ τὸ παρελθόν καὶ γινόμαστε πραγματικὰ σύγχρονοι τῶν βιβλικῶν γεγονότων, ζώντας τὰ συγκεκριμένα ὡς αὐτόπτες μάρτυρες. Δὲν πρόκειται βέβαια γιὰ μετασχηματισμὸ στὰ ὄρια τοῦ κτιστοῦ τούτου κόσμου, ἀλλὰ γιὰ μεταφυσικὴ «*μεταβολή*», μιὰ σύμπτωση ὑπερβατοῦ καὶ ἐνδοκοσμικοῦ, στὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος, ἡ κορωνίδα τῆς δημιουργίας, συναντᾷ τὴν ὥρα τῆς θείας λατρείαις τὸ Δημιουργό του· γίνεται κοινωνὸς τῆς αἰείδους δόξης Του καὶ βιώνει τὰ ἔσχατα, ὡς ἀντανάκλαση τῆς Βασιλείαις τοῦ Θεοῦ, ὡς αὐθεντικὴ «*εἰκόνα*» τῆς μέλλουσας νὰ φανερωθεῖ «*ἀληθείαις*».

Μεγάλῃ στιγμὴ καὶ ἀνυπέρβλητη! Ὁ ἄνθρωπος ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὰ γήινα ἀνέρχεται στὴ σφαῖρα τῆς συμπαντικῆς πραγματικότητας, ἀγγίζει τὸ «*καθ' ὁμοίωσιν*» καὶ «*κατὰ χάριν*» καταξιώνει τὴν ὕπαρξή του.

Πολλοὶ ὅμως ἀπ' ὅσους μένουν προσκολλημένοι στὰ ἐπὶ μέρους τῆς κτίσεως καὶ κατὰ συνέπεια ἐγκλωβισμένοι στὰ φυσικὰ ὄρια τοῦ ἀνθρώπου, ἀναζητοῦν τὸ Θεὸ σὲ ὅ,τιδήποτε ξεπερνᾷ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα. Ἔτσι φυσικὲς δυνάμεις, ἀστρικὰ σώματα, μυθικοὶ ἥρωες, εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητας, ἐξουσία ἢ χρῆμα ἀποτελοῦν πλούσιο ὕλικὸ γιὰ τὴν δημιουργία μυριῶν θεοτήτων. Ὡστόσο, σὲ κάθε πάνθεο ἀναδεικνύεται καὶ μιὰ ἐνοποιὸς ἀρχηγικὴ θεότητα.

Ἔτσι ἀκριβῶς ὀργάνωσαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι τὸ δωδεκάθεο καὶ τίς ἄλλες ἐπιμέρους μικρότερες θεότητες. Ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πρωτόγονοι ἢ πολιτισμένοι, ἔνοιωθαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνάγκη νὰ πιστέψουν σὲ κάτι καὶ νὰ τὸ λατρέψουν· καὶ ἀναγκαστικὰ ὀδηγήθηκαν νὰ λατρέψουν τίς δυνάμεις τῆς κτίσεως καὶ ὄχι τὸν Κτίσαντα, γιατί οἱ πνευματικοὶ τους αἰσθητῆρες ἦταν στραμμένοι πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Δυστυχῶς ὅμως παρότι μεσολάβησε ἡ ἀποκάλυψη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἡ εἰδωλολατρία μπορεῖ μὲν νὰ ἀτόνησε, πλὴν ὅμως δὲν ἐξέλειπε τελείως, ἀκόμα καὶ στίς μέρες

μας. Καθημερινά εἶναι τὰ μηνύματα πού δείχνουν ὅτι ἡ νεοειδωλολατρία ἀποτελεῖ ὑπαρκτὸ πρόβλημα ὄχι μόνο στήν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ στό διεθνή χῶρο. Τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὴ σύγχρονη ταραγμένη καὶ φιλόυλη ζωὴ μας, ἡ ὁποία ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπο στήν πλάνη τῆς λατρείας τῶν δημιουργημάτων ἢ τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς ἀνθρώπινης δυναμικῆς καὶ ὄχι τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ. Παρουσιάζεται μὲ τὸν μανδύα κινήσεων γιὰ τὴν προβολὴ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, μὲ ἐθνικιστικὸ ἢ πολιτισμικὸ κάλυμμα ἢ μὲ μορφὴ φυσιολατρικῶν καὶ οἰκολογικῶν κινήματων, ὡς πρωτοβουλίες καλλιτεχνικῆς ἀναβίωσης ἀρχαιο-ἑλληνικῶν τελετῶν, πού ὁμως φέρουν θρησκευτικὸ χαρακτήρα. Μὲ τὰ παραπάνω ἐπιχειρεῖται «ἐν προσημίᾳ ἑλληνισμοῦ», νὰ «συνεισελάσῃ» ἢ «δεισιδαιμονία τῆς ἑλληνικῆς πλάνης», ὅπως λέγει ὁ ἱερὸς Φώτιος.

Πολλὲς ὁμως ἀπὸ τὶς κινήσεις αὐτὲς ἐκτοξεύουν ἀπροκάλυπτα φρικτὲς ὕβρεις ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ προκειμένου νὰ ὑποστηρίξουν τὶς θέσεις τους διαστρέφουν τὶς πηγὲς καὶ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια. Ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ «πολεμουμένη νικᾷ, διότι ἐν γῆ ἔσθηκεν, ἀλλ' ἐν οὐρανῷ πολιτεύεται» (ἱερὸς Χρυσόστομος Ε.Π. 56, 121-122).

Παρόλα αὐτὰ ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ δεῖ τὴν ἀναβίωση αὐτὴ σὰν πηγὴ «βαβελικῆς» συγχύσεως καὶ νὰ λάβει τὰ κατάλληλα μέτρα πού ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν ἀναίρεσή τους,

ἀλλὰ καὶ τὴ σωστὴ καὶ ἐγκαιρὴ ἐνημέρωση καὶ περιφρούρηση τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος. Γιατὶ ἀπὸ τὴ δράση τῶν νεοειδωλολατρῶν, πέραν τῶν ἄλλων, κινδυνεύει καὶ ἡ συνοχὴ τῆς ἑλληνικῆς οἰκογένειας καθὼς καὶ οἱ βάσεις τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἀφοῦ ὁ Νόμος τῆς Ἀγάπης, πού γιὰ τοὺς χριστιανούς εἶναι ἡ πεμπουσία τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς, ὑποβαθμίζεται ἀπὸ τοὺς νεοειδωλόλατρες καὶ τὴ θέση του καταλαμβάνει ἡ Δίκη μὲ ἀκαθόριστο περιεχόμενο. Πάντως πρέπει νὰ ἔχουμε πάντα στό νοῦ μας καὶ νὰ τὸ διακηρύττουμε σὲ κάθε εὐκαιρία ὅτι κάθε προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναβίωση τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων πρέπει νὰ ἐρμηνευθεῖ ὡς αὐτονόμηση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Ἀληθινὸ Θεὸ καὶ κάθε προσφορὰ λατρείας στὰ εἶδωλα ὡς πράξη δαιμονικῆ, καθόσον «ἅ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καὶ οὐ Θεῶν». (Α' Κορινθ. Ι, 20).

Μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις καὶ ἀπόψεις ὀφείλουμε νὰ ἐκτιμήσουμε τὸ ΣΤ' Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, πού πραγματοποιήθηκε στήν Ἱερὰ νῆσο τὴν Τῆνο τὸν περασμένο Σεπτέμβριο καὶ πού προσφέρθηκε ὡς οὐσιαστικὴ καὶ γόνιμη πνευματικὴ εὐκαιρία, ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς δόκιμους λειτουργοὺς καὶ διακόνους τῶν μυστηρίων τῆς Χάριτος τοῦ ἐν Τριᾷδι προσκυνουμένου Θεοῦ.

Περὶ ριζῶν καὶ κλαδιῶν

Ἄνευ λόγου καὶ αἰτίας ὀρισμένοι δημοσιογράφοι ἀνεκάλυψαν δῆθεν σημαντική διαφωνία μεταξὺ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὡς πρὸς τὴν ἀξία τῶν ριζῶν καὶ τῆς παραδόσεως. Ὅσοι παρέστησαν στὴν ἐκδήλωση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταγιάδων καὶ ἦσαν αὐτήκοοι μάρτυρες τῶν λεχθέντων κατενόησαν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλος ὄχι μόνον δὲν διεφώνησε, ἀλλ' ἀντιθέτως ὑπερθεμάτισε ὅσα εἶπε ὁ Μακαριώτατος γιὰ τὴν ἀνάγκη σεβασμοῦ πρὸς τὴν παράδοση καὶ προεξέτεινε τὸ συμπέρασμα του λέγοντας ὅτι πρέπει νὰ ἀξιοποιοῦμε τὶς ρίζες μας γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὰ σύγχρονα προβλήματα μὲ τὴν γνώση καὶ τὴν ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος. Δυστυχῶς μερικὲς φορὲς ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τῆς τηλεθέσεως καὶ ἡ τάση γιὰ εὐκόλο ἐντυπωσιασμό ὠθοῦν ὀρισμένα στελέχη τῶν ΜΜΕ σὲ συναγωγή καὶ προβολὴ λανθασμένων συμπερασμάτων. Ἄλλωστε ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ σὲ παλαιότερες ὁμιλίες του ἔχει ἀναφερθεῖ στὴν χρησιμότητα τῆς ἐθνικῆς μας κληρονομιάς καὶ στὸν σεβασμὸ πού πρέπει νὰ δείχνουμε ἔναντι τοῦ πολιτιστικοῦ παρελθόντος μας. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν θεωρεῖ τὴν παράδοση ὡς ἓνα μουσειακὸ εἶδος, τὸ ὁποῖο διατηροῦμε ἀπλῶς γιὰ νὰ τὸ θαυμάζουμε, ἀλλὰ βλέπει τὶς ἑλληνορθόδοξες ρίζες τοῦ τόπου μας ὡς πηγὴ ἐμπνεύσεως γιὰ τὸ μέλλον, ὡς δεξαμενὴ ἀναβαπτισμοῦ γιὰ μεγαλύτερη αἰσιοδοξία καὶ γιὰ δημιουργικὴ ἀπάντηση στὶς προκλήσεις τῶν καιρῶν. Εἴτε ἀναφερόμαστε στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία «μένουσα ἐν ἑαυτῇ τὰ πάντα καινίζει (ἀνανεώνει)», εἴτε ἀναφερόμαστε στὶς πατροπαράδοτες ἀξίες τοῦ λαοῦ μας, ἡ ἀντιμετώπιση εἶναι μία. Πατᾶμε γερὰ στὸ παρελθόν γιὰ νὰ κατανοήσουμε καλύτερα τὸ παρὸν καὶ γιὰ νὰ οἰκοδομήσουμε ἓνα καλύτερο μέλλον.

K.X.

Περὶ ριζῶν καὶ κλαδιῶν

**Τὰ 100 χρόνια
τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος**

**Ἐπεισόδια εἰς βάρος
Ὁρθόδοξων στὴν Ἀλβανία**

**Ὁ Πάπας ὑπὲρ
τοῦ χριστιανικοῦ
χαρακτήρος τῆς Ἰσπανίας**

**Διεθνὲς Συμπόσιο
τῶν Βιβλικῶν Ἐταιρειῶν
στὸ Βόλο**

**Τὰ Ἱστορικά
Ἐκκλησιαστικὰ Μνημεῖα
τῆς Ἱ. Μ. Φθιώτιδος**

Τὰ 100 χρόνια τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος

Στὶς 13 Ὀκτωβρίου τ.ἔ. συμπληρώθηκαν 100 χρόνια ἀπὸ τὸν ἥρωικὸ θάνατο τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ Παύλου Μελά στὴν Στάτιστα, σημερινὸ χωριὸ Μελάς τοῦ Νομοῦ Καστοριάς. Ὁ Μελάς ἀγωνιζόταν ὡς ἐπικεφαλῆς ἐνόπλου σώματος κατὰ τῶν Τούρκων κατακτητῶν τῆς Μακεδονίας καὶ κατὰ τῶν Βουλγάρων κομιταζήδων, ὀργάνων τῆς Σχισματικῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐξαρχίας. Ὁ θάνατος τοῦ ἥρωος λειτούργησε ὡς τὸ βότσαλο πού τάραξε τὰ λιμνάζοντα ὕδατα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ὑπευθύνων καὶ ὁδήγησε ἓνα ὁλόκληρο Ἔθνος νὰ σπεύσει νὰ βοηθήσει τὴ Μακεδονία. Ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ ἔχει καθιερωθεῖ ἔκτοτε ὡς ἡ συμβολικὴ ἑναρξὴ τῆς ἐνόπλου φάσεως τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, ἃν καὶ στὴν πραγματικότητα οἱ Μακεδόνες ἠγωνίζοντο ἀπὸ τὸ 1821 γιὰ τὴν ἑνταξί τους σὲ μία Ἐλεύθερη Ἑλλάδα. Ἡ Ἐκκλησία μας τίμησε δεόντως τὴν μνήμη τῶν ἀγωνιστῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἐπίκεντρο τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων ὑπῆρξαν οἱ Μητροπόλεις Καστοριάς καὶ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας. Κατὰ τὸ τριήμερο ἀπὸ 15 ἕως καὶ 17 Ὀκτωβρίου κλῆρος καὶ λαὸς τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας τίμησαν τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς Μακεδονικῆς Ἐλευθερίας προεξάρχοντος τοῦ Μα-

καριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Ἐπίσης ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργάνωσε στήν Ἀθήνα στίς 18 Ὀκτωβρίου εἰδική ἐκδήλωση μνήμης καὶ τιμῆς μὲ τίτλο: Ὁ Παῦλος Μελάς καὶ ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶνας – Διαχρονικά μηνύματα. Ἡ Ἐκκλησία μας στέλνει τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συναδελφώσεως πρὸς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ δὲν λησιμονεῖ οὔτε πρέπει νὰ λησιμονεῖ τοὺς ἥρωες καὶ τοὺς ἐθνομάρτυρες. Ἄλλωστε ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶχε μεγάλη συμβολὴ στήν ἐπιτυχία τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος καὶ ἔχει ἰδιαίτερο λόγο νὰ τιμᾷ τὰ τέκνα τῆς ποῦ θυσιάσθηκαν. Τέτοιες, λοιπόν, στιγμές, ἅς κλίνουμε εὐλαβικά τὸ γόνυ μπροστὰ στὸν τάφο τῶν Ἐθνομαρτύρων Μητροπολιτῶν Κορυτσᾶς Φωτίου καὶ Γρεβενῶν Αἰμιλιανοῦ καὶ ὄλων τῶν σὺν αὐτοῖς ἀγωνισθέντων καὶ πεσόντων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

K.X.

Ἐπεισόδια εἰς βάρος Ὁρθοδόξων στήν Ἀλβανία

Ἐντονη διαμαρτυρία ἐξέφρασε ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας γιὰ τὶς πρόσφατες βίαιες ἐνέργειες εἰς βάρος Ὁρθοδόξων Ναῶν, Συμβόλων καὶ ἐγκαταστάσεων ἀπὸ ἐθνικιστικά καὶ μισαλλόδοξα στοιχεῖα τῆς Ἀλβανίας. Χαρακτηριστικὰ ἀναφέρουμε ὅτι ὄργανα τοῦ κράτους ἐπεχείρησαν νὰ γκρεμίσουν μεγάλο Σταυρὸ στήν περιοχὴ τῶν Ἁγίων Σαράντα, ἐνῶ μασκοφόροι τοποθέτησαν ἐκρηκτικὸ μηχανισμό στήν Κατασκήνωση Ὁρθοδόξων Νέων ποῦ λειτουργεῖ ὑπὸ τὶς εὐλογίες τοῦ Μακαριωτάτου κ. Ἀναστασίου. Τὴν ἀνησυχία τῆς καὶ τὴν διαμαρτυρία τῆς πρὸς τὶς Ἀλβανικὲς Ἀρχὲς ἐξεδήλωσε μὲ σχετικὴ ἀνακοίνωση καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν 1η Ὀκτωβρίου τ.ἔ. Στὴν ἀνακοίνωση ὑπογραμμίζεται ἡ συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας καὶ ἐπισημαίνεται μὲ ἔμφαση ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ δυσάρεστα συμβάντα ἔλαβαν χώρα σὲ περιοχὲς ὅπου ζῆ κυρίως ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότητα τῆς Ἀλβανίας. Γιὰ τὸ ἴδιο θέμα ἐξέδωσε ἀνακοίνωση συμπαραστάσεως στίς 6 Ὀκτωβρίου ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (CEC). Τὸ CEC ἀπευθύνει ἔκκληση στίς ἀλβανικὲς ἀρχὲς νὰ σέβονται τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία στὴ χώρα καὶ νὰ προστατεύουν ὅλες τὶς θρησκευτικὲς κοινότητες. Ἐξ ἄλλου τὴν δυσαρέσκεία τῆς

γιὰ τὰ συμβάντα ἐξέφρασε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ἡ ὁποία διὰ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ὑπενθύμισε ὅτι ὁ σεβασμὸς τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν μειονοτήτων ἀποτελεῖ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν προώθηση τῶν σχέσεων μεταξὺ Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ Ἀλβανίας.

K.X.

Ὁ Πάπας ὑπὲρ τοῦ χριστιανικοῦ χαρακτήρος τῆς Ἰσπανίας

Σὲ σύγκρουση μὲ τὴν νέα κυβέρνησις τῆς Ἰσπανίας ὑπὸ τὸν κ. Θαπατέρο ἦλθε προσφάτως ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος ὑπενθυμίζοντας στὸν Ἰσπανὸ Πρωθυπουργὸ τὶς χριστιανικὲς ἀξίες τῆς Ἰσπανίας. Ἡ ἔντασις ἀνάμεσα στήν Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ τὴν ἰσπανικὴν κυβέρνησις ξεκίνησε μὲ τὴν ἀνακοίνωση τῶν κυβερνητικῶν σχεδίων γιὰ ἀποποινικοποίηση τῶν ἀμβλώσεων, προώθηση τῆς θεραπευτικῆς κλωνοποίησης καὶ μετατροπὴ τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν σὲ προαιρετικόν. Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἰσπανίας ἀντιτίθεται στὰ μέτρα αὐτὰ τῆς σοσιαλιστικῆς κυβερνήσεως καὶ χαρακτηρίζει τὶς μεταρρυθμίσεις ἀντιχριστιανικὲς. Ἀρκετοὶ ἐπίσκοποι κάλεσαν τοὺς πιστοὺς νὰ βγοῦν στοὺς δρόμους καὶ νὰ διαδηλώσουν, ὅταν οἱ νομοθετικὲς προτάσεις κατατεθοῦν στὸ Κοινοβούλιο πρὸς ψήφισιν. Ἐνα ἀπὸ τὰ σχέδια νόμου ποῦ ἔχει ἤδη ξεσηκώσει θύελλα ἀντιδράσεων εἶναι τὸ ἀναφερόμενο στὸν γάμο τῶν ὁμοφυλοφίλων. Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἐπισκοπικῆς Συνόδου τῆς Ἰσπανίας μιλῶντας ἀπὸ τηλεοράσεως τόνισε ὅτι ἂν θεσμοθετηθεῖ κάτι τέτοιο θὰ ἔχει βαρῦτατες συνέπειες γιὰ τὴν ἰσπανικὴν κοινωνία. Ἡ σύγκρουσις βρίσκεται ἀκόμη στὸ πρῶτο στάδιο καὶ οἱ Χριστιανοὶ σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη τὴν παρακολουθοῦν μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Ἄλλωστε ἡ ἰσπανικὴ περίπτωσις συνδέεται κατὰ ἄμεσο τρόπο μὲ τὴν γενικότερη πανευρωπαϊκὴ συζήτηση γιὰ τὶς Χριστιανικὲς ρίζες τῆς Εὐρώπης καὶ γιὰ τὴν γραπτὴ μνημόνευσή τους στὸ κείμενο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συνταγματικῆς Συνθήκης.

K.X.

Διεθνὲς Συμπόσιο τῶν Βιβλικῶν Ἐταιριῶν στὸ Βόλο

Μὲ ἰδιαίτερον ἐπιτυχία διεξήχθη στὸ Βόλο στίς 14-15 Ὀκτωβρίου τ.ἔ. τὸ διεθνὲς συμπόσιο τῶν Βιβλικῶν Ἐται-

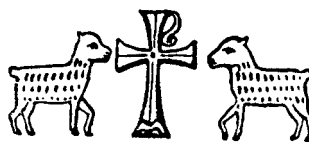
ρειῶν μὲ θέμα «Ἡ Ἁγία Γραφή στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση». Τὸ ἐν λόγῳ συμπόσιο πραγματοποιήθηκε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἁλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας στὸ ὑπερσύγχρονο Συνεδριακὸ Κέντρο Θεσσαλίας. Οἱ συμμετέχοντες στὸ συμπόσιο Καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ ἐπιστήμονες - μεταφραστὲς τοῦ ἱεροῦ κειμένου ἀπὸ τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ συζήτησαν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα θέματα, ἀφορῶντα τὴν μετάφραση τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μὲ ἰδιαίτερη ἔμφαση στὴν Πατριαρχικὴ Ἔκδοση τῆς Καινῆς Διαθήκης τοῦ 1904. Τὸ συμπόσιο τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος, Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ, καθὼς καὶ ὁ νέος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, ἐνῶ κατὰ τὴν τελετὴ ἐνάρξεώς του χαιρετισμὸ ἀπηύθυναν ἐκπρόσωποι τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων, τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν. Θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ἡ ἀβραμαϊαία φιλοξενία, τῆς ὁποίας ἔτυχαν οἱ σύνεδροι τῆ προσωπικῆ φροντίδι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἁλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος ἀόκνως ἐπιμελήθηκε κάθε ὀργανωτικὴ λεπτομέρεια. Τὰ πορίσματα τοῦ ἐν λόγῳ συμποσίου ἀναμένονται μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον, καθὼς ἅπαντες εὐελπιστοῦν νὰ ἀποκτήσει ἡ Ἐκκλησία μίαν κοινὰ ἀποδεκτὴ κριτικὴ ἔκδοση τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Χρ. Καρ.

Τὰ Ἱστορικὰ Ἐκκλησιαστικὰ Μνημεῖα τῆς Ἰ. Μ. Φθιώτιδος

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ περιῆλθε στὰ χέρια μας πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ ἔκδοση «Τὰ Ἱστορικὰ Ἐκκλησιαστικὰ Μνημεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος». Ἡ ἔκδοση αὐτὴ ἀποτελεῖ ἔργο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου, ὁ ὁποῖος προχώρησε στὴν καταγραφή καὶ ἀποτύπωση τῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καθὼς ὅπως ἐπισημαίνει στὸ Πρόλογο «εἶναι ἀνάγκη πρωτίστως νὰ μάθει ὁ λαὸς καὶ ἰδίως ἡ νεολαία τὴν ἱστορία τοῦ τόπου, νὰ γνωρίσει τὰ μνημεῖα, νὰ ἔλθει σὲ κοινωνία μὲ τοὺς ἡρωικοὺς καὶ ἁγιασμένους τόπους τῆς περιοχῆς». Ὁ καλαισθητὸς τόμος ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερις ἐνότητες: Α' Τὰ Παλαιοχριστιανικὰ Μνημεῖα, Β' τὶς Ἱερὲς Μονές, Γ' τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ Δ' Ἄλλοι Ναοὶ καὶ Μνημεῖα τῆς Φθιώτιδος καὶ ἐμπλουτίζεται μὲ ἀξιόλογο φωτογραφικὸ ὕλικό, στὸ ὁποῖο πέραν τῶν μνημείων καὶ τῶν ναῶν ἀποτυπώνονται τοιχογραφίες, εἰκόνες, ἐπιγραφές, μωσαϊκά, τὰ ὁποῖα ἀναδεικνύουν σημαντικὲς ἱστορικὲς πτυχές τῆς Ἰ. Μ. Φθιώτιδος. Ἡ παράθεση σύντομων σχετικῶν ἱστορικῶν στοιχείων κρίνεται ὡς ἰδιαίτερα κατατοπιστικὴ γιὰ τὴν ἐν γένει καταγραφή καὶ κατανόηση τῶν παρουσιαζομένων ἐκκλησιαστικῶν μνημείων. Ἡ ἔκδοση αὐτὴ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου ἀποτελεῖ ἕναν νέο κρίκο στὴν ἀλυσίδα τοῦ πλούσιου συγγραφικοῦ του ἔργου καὶ ταυτόχρονα σημαντικὴ συνεισφορὰ στὴν καταγραφή καὶ προβολὴ τῶν σπουδαίων ἐκκλησιαστικῶν μνημείων, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι κατάσπαρτος ὁ ἱστορικὸς - γεωγραφικὸς χῶρος τῆς Φθιώτιδος.

Χρ. Καρ.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οί εργασίες τῆς ΔΙΣ μηνὸς Ὀκτωβρίου

Συνήλθε ἀπὸ 11 ἕως 12 Ὀκτωβρίου ἐ.ε., ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Συνεδριῶν:

Α'**Ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε τὴν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο:**

1. Γὰ τὸν τραγικὸ θάνατο τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Πέτρου καὶ τῆς Συνοδείας αὐτοῦ, γὰ τὰ μεσολαβήσαντα ἕως τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας του, κατὰ τὸ διάστημα δηλαδὴ τῆς παραμονῆς τοῦ Σκηνώματός του στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν, γὰ τὴ δέηση ποὺ τελέσθηκε στὸν προαναφερθέντα Ναὸ ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρουσία τῶν Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς Χώρας καὶ γὰ τὴν συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν τελετὴ τῆς κηδείας τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου ποὺ τελέσθηκε στὸ Κάιρο. Ἐπίσης, ἀναφέρθηκε στὴν ἐκλογή τοῦ Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε κ. Θεοδώρου ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τονίζοντας ὅτι πρόκειται γὰ ἓνα Ἱεράρχη ἀπλό, πρόθυμο καὶ ὅτι εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ ὑπάρξει ἀπὸ μέρους του ἄριστη συνεργασία μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε κατὰ τὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ποὺ θὰ γίνῃ στὶς 24 Ὀκτωβρίου 2004, τὸν Μακαριώτατο νὰ συνοδεύσουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος, Σάμου κ. Εὐσέβιος, Σύρου κ. Δωρόθεος καὶ Κερκύρας κ. Νεκτάριος.

2. Γὰ τὴν Ἐπίσημη Ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου Δ' στὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Χώρα μας, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου ἕως 4 Ὀκτωβρίου 2004 καὶ στέφθηκε μὲ ἀπόλυτη ἐπιτυχία.

3. Γὰ τὶς χειροτονίες τῶν νέων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου καὶ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα, οἱ ὁποῖες τελέσθηκαν τὸ Σάββατο 9 καὶ τὴν Κυριακὴ 10 Ὀκτωβρίου ἀντιστοίχως, μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ πλειάδος Ἀρχιερέων, Ἱερέων, τοπικῶν Ἀρχόντων καὶ πλήθους λαοῦ. Γὰ τὴν διαφύλαξη τῆς ἱεροπρέπειας τῶν χειροτονιῶν τῶν Ἀρχιερέων καὶ γὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Τάξη, ἐπισημάνθηκε ἡ ἀνάγκη, ὅπως στὸ μέλλον, μαζί μὲ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο, συλλειτουργοῦν σ' αὐτὲς, δώδεκα (12) Ἀρχιερεῖς, ἕξι (6) Πρεσβύτεροι καὶ τέσσερις (4) Διάκονοι.

4. Γὰ τὴν πορεία τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖο ἐκκρεμεῖ πρὸς ψήφισή στὴ Βουλὴ.

Β'**Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐνημερώθηκε:**

1. Γὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν λειτουργίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.) καὶ γενικὰ γὰ τὴν πορεία τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρ-

Ἱερά Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητροπόλεις
Γλυφάδας
Ἐδέσσης, Πέλλης
καὶ Ἀλμωπίας

Συμβούλιον Εὐρωπαϊκῶν
Ἐκκλησιῶν

της κ. Ευστάθιο, Πρόεδρο τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. καὶ τὸν κ. Κωνσταντῖνο Πυλαρινό, Γενικό Διευθυντὴ Αὐτῆς.

Ὁ κ. Πυλαρινός με λεπτομερῆ καὶ ἐμπεριστατωμένη ἀναφορὰ σὲ ὅλους τοὺς τομείς δράσεως τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. ἀνέπτυξε τὸ ἔργο τὸ ὁποῖο ἔχει ἐπιτελεσθεῖ τὴν τελευταία πενταετία (1999-2004), κατέδειξε τοὺς ἀνοδικούς δείκτες, ὅπως αὐτοὶ ἔχουν προέλθει ἀπὸ τὴν σωστὴ διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν ἐπιδεικνυομένη πρὸς τοὺς ἐργαζομένους στὴν Ε.Κ.Υ.Ο. ἐμπιστοσύνη.

Ὁ Μακαριώτατος μετὰ τὴν ἐνημέρωση ἔλαβε τὸν λόγο καὶ μετὰξὺ ἄλλων εἶπε: «*Διαπιστώνουμε σήμερα, μετὰ τὴν τόσο λεπτομερῆ περιγραφή τῶν στοιχείων ποὺ εἶδαμε καὶ ἀκούσαμε ὅτι πλέον ἡ περιουσία τῆς Ἐκκλησίας διασφαλίζεται καὶ ἀξιοποιεῖται σωστὰ ὥστε νὰ βοηθεῖται τὸ πνευματικὸ, κοινωνικὸ, φιλανθρωπικὸ καὶ ἱεραποστολικὸ ἔργο Της*». Στὴ συνέχεια, ὁ Μακαριώτατος ἔκανε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὴν συνέργεια σὲ αὐτὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ευσταθίου, στὰ Μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. καὶ τὸν κ. Κωνσταντῖνο Πυλαρινό, ὁ ὁποῖος ὅπως χαρακτηριστικὰ εἶπε, ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν ἴδιο ἐπὶ πέντε χρόνια, με ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον καὶ ἀμισθί, προσφέρει μέγιστες ὑπηρεσίες στὴν Ε.Κ.Υ.Ο. Ταυτόχρονα ὁ Μακαριώτατος συνεχάρη ὅλους ὅσοι ἐργάζονται σὲ αὐτὸ τὸν εὐαίσθητο Ὄργανισμό τῆς Ἐκκλησίας, τονίζοντας ὅτι ἡ ἐργατικότητα καὶ ἡ φιλοτιμία τους ἔχουν φέρει αὐτὰ τὰ θεαματικὰ ἀποτελέσματα καὶ τοὺς εὐχήθηκε κάθε εὐλογία Θεοῦ.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε ὅπως ἐκφράσει τὴν εὐαρέσκειά Της τόσο πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ευστάθιο καὶ στὰ Μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. ὅσο καὶ πρὸς τὸν Γενικό Διευθυντὴ τῆς κ. Κωνσταντῖνο Πυλαρινό.

2. Γιὰ τὸ ἔργο τῆς Μὴ Κυβερνητικῆς Ὄργάνωσης «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ» κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριο καὶ ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησή Της γιὰ τὸ ἔργο τὸ ὁποῖο ἔχει ἐπιτελεσθεῖ.

3. Γιὰ τὸ ΣΤ' Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο ποὺ ἔλαβε χώρα στὴν Τήνο (20-23.9.2004) καὶ ἐνέκρινε τὰ Πορίσματα καὶ τὶς Προτάσεις ποὺ προέκυψαν ἀπὸ αὐτό.

4. Γιὰ τὸ ἐπιτελεσθέν ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας στὸ

«*Θρησκευτικὸ Κέντρο τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Χωριοῦ*» κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καὶ

5. Γιὰ τὴν Συνάντηση τῶν Γραμματέων τῶν Ἐκκλησιῶν - Μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. γιὰ τὶς Διεκκλησιαστικὲς Σχέσεις, ἡ ὁποία ἐγίνε στὴν Γενεύη ἀπὸ 4-8.6.2004.

Γ'

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε:

Τὴν ἐκπροσώπηση τῆς Ἐκκλησίας μας:

– στὴν προσεχῆ Συνεδρία τῆς Διεθνούς Ἐταιρείας Ἱερῶν τῶν Φυλακῶν στὸ Ontario τοῦ Καναδᾶ (19-24.8.2005).

– στὴν συγκληθησόμενη Διάσκεψη τῆς CCME στὸ Arnoldshain Γερμανίας (22-24.10.2004) με θέμα: «*Διεθνῆς Μετανάστευσις, Παγκοσμιοποιήσις καὶ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ*».

– στὴν συγκληθησόμενη Συνεδρία τῆς Ἐπιτροπῆς Εὐρωπαϊκῶν Θρησκευτικῶν Ἡγετῶν, στὸ Λευεν τῶν Βρυξελλῶν, ἀπὸ 7ης ἕως 10ης Νοεμβρίου 2004.

– στὸ Φεστιβάλ Ὁρθοδόξων Συνεργατῶν Μ.Μ.Ε., ἡ ὁποία θὰ γίνε στὴ Μόσχα ἀπὸ 16-18 Νοεμβρίου ἐ.ἔ.

– νὰ τιμήσει με τὸ Χρυσὸ Σταυρὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου γιὰ τὴν προσφορὰ τους στὴν Ἐκκλησία τοὺς Πανοσιολογιωτάτους Ἀρχιμανδρίτες: κ. Σπιριδῶνα Δεναξᾶ καὶ κ. Φιλάρετο Θηραῖο, Κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων, τοὺς Αἰδεσιμολογιωτάτους Πρωτοπρεσβυτέρους κ. Ἰωάννη Ἀντωνόπουλο καὶ κ. Ἠλία Μαρκαντώνη, Κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τὸν κ. Ἀθανάσιο Ἀκρίδα, μεγάλο Εὐεργέτη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος.

Δ'

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε:

1. Τὸ Νέο Κατάλογο Δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο, γιὰ τὸ δίμηνο Σεπτεμβρίου - Ὀκτωβρίου 2004. Σημειώνεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν ποὺ ἐπιδοτεῖται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο ἀνέρχεται ἤδη στὶς 864 οἰκογένειες καὶ τὸ συνολικὸ ποσὸν τῆς ἐπιδοτήσεως γιὰ τὸ δίμηνο αὐτὸ φθάνει τὶς 202.176 ΕΥΡΩ.

2. Τὴν διοργάνωση Σεμιναρίου πρὸς ἐνημέρωση τῶν Ἱεροκρητικῶν καὶ τῶν Κρητικῶν τοῦ Θεοῦ Λόγου, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιὰ θέματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

3. Τὴν ὑποστήριξη τοῦ αἰτήματος τῶν πολυτέκνων Ἐφημερίων, γιὰ τὸ διορισμὸ τους ὡς Ἐκπαιδευτικῶν, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Νόμου 3255/2004.

4. Τὶς προτάσεις τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, γιὰ τὴν παρουσίαση τῶν ἐκδόσεων του, ἢ ὅποια θὰ γίνεῖ στὴ «*Στοὰ τοῦ Βιβλίου*», στὶς 10 Δεκεμβρίου 2004 καὶ τὸν σχεδιασμὸ τῶν νέων ἐκδόσεων τοῦ Ἰδρύματος.

Ε'

Τιμητικὲς Ἐκδηλώσεις γιὰ τοὺς Ὀλυμπιονίκες καὶ Παραολυμπιονίκες

1. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 11ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἀκολούθησε Τελετὴ κατὰ τὴν ὅποια τιμήθηκαν ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, οἱ Ἕλληνες Ὀλυμπιονίκες, μὲ τὸν Χρυσὸ Σταυρὸ τοῦ Παρασήμου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Πρὶν τὴν παρασημοφόρηση ὁ Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος μεταξὺ ἄλλων τόνισε τὴ θεολογικὴ ἄποψη τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν Ἀθλητισμὸ, ἀναφέρθηκε στὸ σπουδαῖο ἔργο ποῦ ἐπιτέλεσε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων καὶ στὰ δύο Συνέδρια ποῦ διοργάνωσε γιὰ τὴ σχέση Ἐκκλησίας καὶ Ἀθλητισμοῦ. Ἀναφέρθηκε ἐπίσης στὴ βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας στοὺς Ὀλυμπιακοὺς καὶ Παραολυμπιακοὺς Ἀγῶνες καὶ κυρίως στὴ διακονία τῶν Ἱερέων στὸ Ὀλυμπιακὸ Χωριό. Ἐπήνεσε τέλος τοὺς ἀθλητὲς γιὰ τὴν θέληση καὶ τὴν ἀγωνιστικότητά τους καὶ τοὺς εὐχήθηκε καλὴ ἐπιτυχία σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τους.

Μετὰ τὴν παρασημοφόρηση τῶν ἀθλητῶν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς κ. Γεώργιος Παπαδογιαννάκης εὐχαριστώντας τὸν Μακαριώτατο μὲ ἔνθερμα καὶ ἐγκάρδια λόγια εἶπε μεταξὺ ἄλλων ὅτι: «*βρήκαμε τὴν Ἐκκλησία κοντὰ μας στὸ Ὀλυμπιακὸ Χωριό, δὲν ἀμφιβάλλαμε ποτὲ ὅτι καὶ πάλι ὁ Μακαριώτατος καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ μᾶς τιμήσουν καὶ ὅτι ἡ παράκλησή μας εἶναι νὰ ἐξονομάσει ἡ Ἐκκλησία προστάτη Ἅγιο τῶν Ἀθλητῶν*».

Στὴ συνέχεια, τὸν Μακαριώτατο καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εὐχαρίστησε ἐκ μέρους τῶν τιμηθέντων ἀθλητῶν ἡ Ὀλυμπιονίκης κ. Ἀθανασία Τζουμελέκα, ἢ ὅποια εἶπε μεταξὺ ἄλλων: «*Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη ἐκ μέρους καὶ τῶν ὑπολοίπων συναθλητῶν μου νὰ εὐχαρι-*

στήσω θερμὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο γιὰ τὴν μεγάλη τιμὴ μὲ τὴν ὅποια μᾶς τιμᾶ σήμερα ἀπονέμοντάς μας τὸ Παράσημο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποδεικνύοντας τὴν ἀγάπη ποῦ ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει γιὰ τὰ παιδιὰ της. Ἐμεῖς ἀγωνισθήκαμε μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις καὶ προσφέραμε τὸν καλύτερο ἑαυτό μας ὁ καθένας καὶ ἡ καθεμία μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ τιμήσουμε τὴν Πατρίδα μας. Τὴν Ἐκκλησία μας τὴν βρήκαμε μπροστὰ μας καὶ κοντὰ μας καὶ στὸ Ὀλυμπιακὸ χωριό νὰ μᾶς συμπαραστέκεται μὲ κάθε τρόπο. Σᾶς ἐκφράζουμε καὶ γι' αὐτὸ τὶς εὐχαριστίες καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη μας».

Ὁ Μακαριώτατος συγχαίροντας καὶ προσφωνώντας τοὺς Ὀλυμπιονίκες τόνισε τὴν σημαντικὴ συμβολὴ τους ὡς φωτεινῶν παραδειγμάτων γιὰ τὴ σύγχρονη Ἑλληνικὴ Νεολαία καὶ ὅτι εἶναι πολὺ σπουδαῖο καὶ σημαντικό νὰ νικᾷ πρῶτα κανεῖς τὸν ἑαυτό του καὶ τὶς ἀδυναμίες του, κάτι τὸ ὅποιο ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καθίσταται καταξιωμένη προσωπικότητα καὶ ἔτσι νὰ εἰσέρχεται στὸ στάδιο τῶν ἀγωνισμάτων ὡς νικητὴς μὲ πνεῦμα ἀληθινῆς ἁμιλλας. Ἐπίσης, ὁ Μακαριώτατος εὐχήθηκε σὲ ὅλους τοὺς πρωταθλητὲς μας ποῦ δὲν ἀναδείχθηκαν Ὀλυμπιονίκες, στοὺς ἐπόμενους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες νὰ καταστοῦν καὶ αὐτοὶ πρῶτοι.

2. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 12ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., ἀκολούθησε Τελετὴ κατὰ τὴν ὅποια τιμήθηκαν οἱ Ἕλληνες Παραολυμπιονίκες μὲ τὸν Χρυσὸ Σταυρὸ τοῦ Παρασήμου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, ὅπως καὶ μὲ τὴν προσφορὰ ἀναμνηστικοῦ δώρου σὲ ὅσους ἀπὸ αὐτοὺς κατέκτησαν τὴν 4ῃ ἕως καὶ τὴν 8ῃ θέση καὶ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς ποῦ διεκόνησαν στὸν Ἱερό Ναὸ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Χωριοῦ.

Πρὶν τὴν παρασημοφόρηση ὁ Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος μεταξὺ ἄλλων εἶπε: «*Ἡ Ἐκκλησία στέκεται ὄχι ἀπλῶς μὲ συμπάθεια κοντὰ σας, ἀλλὰ μὲ ἀγάπη, ἀποδίδοντας διπλὴ τιμὴ σὲ σᾶς. Γιατὶ ἄλλο ἢ συμπάθεια, ὁ οἶκτος, καὶ ἄλλο ἢ ἀγάπη ποῦ συνδέεται μὲ τὴν ἀξιοπρέπεια. Στὸ πρόσωπό σας βλέπει τὶς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα, μὲ τὴν θέληση καὶ τὴν ἀγωνιστικότητα τὴν ὅποια ἔχετε, εἴσθε σὲ ὑψηλότερη θέση ἀπὸ πολλοὺς Χριστιανοὺς ποῦ ἔχουν ἀρτιμέλεια, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τὸ σθένος ποῦ σεῖς ἔχετε. Εἴσθε πράγματι πρω-*

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς Ἀθλητισμοῦ κ. Γ. Ὀρφανὸς ἐν μέσῳ τῶν τιμηθέντων Ὀλυμπιονικῶν.

ταθλητὲς τῆς ζωῆς, καὶ στὴν συνέχεια πρωταθλητὲς στὰ γήπεδα καὶ τὸν ὑγρὸ στίβο. Αὐτὸ φαίνεται ἔντονα στὰ μάτια σας, ποὺ ἔχουν μιὰ ζωηράδα, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλη σας τὴν παρουσία».

Ἐπίσης τὸν λόγο ἔλαβε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Παραολυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σπυριδῶν Σταυριανόπουλος, ὁ ὁποῖος εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο καὶ τὴν Ἐκκλησία καὶ τόνισε ὅτι τρία πράγματα βοήθησαν γιὰ τὴν νίκη σὲ αὐτοὺς τοὺς Ἀγῶνες: «*Ἡ θέλησή μας, ἡ εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἡ συμπαράσταση τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας*» καὶ εὐχαρίστησε τὰ Μ.Ε. καὶ ιδίως τὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὶς συνεχεῖς προτροπὲς πρὸς τὸ κοινὸ νὰ παρακολουθῆσει τοὺς Ἀγῶνες.

Ἀκολούθως, μίλησε ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἑλληνικῆς Παραολυμπιακῆς Ὁμάδας κ. Γεώργιος Φουντουλάκης, ὁ ὁποῖος πρόσφερε στὸν Μακαριώτατο ἀναμνηστικὸ δῶρο καὶ ζήτησε τὴν προσευχὴ ὄλων ὥστε στὸ Πεκίνο ἡ Ἑλληνικὴ Ὁμάδα νὰ ἔχει ἀκόμα μεγαλύτερες ἐπιτυχίες.

Στὴ συνέχεια, τὸν Μακαριώτατο καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εὐχαρίστησε ἐκ μέρους τῶν τιμηθέντων ἀθλητῶν ὁ Παραολυμπιονίκης κ. Κωνσταντῖνος Φύκας, ὁ ὁποῖος εἶπε μεταξὺ ἄλλων: «*Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ πίστη μαζί μὲ τὴν προπόνηση μᾶς βοήθησαν νὰ φέρουμε αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες. Πάνω ἀπὸ ὅλα εἶναι ὁ Θεός. Εἴμαστε πρωταθλητὲς καὶ ὄχι ἀπλῶς ἀθλητὲς, γιὰτὶ ἀφήνουμε στὸ σπῆτι μας τὶς ὅποιες σωματικὲς ἀδυναμίες καὶ μπαίνουμε στὸ χῶρο τῶν ἀγωνισμάτων ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι συναθλητὲς μας*».

Ὁ Μακαριώτατος συγχαίροντας καὶ προσφωνώντας τοὺς Παραολυμπιονίκες τόνισε ὅτι: «*Μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή τους οἱ Παραολυμπιονίκες κέρδισαν τὴ ζωὴ. Θαυμάσαμε τὶς ἐπιδόσεις σας, τὴν πίστη σας, τὴν ἀκατάβλητη δύναμη ἀπὸ τὴν ὁποία διακατέχεσθε, τὴν ἀπεριόριστη θέληση καὶ ἀντοχή σας, τὴν πολὺ ζωηρὴ ἐπιθυμία σας γιὰ τὴ ζωὴ. Αὐτὸ εἶναι κατόρθωμα τῆς θέλησης καὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας σας. Κατορθώσατε νὰ βρεθεῖτε στὸ ἐπίκεντρο καὶ ὄχι στὸ περιθώριο τῆς ζωῆς καὶ*

εὐχομαι πάντα νά κατακτᾶτε ψηλές κορυφές, γιατί ὅποιος φθάνει ψηλά, ἀγναντεύει τὴν κορυφή. Στὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς», τόνισε ὁ Μακαριώτατος, «δὲν ὑπάρχουν ἐκχειρίες καὶ ἀνακωχές ἀλλὰ διαρκῆς προσπάθεια».

ΣΤ'

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσχολήθηκε ἐπίσης καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου στὴν Πεντέλη

Μὲ κάθε λαμπρότητα καὶ ἐπισημότητα πραγματοποιήθηκαν τὴν Πέμπτη 7 Ὀκτωβρίου ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, ὁ ἁγιασμός γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ βρίσκεται στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης. Παρέστησαν Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ δυὸ Ὑφυπουργοὶ Ἐξωτερικῶν, Βουλευτές, Καθηγητές, πολλοὶ Ἐπίσημοι καὶ πλῆθος ἄλλων προσκεκλημένων.

Μετὰ τὸν Ἁγιασμό, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης παρουσίασε τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα ποῦ συνδέονται μὲ τὴν ἀνέγερση τοῦ κτιρίου. Στὴ συνέχεια, τὸ λόγο ἔλαβε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στοὺς στόχους ποῦ ἐξυπηρετεῖ τὸ Διορθόδοξο Κέντρο, δηλαδὴ τὴ φιλοξενία συναντήσεων ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων, «γιὰ νὰ ἔρχονται», ὅπως εἶπε, «σὲ ἐπαφὴ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας σὲ ἓνα Κέντρο ποῦ βρίσκεται στὴν Ἀθήνα καὶ ἔχει ἀναδειχθεῖ σὲ κολυμπήθρα τῆς Ὀρθοδοξίας». «Αὐτὸ τὸ Κέντρο», συνέχισε, «πρέπει νὰ προβάλλει τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, νὰ γίνῃ ὁδοδείκτης τῆς πορείας σ' ἓνα κόσμο ποῦ μοιάζει ἀποπροσανατολισμένος».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐπίσημανε τὴν οὐσιαστικὴ ἀρωγὴ τῆς «Ἀλληλεγγύης», τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνέβαλε στὴν ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ Κτιρίου ἀλλὰ καὶ στὴν καλὴ συνεργασία μὲ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, «τὸ ὁποῖο στέκεται στὸ πλάι τῆς “Ἀλληλεγγύης” ποῦ φιλοδοξεῖ νὰ ἐφαρμόσει προγράμματα γιὰ τὰ ὁποῖα ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Ἐκκλησία ἔχουν δεῖξει ἐνδιαφέρον, ὅπως προγράμματα ἐπιμορφωτικὰ καὶ ἐκπολιτιστικὰ γιὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ προγράμματα ποῦ

ἀπευθύνονται σὲ μετανάστες καὶ πρόσφυγες».

«Ὅραμά μας εἶναι νὰ βγάλουμε τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὸ περιθώριο καὶ τὴν ἀφάνεια, νὰ ἀνοίξουμε νέους ὀρίζοντες γιὰ νὰ κάνει ἡ Ἐκκλησία ἐκσυγχρονιστικὰ βήματα, ἐννοῶ ἢ δική μας νοοτροπία καὶ ἀντίληψη (νὰ ἐκσυγχρονιστεῖ), νὰ δοῦμε μὲ νέα μάτια τὸν κόσμο, νὰ ἀφήσουμε τὴν αὐτάρκεια ποῦ πολλές φορὲς μᾶς χαρακτηρίζει καὶ μᾶς φοβίζει νὰ δοῦμε τὸν ἄλλο», κατέληξε ὁ Μακαριώτατος.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἄνησυχία γιὰ τὴν βιαιότητα ἐναντίον Ὀρθοδόξων στὴν Ἀλβανία

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει τὴν θλίψη καὶ τὴν ἐντονὴ διαμαρτυρία Της γιὰ τὰ πρόσφατα βίαια ἐπεισόδια ἐναντίον Ὀρθοδόξων Ναῶν, Συμβόλων καὶ ἐγκαταστάσεων στὴς Νότιες Ἐπαρχίες τῆς Ἀλβανίας.

Τὸ ἀποκορύφωμα τῶν βίαιων αὐτῶν ἐνεργειῶν ὑπῆρξε ἡ καταστροφὴ τῶν κατασκηνώσεων τῶν Ὀρθοδόξων νέων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Τιράνων ἀπὸ ἑξι μασκοφόρους. Εἶχε προηγηθεῖ μία σειρά ἐπιθέσεων ἐναντίον Ναῶν, Μονῶν καὶ Θρησκευτικῶν συμβόλων κατὰ τὴς τελευταῖες ἐβδομάδες μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πρόκληση κλίματος ἀνασφαλείας μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς γείτονος Χώρας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καλεῖ τὴν Ἀλβανικὴ Κυβέρνηση νὰ λάβῃ τὰ ἀπαραίτητα μέτρα γιὰ τὴν ἐδραίωση κλίματος ἀσφαλείας μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Χώρας αὐτῆς. Ἐκφράζει τὴν ἀμέριστη συμπαράστασή Της πρὸς τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας. Ἐπισημαίνει δὲ μὲ ἐμφαση τὸ γεγονός ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ δυσάρεστα συμβάντα ἔλαβαν χώρα σὲ περιοχὲς ὅπου ζεῖ κυρίως ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότητα τῆς Ἀλβανίας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐργάζεται καὶ θὰ συνεχίσει νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴν ἐμπέδωση ἀρμονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς καὶ καταδικάζει κάθε ἐκδήλωση θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ ἀπ' ὁποιαδήποτε πλευρὰ καὶ ἂν προέρχεται. Ἐργάζεται δὲ ἡ Ἐκκλησία μας συστηματικὰ γιὰ τὴν καταπολέμηση φαινομένων ρατσισμοῦ καὶ μισαλλοδοξίας στὴν πατρίδα μας καὶ γιὰ τὴν εἰρηνικὴ συμβίωση τῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς ἐργαζομένους στὴ Χώρα μας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Συλλυπητήρια γιὰ τὸν θάνατο τεσσάρων Ἀεροπόρων

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἀπέστειλε στὸν Ἀρχηγὸ Γ.Ε.Α. κ. Γ. Αὐλωνίτη τὸ ἀκόλουθο συλλυπητήριο τηλεγράφημα:

«Πληροφορηθεὶς μὲ βαθύτατη θλίψη τὸ τραγικὸ συμβῆναι τῆς πτώσεως τῶν δύο ἀεροσκαφῶν τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας εἰς τὸ Πήλιον, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν ἀδόκητον θάνατον τῶν τεσσάρων γενναίων ἀξιωματικῶν μας κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ καθήκοντός των, ἐκφράζω τὰ θερμότερα συλλυπητήριά μου καὶ τὴν ἠθικὴν μου συμπαράστασιν σὲ ἐσᾶς προσωπικά, στίς οἰκογένειες τῶν ἀξιωματικῶν καὶ εἰς τὴν ἐν γένει Πολεμικὴν Ἀεροπορίαν τῆς πατρίδος μας. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἐνδυναμώνει τοῦτες τίς δύσκολες ὥρες».

(15.10.2004)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Περὶ τῆς ἀνακοινώσεως τῆς Καθολικῆς Ἱεραρχίας

Σχολιάζοντας τὴν ἀνακοίνωση τῆς Καθολικῆς Ἱεραρχίας Ἑλλάδος ὁ ἐκπρόσωπος Τύπου τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Ἀρχιμ. π. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου δῆλωσε τὰ ἑξῆς:

«Τὸ περιεχόμενο καὶ ἡ οὐσία τῶν λόγων τοῦ Μακαριώτατου δὲν μποροῦν νὰ κριθοῦν ἀπὸ τὰ ελάχιστα χρονικὰ ἀποσπάσματα ποὺ μεταδίδουν τὰ Μ.Μ.Ε., ἀλλὰ ἀπὸ τὴν συνολικὴ συνάφειά τους. Ὁ Μακαριώτατος προβαίνοντας σὲ μία γενναία κίνηση αὐτοκριτικῆς, τόνισε ὅτι ὁσάκις οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες, ἀνήκοντες εἴτε στὴ Δυτικῇ, εἴτε στὴν Ἀνατολικὴ Χριστιανοσύνη ἐναγκαλίστηκαν τὴν κοσμικὴ ἐξουσία, προκάλεσαν δυσάρεστες συνέπειες στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ γεγονός, ὅμως, αὐτὸ σὲ καμία περίπτωση σημαίνει ὅτι οἱ Ἐκκλησίες δὲν πρέπει νὰ συνεργάζονται μεταξύ τους, νὰ ἀναζητοῦν κοινούς τόπους ἐπικοινωνίας καὶ συνάντησης γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ποικίλων προβλημάτων τῶν λαῶν, κοινωνικῶν καὶ ἄλλων, ὅπως ἐμπράκτως ἔχουν ἐπιτύχει τόσο ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, ὅσο καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη Μακαριώτατου στὴν Ἱ. Μητρόπολη Καστοριάς – Ἐπετειακὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴ συμπλήρωση ἑκατὸ ἐτῶν ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἐθνομάρτυρος Παύλου Μελά

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱ. Μητρόπολη Καστοριάς πραγματοποίησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, προκειμένου νὰ συμμετάσχει στίς ἐπετειακὲς ἐκδηλώσεις μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπλήρωσης ἑκατὸ ἐτῶν ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἐθνομάρτυρος Παύλου Μελά. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὸν Παῦλο Μελά καὶ τοὺς Μακεδονομάχους, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους συγκαταλέγονται καὶ πολλοὶ κληρικοί, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ πρώτη φορὰ ποὺ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκέπτεται περιοχὲς, ὅπου αὐτοὶ ἔδρασαν.

Ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸ Ἱ. Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Καστοριάς ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὰ τέσσερα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὸν Μακεδονικὸ Ἀγώνα. «Τὸ πρῶτο στοιχεῖο», εἶπε, «ἦταν τὸ ὄραμα, καθὼς κανένας ἄγώνας δὲν εὐοδώνεται χωρὶς αὐτό. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ μία ἐσωτερικὴ ὠστικὴ δύναμη, ἡ ὁποία σπρώχνει τὸν ἄνθρωπο». «Δεύτερο στοιχεῖο», σημείωσε, «ἦταν ἡ βούληση γιὰ τὴν ἐλευθερία, ἡ ὁποία εἶναι ἓνα δῶρο ποὺ ἔχει χαρίσει ὁ Θεὸς στοὺς ἄνθρώπους πλάθοντάς τους κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσίν του». Ἀναφέρθηκε μάλιστα καὶ στὴν τρομοκρατία ποὺ ἀσκούνταν ἐκείνη τὴν περίοδο σὲ βάρος τῶν Ἑλλήνων σημειώνοντας ὅτι ἡ τρομοκρατία καὶ ἡ ἄσκηση τῆς βίας εἶναι ταπείνωση τῆς εἰκόνας τοῦ ἀνθρώπου. «Τρίτο στοιχεῖο», ἀνέφερε, «ἦταν ἡ πίστη στὸν Θεό». Ὅπως ὑπογράμμισε, ὅλες οἱ ἐξέχουσες προσωπικότητες τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα εἶχαν βαθιὰ αὐτὴ τὴν πίστη. «Τέταρτο στοιχεῖο», πρόσθεσε, «ἦταν ἡ ἐνότητα ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸν κληρὸ καὶ τὸν λαὸ στὴν πατρίδα μας». «Αὐτὴ ἡ σύζευξη ὑπάρχει μόνο στὴν Ἑλλάδα» εἶπε χαρακτηριστικά. Αὐτὰ τὰ τέσσερα στοιχεῖα, ἐπισήμανε, ἀποτελοῦν διαχρονικὰ διδάγματα ποὺ πρέπει νὰ μεταδώσουμε στὰ παιδιὰ μας.

Κατὰ τὴ διάρκεια ὁμιλίας του στὴν κοινότητα Μελάς, τὴν ὁποία ἐπισκέφθηκε στὴ συνέχεια, ὁ Μακαριώτατος ἔκανε λόγο γιὰ τοὺς παραχαράκτες τῆς ἱστορίας ποὺ ἐπιδιώκουν, ὅπως εἶπε, νὰ καθιερώσουν τὴ Μακεδονία ὡς ξεχωριστὸ Ἔθνος. «Πρόκειται γιὰ ἀπόψεις», σημείωσε, «ποὺ δὲν δέχεται ἡ ἐπιστήμη καὶ δὲν ἐπαληθεύονται ἀπὸ τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα».

Ἐξάλλου, ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Νικολάου Κορομηλιάς ἀπὸ ὅπου ὑπογράμμισε, στὸ πλαίσιο ὁμιλίας του, ὅτι «ἔχουμε καθήκον νὰ εἴμαστε φύλακες συνόρων, ἀλλὰ καὶ κάθε πολύτιμης κληρονομιάς». Παράλληλα, σημείωσε, ὅτι οἱ ἐκδηλώσεις ποὺ γίνονται γιὰ τὸν Παῦλο Μελά δὲν ἔχουν ὡς στόχο νὰ θυμίσουν παλαιὰς ἐχθρες ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς. «Θέλουμε νὰ ζήσουμε εἰρηνικὰ μὲ τοὺς γείτονες» εἶπε. «Καὶ θέλουμε», συμπλήρωσε, «νὰ διακηρύξουμε ὅτι ὁ πόλεμος δὲν λύνει πιθανὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν λαῶν». «Αὐτὸ ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει», τόνισε, «εἶναι νὰ παγιώσουμε τὴν εἰρήνη». Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὸν Ἱ. Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Κορησοῦ ἀπὸ ὅπου στὸ πλαίσιο ὁμιλίας του ἐπισήμανε ὅτι ἡ ἐνότητα τῶν λαῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως δὲν ἐπιτυγχάνεται οὔτε μὲ οἰκονομικά, οὔτε μὲ πολιτικά μεγέθη, ἀλλὰ μόνον μὲ πνευματικά. «Οἱ λαοί», εἶπε, «δὲν πρέπει νὰ ἀπαρνηθοῦν τὴν ταυτότητά τους καὶ νὰ ὁμογενοποιηθοῦν, διότι κάτι τέτοιο δὲν θὰ ὀδηγήσει στὴν ἐνότητά τους, ἀλλὰ σὲ μία χωρὶς ψυχὴ συμμαχία, ποὺ θὰ ἔχει λησμονήσει ἐθνότητα, ἱστορία, παράδοση, γλώσσα καὶ θρησκεία τῶν μερῶν της». Καὶ συνέχισε: «Κανένας ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῆς Ε.Ε. δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ ἀπαρνηθεῖ τὴν ἐθνότητα καὶ τὴ γλώσσα του».

Ἀπὸ τὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Νικολάου Τσιριλόβου, ὅπου ὁ Μακαριώτατος τέλεσε ἐπιμνημόσυνη Δέηση καὶ ἔκανε τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμ. Γρηγορίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ συνεργάτου τοῦ Παύλου Μελά, χαρακτήρισε τὶς Ἱ. Μονὲς ὡς ἀκροπόλεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, σημειώνοντας ὅτι «προσέφεραν καὶ προσφέρουν πνευματικὲς ὑπηρεσίες στὸν λαὸ καὶ ἔχουν σκοπὸ σὲ κάθε δύσκολη περίσταση τοῦ ἔθνους νὰ δίνουν τὸ παρόν».

Ἀκολούθως ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ ποὺ τελέσθηκε στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱ. Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καστοριάς. Στὴν ὁμιλία του, ἀναφέρθηκε στὴν προσωπικότητα καὶ τὴν προσφορὰ στὸ ἔθνος τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Καστορίας κυροῦ Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, ἐπισημαίνοντας ὅτι «ἡ ἀνάμειξη τῆς Ἐκκλησίας στὰ ἐθνικὰ ζητήματα ὑπῆρξε ἱστορικὴ ἀναγκαιότητα», καθὼς καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία χρειάζεται νὰ ἔχει ἐπικεφαλῆς ἐμπνευσμένους ἱεράρχες. Ἀκολούθησε ἡ μεταφορὰ τῶν λειψάνων τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου στὸν αὐλαιο χῶρο τοῦ Ἐπισκοπείου καὶ τὰ ἀποκαλυπτήρια μνημείου

ποῦ ἀνεγέρθηκε πρὸς τιμὴν του. Στὴ συνέχεια ἐψάλη ἐπιμνημόσυνη Δέηση στὸν τάφο τοῦ Παύλου Μελά στὸ Βυζαντινὸ Παρεκκλήσιο τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν.

Τὴν Παρασκευὴ 15.10.τ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὸ ἼΑργος Ὀρεστικοῦ ἀπὸ ὅπου, κατὰ τὴ διάρκεια ἐκδηλώσεως, ἀναφέρθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ στηριχθοῦμε στὴν παράδοση καὶ τὴν ἱστορία, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ διατηρήσουμε τὴν ἐνότητά μας. «Ὁ λαὸς τιμᾷ καὶ σέβεται τὴν Ἐκκλησία γιατί εἶναι οἰκουμενικὴ» εἶπε. «Ταυτόχρονα», συνέχισε, «ἡ Ἐκκλησία εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὸν λαὸ, στέκεται καθημερινὰ στὸ πλευρὸ του καὶ ἀφουγκράζεται τὶς ἀγωνίες του». Σημείωσε μάλιστα ὅτι γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τίτλο τιμῆς ἢ προάσπιση ἀπὸ μέρους Της τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους. Κατόπιν, ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὸ Δημαρχεῖο Ὀρεστίδος ἀπὸ ὅπου κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας του ἀναφέρθηκε στὰ προβλήματα τῆς περιοχῆς καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἀνεργία ποὺ πλήττει κυρίως τοὺς νέους ἀνθρώπους, παρουσιάζοντας παράλληλα τὶς προσπάθειες τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν καταπολέμηση αὐτοῦ τοῦ φαινομένου καὶ ἐν γένει τὸ κοινωνικὸ ἔργο Της σὲ συνεργασία μὲ τοὺς Ο.Τ.Α.

Ἀπὸ τὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Παρασκευῆς στὸ Πισοδῆρι ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀπάντησε σὲ αὐτοὺς ποὺ παραχαράσσουν, ὅπως εἶπε, τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ ἔχουν τὸ θράσος νὰ ὁμιλοῦν μὲ ἀνακριβείες γιὰ αὐτὴν, σημειώνοντας ὅτι οἱ λαοὶ ποὺ ἀπαρνοῦνται τὶς ρίζες καὶ τὶς καταβολές τους εἶναι καταδικασμένοι σὲ ἀφαισισμό. Τέλος, ὁ Μακαριώτατος ἐπέκρινε καὶ τὴν ὅποια-δήποτε ἀνάμειξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, εἴτε αὐτοὶ ἀνήκουν στὴ Δυτικὴ, εἴτε στὴν Ἀνατολικὴ Χριστιανοσύνη, μὲ τὴν κοσμικὴ ἐξουσία, τονίζοντας ὅτι ὅποτε κάτι τέτοιο ἔγινε εἶχε δυσάρεστες συνέπειες στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. (17.10.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γλυφάδας

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

1. Τὴν Κυριακὴ 12 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα Μνήμης, γιὰ ὄλους τοὺς Ἑλληνας, τῶν ἀλησμόνητων Πατρίδων καὶ ἰδιαίτερος τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐθνομαρτύρων Χρυσόστομου Σμύρνης, Ἀμβροσίου Μοσχονησίων, Γρηγο-

ρίου Κυδωνίων, Προκοπίου Ἰκονίου, Εὐθυμίου Ζήλων ὡς καὶ πάντων τῶν σὺν αὐτοῖς ἀναιρεθέντων κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν (1922) ἢ Ἱερὰ Μητρόπολις ἐν συνεργασία μετὰ α. τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων Ἀθηνῶν καὶ β. τῆς τοπικῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων Βούλας ΙΩΝΙΑ, ἐτέλεσε πάνδημον Ἀρχιερατικὸν Μνημόσυνον εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Ἰωάννου Βούλας.

Εἰς αὐτὸ προεξήρχε καὶ ὠμίλησε καταλλήλως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παῦλος, τονίσας ἰδιαίτερος τὴν στάσιν τοῦ Ἀγίου Ἐθνοϊερομάρτυρος Χρυσοστόμου Σμύρνης κατὰ τὴν ἐν λόγῳ περιόδον καὶ τὴν ἄρνησιν του νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς Αὐτόν, ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ποιμνιον.

2. Μὲ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ φιλακόλουθου ποιμνίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας καὶ ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Παύλου ἐτελέσθησαν, τὴν Κυριακὴν 26-9-04, εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν:

α. Τὸ καθιερωμένον ἐτήσιον μνημόσυνον, διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης κυροῦ Χρυσοστόμου (Βούλτσου). Κατ' αὐτὸ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἀνεφέρθη δι' ὀλίγον εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος Α' Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης καὶ προέτρεψε τοὺς πιστοὺς νὰ προσεύχωνται διὰ τὴν ἀνάπαυσιν Αὐτοῦ.

β. Ἱερὰ Παράκλησις εἰς τὴν Ἀγίαν Παρασκευήν, προστάτιδα τῶν πασχόντων ἀπὸ ὀφθαλμολογικῆς παθήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τῶν ἄλλων συμμετεῖχον καὶ οἱ πάσχοντες ἀπὸ παθήσεως τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς. Ἡ ἐν λόγῳ Ἱερὰ Ἀκολουθία ἐτελεῖτο κατ' ἔτος εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πετράκη, ὅταν Καθηγούμενος αὐτῆς ἦτο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς σημαντικῆς αὐτῆς λατρευτικῆς συνάξεως ὁ Σεβασμιώτατος ἐδεξιώθη τὰ Μέλη τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Ἀμφιβληστροειδοπαθῶν καὶ συνεζήτησε τὰ προβλήματα τῶν.

3. Μὲ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκέλλου Ἀρχιμ. Ἀλεξίου Ψωίνου, τὴν Δευτέραν 4-10-04, εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τοῦ Ἱεροῦ Εἰσοδίων Θεοτόκου Τερψιθέας, ἄρχισαν οἱ παραδόσεις τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Μητροπόλεώς μας. Εἰς τὴν σύντομον προσλαλιὰν του, ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Πρω-

τοσυγκέλλος, ἀνεφέρθη εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν διάδοσιν τῆς πατρώας Μουσικῆς εἰς τὰς τάξεις τῶν νέων, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν καταβάλλουν Καθηγητὲς καὶ Σπουδαστὲς διὰ τὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου τῶν σπουδῶν εἰς τὴν Σχολήν.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας διοργάνωσε σειρὰ ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ συμπληρώσει Εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου Καλλινίκου.

Τὸ Σάββατο 25 Σεπτεμβρίου στὴν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐγίνε ἡ ἐναρξη τῶν ἐκδηλώσεων ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ, ὁ ὁποῖος προσφώνησε τὸ κοινὸ καὶ ἀνέγνωσε μηνύματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης καὶ ἄλλων ἱεραρχῶν. Τῆς ἐκδηλώσεως χαιρέτισαν ὁ Νομάρχης Πέλλας, οἱ Δήμαρχοι Ἐδέσσης καὶ Γιαννιτσῶν καὶ οἱ βουλευτὲς τοῦ Νομοῦ.

Ἀκολούθησαν οἱ εἰσηγήσεις:

α) Τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, ὁ ὁποῖος παρουσίασε τὸν τόμο Ἐγκυκλιῶν τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου Καλλινίκου, ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας.

β) Τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἰωάννου Φουντουλή με θέμα: «*Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Καλλνίκο*».

γ) Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἀθηναγόρα Καραμαντζάνη με θέμα: «*Ὁ αἰοιδίμος Μητροπολίτης Καλλνίκος καὶ ὁ Ἱεροκήρυξ*».

Ἡ πρῶνι ἰσημερία τῶν ὁμιλιῶν ἐκλείσει μετὰ τὴν παρουσίαση ἀναμνήσεων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ποὺ συνδέθησαν μετὰ τὸν μακαριστὸν ἱεράρχη καὶ μετὰ χαιρετισμοὺς ἀπὸ τοὺς παρισταμένους Μητροπολίτες: Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνα, Κονίτσης κ. Ἀνδρέα, Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, Φλωρίνης κ. Θεόκλητο καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομο.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας (6.30 μ.μ.) ἐγίναν τὰ ἐγκαίνια Ἐκθέσεως φωτογραφιῶν καὶ προσωπικῶν ἀντι-

κειμένων τοῦ αἰοδίμου Μητροπολίτου Καλλινίκου στήν αἴθουσα τοῦ Παρθεναγωγείου Ἐδέσσης.

Στίς 7.30 μ.μ. ἔγινε προβολή στοῦ Πνευματικῆ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μέ θέμα τή ζωή τοῦ μακαριστοῦ ἱεράρχου ἀπό τόν θεολόγο καθηγητή κ. Ἀναστάσιο Κιουλμουράτογλου.

Οἱ ἐκδηλώσεις τοῦ Σαββάτου ὁλοκληρώθηκαν στόν ἴδιο χώρο (8.00 μ.μ.) μέ ἀπόδοση βυζαντινῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων ἀπό τίς χορωδίες:

- α) Ἱ. Μ. Βεροίας, μέ χοράρχη τόν κ. Γ. Ὁρδουλίδη,
- β) Ἱ. Μ. Σερρών, μέ χοράρχη τόν κ. Ἱ. Παπαχρόνη καί
- γ) Ἱ. Μ. Ἐδέσσης, μέ χοράρχη τόν κ. Ἀ. Πατρῶνα.

Τήν ἐπομένη, Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου ἔγινε Ἀρχιερατικό Συλλεΐτουργο καί Μνημόσυνο τοῦ αἰοδίμου Μητροπολίτου Καλλινίκου, ἀπό τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες: Λαγκαδά κ. Σπυρίδωνα, Κονίτης κ. Ἀνδρέαν, Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέον, Καστορίας κ. Σεραφεΐμ, Φλωρινῆς κ. Θεόκλητον καί Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ.

Ἀκολούθησε δεξίωση γιά ὄλους στόν Ψηλὸ Βράχο.

Οἱ ἐκδηλώσεις ὁλοκληρώθηκαν μέ ἐπίσημο γεῦμα στοῦ ξενοδοχεῖο Ξενία.

Ἡ συμμετοχή τοῦ λαοῦ σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις ὑπῆρξε πάνδημη καί θερμή.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμπωπίας Καλλινίκου

Ὁ αἰμίμηστος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμπωπίας Καλλινίκος (κατὰ κόσμον Δημήτριος) Ποῦλος γεννήθηκε στοῦ χωριῶ Σιταράλωνα Ἀγρινίου ἀπό εὐσεβεῖς γονεῖς στίς 26 Ἰανουαρίου 1919. Ἀποφοίτησε ἀπό τὸ Γυμνάσιο Θέρμου μέ ἀριστερές ἐπιδόσεις καί εἰσήχθη στήν Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀρίστευσε στίς πτυχιакές ἐξετάσεις μέ προοπτικές Πανεπιστημιακῆς προώθησης (1942). Προκειμένου νὰ προσφέρει στήν τοπική Ἐκκλησία, ἐργάσθηκε ὡς Γραμματέας στα γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας πλησίον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἱεροθέου μέχρι τὸ 1946 κηρύττοντας παράλληλα στοῦ λαοῦ τοῦ Μεσολογγίου. Τὸ 1946 καί σέ ηλικία 27 ἐτῶν κατετάγη στίς Δυνάμεις Καταδρομῶν (ΛΟΚ) καί ὑπηρέτησε μέ πατριωτισμὸ καί παρομιώδη θρησκευτικὸ ζήλο μέχρι τὸν Ἀπρί-

λιο τοῦ 1949. Ἐπιστρέφοντας στήν Ἱερὰ Μητρόπολη Αἰτωλίας ἀνέλαβε καί πάλι τὰ καθήκοντα τοῦ Γραμματέως κηρύττοντας παράλληλα σέ ὅλη τὴν ἐπαρχία ὡς λαϊκὸς Ἱεροκήρυκας.

Ἐκάρη μοναχὸς στίς 23 Νοεμβρίου 1957 στήν Ἱερὰ Μονὴ Μυρτιάς μέ τὸ ὄνομα Καλλινίκος καί τὴν ἐπομένη χειροτονήθηκε Διάκονος στόν Ἱ. Μ. Ναὸ Ἁγίου Σπυρίδωνος Μεσολογγίου ἀπὸ τόν ἀδελφὸ του Μητροπολίτη Διδυμοτείχου Κωνσταντῖνο. Τὴν 1η Δεκεμβρίου τοῦ ἴδιου ἔτους χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος καί προχειρίσθηκε Ἀρχιμανδρίτης.

Μετὰ ἀπὸ 25ετῆ διακονία στήν Ἱ. Μητρόπολη Αἰτωλίας ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἐδέσσης καί Πέλλης στίς 24 Ἰουνίου 1967 καί τὴν ἐπομένη χειροτονήθηκε στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου. Ἀγωνίστηκε γιά τὸν κατάρτισμό τῶν κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως του διοργανώνοντας συνέδρια καί ἱερατικὲς συνάξεις. Περίοδευσε ἀκούραστα τὴν ἀρχιερατικὴ του περιφέρεια καί φρόντισε ἰδιαίτερα γιά τίς χειροτονίες νέων κληρικῶν, τὸ κήρυγμα καί τὴν ἱερὰ Ἐξομολόγηση. Ἀνέδειξε ἐπίσης τίς τοπικὲς ἀγίες, νεομάρτυρα Χρυσή καί μάρτυρα Βάσσα τὴν Ἐδεσσαία. Ἰδρυσε οἰκοτροφεῖο γιά τὴν σπουδάζουσα νεολαία καί γηροκομεῖο γιά τοὺς ἠλικιωμένους. Προέβαλε τὸν μοναχισμὸ καί ἀνασύστησε τὴν Ἱ. Μονὴ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ Ἀριδαίας. Παρὰ τὴν ἀρετὴ καί τὴν ἀκεραιότητά του δέχθηκε ἄδικες καί συκοφαντικὲς ἐπιθέσεις προερχόμενες κυρίως ἀπὸ ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἔθνους. Τίς ἀντιμετώπισε μέ ὑποδειγματικὴ πραότητα καί ἀγάπη.

Ἐκοιμήθη στίς 7 Αὐγούστου 1984 μετὰ ἀπὸ ἐπτάμηνη ἀσθένεια. Στὴν ἐξόδιο ἀκολουθία παρευρέθηκαν 29 Ἀρχιερεῖς, πολυάριθμοι κληρικοί καί πλῆθος λαοῦ. Ἡ σορός του ἐτάφη στοῦ δημόσιου Κοιμητήριου τῆς Ἐδέσσης μετὰ ἀπὸ δική του ἐπιθυμία, ἐπειδὴ θέλησε νὰ βρίσκεται κοντὰ στοῦ λαοῦ ποὺ ὑπηρέτησε καί ἀγάπησε.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Τὸ Συμβούλιον Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἐκφράζει συμπάρασταση πρὸς τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (CEC), ποὺ συνήλθε στήν Πράγα ἀπὸ 27 Σε-

πτεμβρίου μέχρι 3 Όκτωβρίου, εξέφρασε τήν άνησυχία της για τις πρόσφατες πράξεις επιθετικότητας στην Άλβανία κατά τής Όρθοδόξου Έκκλησίας.

«Με άγωνία», ανέφερε ή Κεντρική Έπιτροπή, «άκούσαμε για τή σειρά τών επιθέσεων που έλαβαν χώρα έναντιόν τής Όρθοδόξου Έκκλησίας στην Άλβανία. Μερικές από αυτές τις πράξεις είναι ή άνατίναξη ενός σταυρού-κωδωνοστασίου στη Τζάρα, ή καταστροφή μιās Όρθοδόξου νεανικής κατασκηνώσεως και άρπαγή τών ύλικών της πλάι στη Μονή του Άγίου Γεωργίου, στην περιοχή τών Άγίων Σαράντα, και ή έξωση τής Όρθοδόξου κοινότητας από ένα παλιό ναό στην Πρεμετή».

Η Έπιτροπή συμμετέσχε στην άνησυχία και διαμαρτυρία του Μακαριωτάτου Άρχιεπισκόπου Άναστασίου Τιράνων και πάσης Άλβανίας, προκαθημένου τής Όρθοδόξου Έκκλησίας τής Άλβανίας, σχετικά με τις βίαιες αυτές πράξεις. Ο Άρχιεπίσκοπος Άναστάσιος είναι συγχρόνως άντιπρόεδρος του Συμβουλίου Εύρωπαϊκών Έκκλησιών (CEC).

«Κάνουμε έκκληση στις Άλβανικές άρχές, δήλωσε ή Κεντρική Έπιτροπή, να έξακολουθήσουν να σέβονται τή θρησκευτική έλευθερία στη χώρα και να προστατεύουν όλες τις θρησκευτικές κοινότητες».

Τό Συμβούλιο Εύρωπαϊκών Έκκλησιών (CEC) περιλαμβάνει 125 περίπου Όρθόδοξες, Προτεσταντικές, Άγγλικανικές και Παλαιοκαθολικές Έκκλησίες από όλες τις χώρες τής Εύρώπης, ως και 40 συνεργαζόμενες οργανώσεις. Ίδρύθηκε τό 1959. Διατηρεί γραφεία στη Γενεύη, τις Βρυξέλλες και τό Στρασβούργο.

CONFERENCE OF EUROPEAN CHURCHES

Cec Expresses Solidarity with the Orthodox Church of Albania

The Central Committee of the Conferences of European Churches (CEC), which met in Prague from 27 September to 3 October, expressed concern for the recent acts of aggression in Albania against the Orthodox Church.

«It is with anxiety», the Central Committee said, «that we have heard about the series of aggressive acts that have happened against the Orthodox Church in Albania. Some of these acts included: the blowing up of a cross-bell tower in Tzara; the looting of an Orthodox youth camp and student facilities around the Monastery of St. George in Saranda; and the eviction of the Orthodox community from an old church building in Permet».

The committee shared their concerns and protests concerning these violent acts with His Beatitude Archbishop Anastasios of Tirana and All Albania, head of the Orthodox Church of Albania. Archbishop Anastasios is also Vice-President of CEC.

«We appeal to the Albanian authorities, declared the Central Committee, to continue to respect religious freedom in the country and to protect all religious communities».

The Conference of European Churches (CEC) is a fellowship of some 125 Orthodox, Protestant, Anglican and Old Catholic Churches from all countries of Europe, plus 40 associated organisations. CEC was founded in 1959 it has offices in Geneva, Brussels and Strasbourg.

Προκηρύξεις**Ἱερῶν Μητροπόλεων:**

Καρπενησίου
Μεσσηνίας
Κώου καὶ Νισύρου
Κυδωνίας
καὶ Ἀποκορώνου
Σερβίων καὶ Κοζάνης
Τρίκκης καὶ Σταγῶν
Θεσσαλιώτιδος
καὶ Φαναριοφερσάλων
Χαλκίδος

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ**Ἱερὰ Μητρόπολις Καρπενησίου**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Φουρνᾶ - Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καρπενησίῳ τῇ 27ῃ Αὐγούστου 2004

† Ὁ Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου, κλάδου ΔΕ Διοικητικοῦ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως Μεσσηνίας, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/16/5857 π.ἔ./28-1-2003 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ ἐν Καλαμάτῃ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου 2004

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Θεοδώρων Ἀρφαρῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 30ῃ Σεπτεμβρίου 2004

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κώου καὶ Νισύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν Α) τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Ἀθανασίου Κῶ,
Ἁγίου Παύλου Λινοποτίου Κῶ,

Ἁγίου Παύλου Κῶ καὶ
Εἰσοδίων Θεοτόκου Νικειῶν Νισύρου,

Β) τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Ἁγίου Νικολάου Κῶ καὶ
Ἁγίας Παρασκευῆς Κῶ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κῶ τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου 2004

† Ὁ Κώου καὶ Νισύρου ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Μαλάξης καὶ

Ἁγίου Σπυρίδωνος Δαράτσου Κυδωνίας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χανίοις τῇ 21ῃ Σεπτεμβρίου 2004

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Παντελεήμονος Ποντοκώμης,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Κοζάνη τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίας Παρασκευῆς Γκολφαρίου,

Ἁγίου Κωνσταντίνου Διασέλλου καὶ

Ἁγίου Ἀντωνίου Παραποτάμου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Τρικάλαις τῇ 12ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ'

ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Οἰκουμένου Χαϊδεμένης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τρικάλαις τῆ 15ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Γεωργίου Παλαιομύλου Φαρσάλων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανο-

νικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καρδίτῃ τῆ 18ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

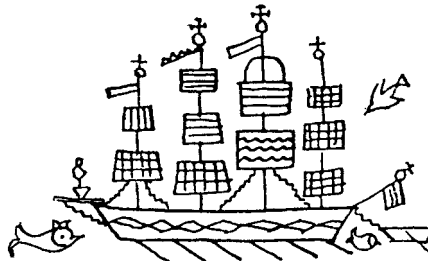
ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ Γεν. Θεοτόκου Λίμνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 19ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ραδιοφωνικός Σταθμός της Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 89,5 Μ
Συχνότητες ἀναμετάδοσης

Ἰ. Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν	89,5	Ἰ. Μ. Λήμνου	93,3
Ἰ. Μ. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας	89,5	Ἰ. Μ. Μαντινείας	94,6
Ἰ. Μ. Ἀλεξανδρουπόλεως	91,5		& 105,3
Ἰ. Μ. Ἀργολίδος	105,2	Ἰ. Μ. Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς	95,8
Ἰ. Μ. Ἄρτης	106,8	Ἰ. Μ. Μεσσηνίας	86,6
Ἰ. Μ. Βεροίας καὶ Ναούσης	90,2	Ἰ. Μ. Μηθύμνης	105,4
Ἰ. Μ. Γόρτυνος	98,2	Ἰ. Μ. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης	88,8
Ἰ. Μ. Γουμένισσης	88,8		& 89,1
Ἰ. Μ. Γρεβενῶν	89,6	Ἰ. Μ. Μυτιλήνης	105,4
Ἰ. Μ. Δημητριάδος	104		& 89,4
Ἰ. Μ. Διδυμοτείχου	98,1	Ἰ. Μ. Ξάνθης	93,8
	& 90,8	Ἰ. Μ. Παραμυθίας	105,1
Ἰ. Μ. Δράμας	98,3		& 105,9
Ἰ. Μ. Δρυϊνουπόλεως	89,9	Ἰ. Μ. Παροναξίας	98,5
	& 104,5	Ἰ. Μ. Πατρῶν	88,4
Ἰ. Μ. Ἠλείας	107,9	Ἰ. Μ. Σάμου	95
Ἰ. Μ. Θήρας	89	Ἰ. Μ. Σερρῶν	99,2
	& 89,9	Ἰ. Μ. Σιδηροκάστρου	92,5
	& 104,5	Ἰ. Μ. Σισανίου	103
Ἰ. Μ. Ἱερισσοῦ	103,5	Ἰ. Μ. Σύρου	95,4
Ἰ. Μ. Καλαβρύτων	102,3	Ἰ. Μ. Τρίκκης	102
Ἰ. Μ. Κασσανδρείας	93,7	Ἰ. Μ. Ὑδρας	89,5
Ἰ. Μ. Καστορίας	94,2	Ἰ. Μ. Φθιώτιδος	89,4
Ἰ. Μ. Κερκύρας	91,1		& 89,7
Ἰ. Μ. Κεφαλληνίας	106,3	Ἰ. Μ. Φιλίππων (Καβάλα)	107
Ἰ. Μ. Κορίνθου	92,5	Ἰ. Μ. Φλωρίνης	98,3
Ἰ. Μ. Κυθήρων	88,8		& 98,8
Ἰ. Μ. Λαγκαδᾶ	106,8		& 94,5
Ἰ. Μ. Λαρίσης	96,3	Ἰ. Μ. Χαλκίδος	97,7
Ἰ. Μ. Λευκάδος	107,8	Ἰ. Μ. Χίου	93,1